

A legrégebb és legnagyobb magyar lap Amerikában. Megjelenik mindennap.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Becsvadott lapok: Magyar Híradó, Magyarok Úsllaga, Esti Ujság, Amerikai Hírnap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 51. SZÁM.

TWENTY-EIGHTH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombat, 1918. Március 2.

HUSZONNYOLCADIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

MEGÁLLTAK A NÉMETEK PETROGRÁD ELŐTT

MEGFOJTOTT SZENZÁCIÓ.

Pár hónappal ezelőtt egy angol nyelvű havi folyóirat, a World's Work szenzációs ígéretet tett olvasóinak. Bejelentette, hogy cikksorozatát fog közölni a hírhedt Providence Journal szerkesztőjének John R. Rathom-nak tollából, amelyben az író, akinek sajtóságosan érdekes szerepe volt a német propaganda nyomozásában, fel fogja tárni tapasztalatait ezen a téren. A cikksorozat elő nagy érdeklődéssel tekintett a közönség, tudva azt, hogy a Providence Journal igen közel állt az angol nagykövetséghez s a háboru elején sokféle valóságos oráculumnak tekintették. A sorozat első cikke meg is jelent a World's Work mult számában s meg felelt a beharangozásnak s a szerző egyéniségéhez is méltó volt. Mr. Rathom azonban elvetette a sulykot s a díszekedés határára is túlmélt. Az igazságügyi kormányzóknak látta, hogy véget vessen a heccelődésnek s elejét vegye Rathom további tevékenységének a World's Work hasábjain. A World mult száma így számol be a pikáns esetről:

A WORLD'S WORK BESZÜNTETI RATHOM CIKKSOROZATÁT.

A szerzővel való megegyezés alapján a folyóirat szerkesztője bejelent, hogy beszünteti a cikksorozatát, amelyet "Germany's plots exposed" cím alatt közölték.

A GRAND JURY ELŐTT RATHOM EL-MONDJA A CIKKSOROZAT ESZME-JENÉK TÖRTÉNETÉT.

Mint a Providence Journal szerkesztője, nagy feltűnést keltett cikkeket írt, amelyek anyagát a német körökben dolgozó angol kémek hozták. — A leleplezéseket a World is nagy örömmel vette.

French Strother, a World's Work segéd szerkesztője, tegnap a következő kijelentést tette:

A World's Work és John Rathom, a Providence Journal szerkesztője között történt közös megegyezés alapján, a World's Work beszünteti Mr. Rathom cikksorozatát, amelynek a címe: "Germany's Plots exposed" volt.

Eszentül a World's Work French Strothernek "Fighting German spies" című cikksorozatát fogja időrendjében közölni, a Bureau of Investigation szíveségből. A cikkben majd előforduló tények és kijelentések megerősítettek.

A bejelentés a folyóirat márciusi számában fog megjelenni. Míg a folyóirat bejelentése nem említi, hogy Mr. Rathom cikkait mért szüntették be, addig biztos helyről jött értesítés azt mondja, hogy a cikkeket Gregory igazságügyminiszter egyenes rendeletére szüntették be.

Gregory szüntette be a cikkek közlését.

Gregory és hivatalbeli társai fontosnak találták, hogy azokat a szokatlan körülményeket, amelyek éket arra kényszerítették, hogy a cikkek megjelenésüket szüntessék, ne hozzák a nagy közönség tudomására. Mr. Rathom szerint az 5 cikkkel személyes tapasztalatok alap- szának 6 pontosan tud azokról a bűncselekményekről, a melyeket Németország ügy- bírei az Egyesült Államok ellen elkövettek mielőtt és miután Amerika belépett a világ- háborúba.

E körülmények oly sajtósá- gosok, hogy a Rathom fél cik- kek megszüntetése nem lehet csak pillanatnyilag érdekes. — A World's Workban megje- lent cikke szerzője több, mint három esztendőn keresztül pon- tosan tudott minden tervről és mozdulatról, amelyet a német ügy- bírók az országban tervez-

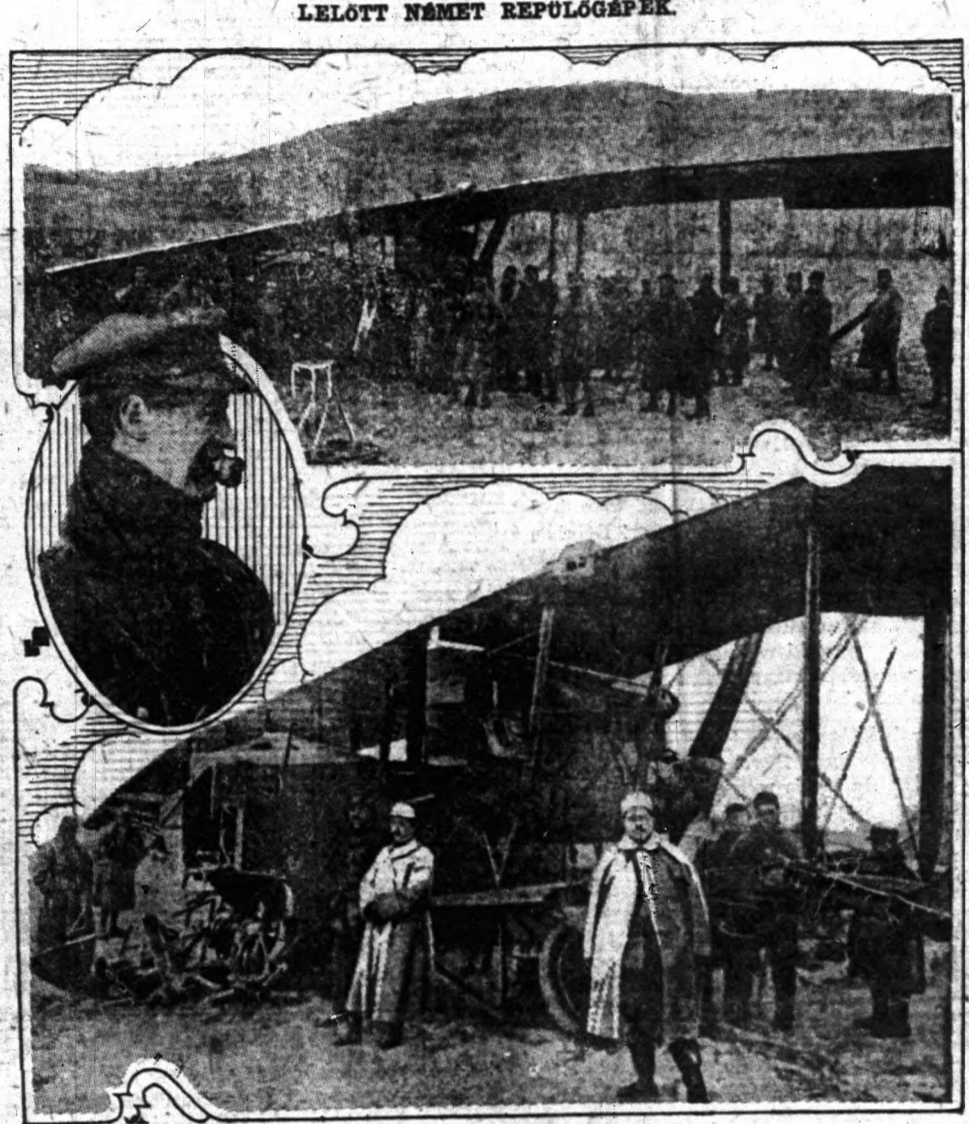
tek és tettek. A szerző ausztrá- liai születésű, a Providence Journal szerkesztője, az Associated Press igazgatója, min- denféle ismert mint a felolvasó, s mindenki úgy ismeri, mint a kormány- különösen pedig Baker hadügyminiszternek erős kritikusa.

A cikkek nagy feltűnést kel- tettek. Mr. Rathom cikkeiről minde- nyik a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg, minde- nyit azt a benyomást kelte- tet, hogy teljesen tisztában van a német intrikákkal s a propa- gandaival. Az első cikk a folyó- irat februári számában jelent meg.

A cikk egyházas állítás felkelte a kormány figyel- méét. Az ügyek megvizsgálására bizottságot küldtek ki, amely a következő tagokból állott: Charles E. Hughes, a District Draft Board elnöke, Knox, hely-ettes államügyész, és A. Bruce Belaski, a Bureau of Investi- gation főnöke. A bizottság tanácskozást tartott s ennek az lett az eredménye, hogy a bizo- tság érintkezésbe lépett a World's Work kiadóival s megkérték, hogy a cikkek tová- bbi közlésétől álljanak el. A washingtoni államügyész teg- nap megtagadott minden felvi- lágosítást arra nézve, hogy Mr. Rathom mivel akarta megér- síteni legszenezősabb állítá- sait, hogy miként vallott New Yorkban a Grand Jury előtt s hogy milyen kijelentéseket tett az igazságügyminiszteriumban. A World munkatársának a kérdésére az államügyész a kö- vetkezőket mondta:

"Nem küldtem semmiféle rendeletet a World's Work szerkesztőjének. En mindaddig nem szerepelek mint enzor, semmiféle nyomtatványval szemben, míg annak tartalma át nem hája az állam törvé- nyeit."

(Folytatás a 3-ik oldalán.)



A legújabb típusú német repülőgépből a szövetségeseknek sikerült egy párat lehoznia. A legtöbbet a képen látható G. H. Blackwell, angol repülőhadnagy látta le.

AZ OSTRÁK SAJTÓ HERTLING BESZÉDERŐL

A szocialista Arbeiter Zeitung is helyesli Hertling álláspontját.

Zürich, febr. 28. A Münche- ner Neueste Nachrichten bécsi értesülése szerint Hertling né- met kancellár beszédét általá- nosan helyesléssel kísérte a bécsi sajtó. Még a szocialista Arbeiter Zeitung is azt írja, hogy elfo- gadhatónak tartja az általános béke megteremtése szempont- jából Hertling álláspontját.

Politikai körökben olyan értelmű kijelentések hangzottak el — mondja a bécsi távirat, hogy Németország abban a be- szédben, amelyet a kancellár mondott, kifejezésre juttatta valóban a nagyságot s a békére való hajlandóságot. Nincs olyan német, aki szabadabban és köz- vetlenebbül beszélhetett volna, mint ahogy Hertling gróf be- szólt.

DOLGOZNAK A TENGERALATTJÁRÓK.

Az utolsó héten a német tenger- alattjárók tizenegy nagy és négy kis hajót süllyesztettek el.

Londonból jelent az admira- litás: az utolsó héten, amely február 27-én végződött, a né- met tengeralattjárók és aknák összesen tizennyolc angol keres- kedelmi hajót süllyesztettek el. A tizennyolc közül tizenegyet volt nagyobb érzékszatszóná- nak, négy pedig kisebb.

Az előző héten a német ten- geralattjárók tizenkét nagy három kiseri és hét halászhajót süllyesztettek el az angol keres- kedelmi flottából.

HIRDESSZEN A "SZABADSÁG"-BAN.

Beszélt az' angol külügyminiszter.

Balfour megjegyzései a német kancellár beszédéről. — Nem látja Hertling beszédében az alapot az eredményesnek ígérkező béketalányok blokádmegoldására. — Lord Robert Cecil angol blokádmegoldást kikel Hertling ellen.

London, febr. 28. Angol po- litikai és londoni diplomáciai körökben rendkívül érdeklődést keltett az a hír, hogy Arthur J. Balfour, külügyminiszter a képviselőházban nyilatkozni fog Hertling beszédéről. Balfour a beszédében szembeszáll Hert- linggel és kijelentette, hogy az őszinteséget kétségbevonja. A beszédében ráért a hatalmak egyensúlyának elvéré s azt mon- dotta, hogy mindaddig, amíg olyan udvar létezik, amely lét- ét a felfegyverzett haderó ala- pja s amíg a német katonai hatalom nem kerül bele a mult lomtárba, a hatalmak egyensú- lyáért folytatott harcot mellőz- ni vagy beszüntetni nem lehet.

Ami az angol közvéleményt illeti, Hertling grófnak az eny- he szavainak nem ill fel. A kan- cellár Angliában siket fülekre talált. Egynehány héttel, eset- leg még egynehány nappal az- előtti valamely vigasztaló és bizo- totató reakciót váltottak volna ki az angol közvéleményből. Most azonban Anglia népe már any- nyira van, hogy nem szavak, ha- nem a cselekedetei után ítéli meg Németországot.

Maggyőződésem — jelen- tette ki Balfour — hogy árta- nek a béke eszméjének, hogyha azt mondanám, hogy már meg- érkezett a béketalányok ideje s hogy az összes államférfiak készen vannak a békehez vezető egy- séges útra tért.

Arra a kérdésre, hogy az orosz tartományok végeles sor- sát ki fogja meghatározni és mikor, Balfour azt a választ ad- ta, hogy ezeknek a tartományok- nak a sorsa az általános béke- konferencián fog csak eldőlni.

Lord Robert Cecil Hertling beszédével kapcsolatban az angol képviselőházban a követke-zőképen nyilatkozott:

— Örültem belémenni a béketalányok megindításába, mielőtt a siker illetoleg kellő biztosítékokkal nem rendelke- zik. Nem akarjuk, hogy a brest litovskai béketalányokkal kapcsolatos tapasztalataink megismétlődjenek.

— Meggyőződésem — jelen- tette ki Balfour — hogy árta- nek a béke eszméjének, hogyha azt mondanám, hogy már meg- érkezett a béketalányok ideje s hogy az összes államférfiak készen vannak a békehez vezető egy- séges útra tért.

Arra a kérdésre, hogy az orosz tartományok végeles sor- sát ki fogja meghatározni és mikor, Balfour azt a választ ad- ta, hogy ezeknek a tartományok- nak a sorsa az általános béke- konferencián fog csak eldőlni.

Lord Robert Cecil Hertling beszédével kapcsolatban az angol képviselőházban a követke-zőképen nyilatkozott:

A MONARCHIA LESZ A BÉKEKÖZVETÍTŐ.

WILSON VALÓSZÍNÜLEG MEGVÁRJA CZERNIN BESZÉDÉT, MIELŐTT VÁL- SZOLNA HERTLINGNEK.

Washingtonból jelentik: Ja- mes Hamilton Lewis, a többség vezére a szenátusban, s akinek a beszédei, mint a kormány főhivatalos kijelentéseit szokták kommentálni, ma látogatást tett a Fehér Háznál. Az újsá- gírók természetesen megrohanták a híres illinoisi szenátort és tud- ni akarták, hogy mit mondott az elnök. Erre vonatkozólag azonban Lewis megtagadott min- den felvilágosítást. Még csak sejtetni sem engedte, hogy a né- met kancellár beszéde milyen hatást váltott ki az elnökből.

Maga Lewis szenátor "ügye- nek" mondta Hertling beszé- dét. Többek között a követke-zőket mondta: "Ma már igazán nem mond- hatjuk, hogy a német diplomá- cia ostoba. Hertling szokatlan ügyességet mutat beszédének a megfogalmazásában. Különösen megfigyelnek tartom azt, hogy ő elnök szavaiból csak azt látta meg, hogy Amerika Czerninnel is, Hertlinggel is hajlandó kül- lön-külön tárgyalni. Erre Hert- ling sejtetni engedte, hogy bár- mikor hajlandó Amerikával tá- rgyalni, de természetesen, Anglia nélkül.

Más szóval: ha az elnöknek az volt a célja, hogy Magyar- ország-Ausztriát különválassza Németországtól, akkor Hertling nek az volt a célja, hogy az Egyesült Államokat különvá- lassa Angliától."

A beszédnek nem lesz hatása, mondja Lewis. "Az hiszem, hogy Hertling beszédének nem lesz valami nagy eredménye az Egyesült Államokban. Mert nem fogják teljesen komolyan venni. A be- széde ugyanis azokhoz a béke- elemekhez szól, akik ma már csak csekély számmal vannak ebben az országban. Hertling beszéde körülbelül ezeket mond- ja: "Hajlandó vagyok elismer- ni azokat a célokat, amikért Amerika küzd, de nem vagyok hajlandó elismerni azokat a cé- lokat, amikért Anglia valószí- nűleg küzd."

Hertling elfelejtje, hogy az Egyesült Államok ugyanazért a célokért küzd, amikért Anglia és a többi szövetségesek, s hogy a szövetségesek nem lehet szét- ugrasztani."

A monarchia fogja a békét meg- csiálni. Lewis szenátor azt hiszi, hogy a béke felé a legközelebbi lép- ést Magyarország-Ausztria fogja megtenni. Szerinte a közel- jövőben várható Czernin egy- beszéde, amely valószínűleg hat- talmas lépés lesz a béke felé.

Ha két hét alatt, mint ahogy Lewis szenátor hiszi, gróf Czernin tényleg felfog szólni a Reichsrathban, erre Wilson azon- nal fog válaszolni, míg Hertling beszédét valószínűleg mellőzni fogja.

TANÁCSKOZÁSOK A FEHÉR HÁZBAN.

Washington, febr. 28. — A döntőn folyamán Wilson elnök mintegy két óra hosszat tartó tanácskozást folytatott Lan- sington külügyminiszterrel és House eredeless a Fehér Ház- ban. Politikai körökben azt hi- szik, hogy az elnök tanácsko- zása a német kancellár beszé- dére adandó válaszal van öss- zefüggésben.

VILMOS CSÁSZÁR ÉS KÁROLY KIRÁLY TANÁCSKOZÁSA.

Ellentéték Ausztia-Magyarország és Német- ország között. — A két uralkodó tanács- kozásán Ludendorff is jelen volt.

NÉMETORSZÁG, HIR SZERINT, ERŐSZA- KOS ESZKÖZÖKET AKAR ÉRVÉNYRE- JUTTATNI AUSZTRIA-MAGYAROR- SZAGGAL SZEMBEN.

Washington, febr. 28. Fran- ciaországból érkezett hivatalos jelentés szerint Ausztia-Ma- gyarország és Németország kö- zött mindinkább élesednek az ellentétek. Az elhűgülés arra vezethető vissza, hogy a kettős monarchia nem hajlandó részt venni Németországban Orosz- ország ellen irányuló hadműve- letében. A francia hivatalos értesítés előz az osztrák minis- terelnök február 22-én tett ki- jelentésére, amely szerint Ausz- tria-Magyarország Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadmüve- letében. A francia hivatalos értesítés előz az osztrák minis- terelnök február 22-én tett ki- jelentésére, amely szerint Ausz- tria-Magyarország Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadmüve- letében. A francia hivatalos értesítés előz az osztrák minis- terelnök február 22-én tett ki- jelentésére, amely szerint Ausz- tria-Magyarország Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadmüve- letében. A francia hivatalos értesítés előz az osztrák minis- terelnök február 22-én tett ki- jelentésére, amely szerint Ausz- tria-Magyarország Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadmüve- letében. A francia hivatalos értesítés előz az osztrák minis- terelnök február 22-én tett ki- jelentésére, amely szerint Ausz- tria-Magyarország Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadmüve- letében.

Egy február 15-ikéről kelte- zett távirat azt mondotta, hogy Ausztia-Magyarország a maga részéről nem vesz részt az Orosz ország ellen irányuló hadműve- letében s ezt a jelentést egy február 19-ikéről kelteztett távirat megerősítette.

Az osztrák képviselőházban interpellációt terjesztettek be, amelyben a február 22-ikén le- folyt tanácskozásról az interpel- láló képviselők részleteket akar- nak tudni. Az osztrák miniszter- elnök így válaszolt:

— A szöveg intett kérdé- sekből arra következtettek, hogy a már több ízben tett kijelenté- seimet ebben a tárgyban nem értették meg kellőképpen. Ismét- telten kijelentem tehát, hogy Ausztia-Magyarország a Német ország részéről Oroszország- gya Románia ellen irányuló hadműveletben nem vesz részt. Olyan kérdés fel sem merülhet, hogy a csapatainkat Ukrajnába küldjük, amely or- szággal békeben vagyunk. Ime- gyben kijelentem, hogy Ausz- tria-Magyarország és Románia között fegyverszünet van és azon vagyunk, hogy men- nél előbb megkészdjük a béke- tárgyalásokat ennek az ország- nak a kormányával.

Ezek természetesen rendkívül komoly kijelentések. Igen- nyan, hogy február 19-én Seyd ler osztrák miniszterelnök ki- jelentette, hogy Ausztia-Magyar- ország híven kitart a szövetsé- gesei mellett, de ez a kijelentés egyáltalában nem foglalta meg- gába azt, hogy kész Németor- szággal egyetemben Oroszország ellen harcolni. A helyzet az, hogy Ausztia-Magyarországban mindinkább megerősödik az álláspont, hogy a háborúból mi- nél előbb kivonja magát és Né- metország a tárt, hogy Ausztia-Magyarországot rövi- densen Bulgária és Törökország is követni fogja.

A SLACKEREK ELLEN.

A képviselőház elfogadta a slackerek ellen- szóló törvényjavaslatot.

Washington, febr. 28. A kép- viselőház tegnap esti ülésében 344 szóval 21 ellenében elfo- gadta a slackerek ellen szóló törvényjavaslatot, amely ezu- tán a szenátus elé kerül tár- gyalás alá. A törvényjavaslat kimondja, hogy a szövetséges államok mindama aialtrólait, akik hadkötelek korban van- nak és azért jöttek Amerikába, hogy kibújjanak a katonai szolgálat alól, az államnak jo- ga van deportálni, vagy beszo- rni őket gazdasági, vagy beszo- rni munkára. A slackerekre vonatkozólag már előbb egye- ség jött létre az Egyesült Álla- mok kormány s az angol, valamint a canadai kormány között és most fejlődtek be-

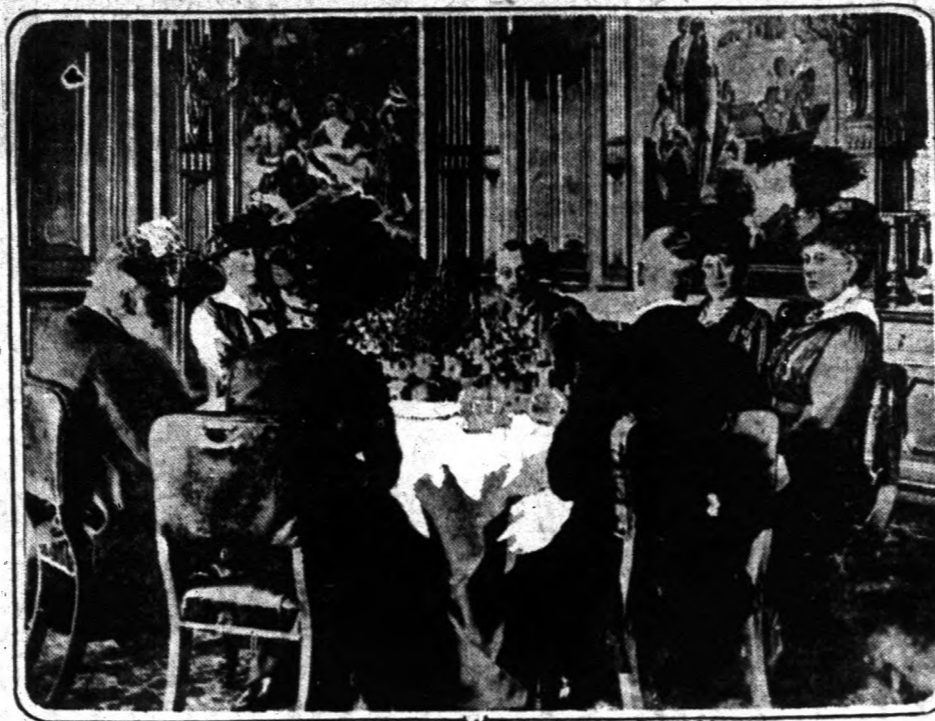
az erre vonatkozó tárgyalások Franciaországgal és Olaszor- szággal is. Azoknak a slacke- reknek tehát, akik valamelyik szövetséges államból jöttek át Amerikába, hogy elkerüljék a katonai szolgálatot, most igen meleg lehet a talaj a lábuk alatt, mert itt is épen ugy besorozzák őket, mintha csak otthon lennének.

ELHALASZTOTT AKASZTÁS.

Washingtonból jelentik: A 27-ik kongresszumban halálra ítélték öt néger katonát a Hous- ton-féle lázadásból kifolyólag. Mind az ötnek bitófán kellett volna meghalni. Az elnök a ki- végpést bizonytalan időre elha- lasztotta.

E. MORGAN AMERICAN CIVIL ENGINEERS BLDG. CHWARTZ G. S. STAUB MRS. M. SZULA ARDOS RÓZA M. J. SZULÁSZNÓK MATYÁS JÓZSEF ALÁLMÁNYOK A. M. WILSON ALÁLMÁNYT. VICTOR J. EVANS & CO. COAL COMPANY

CSALÁDI EBÉD AZ ANGOL UDVARNAL.



Képünk az angol királyi párt szűk családi körben mutatja be. A király mellett ül az anyakirályné és mellette a király felesége.

CLEVELANDI HIREK.

AMERIKAI MAGYAR NŐK.

LÉPJENEK BE ŐK IS AZ AMERIKAI MAGYAR HUSÉG LIGÁBA.

A kötelesség teljesítésében, a mellyel az Egyesült Államok-nak tartozik az amerikai magyarság, nincsen különbség férfi és nő között. Férfivel-nővel egyaránt jól bánik Amerika, bár háboruban áll is Magyarországgal. Férfi és nő egyaránt megtárlja itt a kenyerét olyan időben is, amikor mindent a világon az elképzelhető legnagyobb nehézséggel jár a megélés; az amerikai magyar nő épp úgy nem látja "ellenséges idegen"-nek a hivatalos Amerikát, mint a férfiak. — egy szóval: az amerikai magyar nő ugyanúgy részes az Egyesült Államok jóindulatának, mint a férfiak. — az amerikai magyar nő részes is tudta, mi a hazafias kötelessége és a Ligába való beállással kifejezte azt: majd akkora könnyebb lesz elintézni a Ligának a szülőföldjével való levelezés dolgát is. Annak a levelet, aki beküldi a tagsági jegye számát a Liga központi irodájába, majd lehetségesé válik, hogy elküldhesse a nagy vizen tura és megtudhassa, hogy mi zrt a jéért, amit nem vont el tőle az ország még a háború ellenére sem.

A HUPP TÁRGYALÁS ELSŐ NAPJA.

KEZDETÉT VETTE AZ ESKÜDTEK MEGVIZSGÁLÁSA.

Az ügyés 18 tanút rendelt be a tárgyalásra. — Kennedy bíró csupán kisszerű községet bocsátott be a tárgyalóterembe. — A gyilkos felesége nem jelent meg.

Elmer Huppnak, a gyilkos olajkereskedőnek bünyűi tárgyalását Kennedy bíró, a büntetőbíró bírja esztőtörtékön délután nyitotta meg. Az ügyészség részéről Doerfler és Babka ügyészek jelentek meg, míg a vádlottat, William L. David és William H. Boyd ügyvédek védik.

Kennedy bíró a tárgyalás megnyitáskor rövid beszédet tartott, melyben figyelmeztette a jelenlévőket, hogy a legnagyobb eszében hallgassák végig a kihallgatásokat, mert zájongság, vagy rendetlenség esetén kiürített a terem.

A bíró megjegyzése után kezdetét vette az esküdtjek megvizsgálása. Az esküdttekhez Doerfler ügyész és Boyd védő intéztek kérdéseket. A védő kérdéseiből ítélve, arra lehet gondolni, hogy a védelem határtalan féltékenységi rohamot hoz majd fel a vádlott megmentésére. Minden esküdtől megkérdezték, hogy nő-e és hogy alkotott-e magának véleményt az ügyben. A szokásos kérdéseken kívül kevés kérdést intéztek az esküdtökhöz.

MRS. BASS OTTHON VAN.

A perköltségek elvitték megtakarított vagyonkját.

Mrs. Elsie Bass, akit Vickery bíró szerdán bocsátott ki a marysvillei javítóintézetből, nem mehetett többé vissza a 32-ik utcában levő saját otthonába, mert a négy hónapig tartó per költségei elusztatták azt a kis pénzt, amelyet az asszony férjével az idők folyamán megtakarított. A házaspár 1871 W. 24-ik

utában hónapos szobát bérelt és most ott élnek. Mrs. Bass még most is beteg a kiállott szenvedések következtében, azonban bizalommal tekint a jövőbe és tudja, hogy szorgalmas munkával ismét helyreállítja nyugalmát és nemsokára újabb otthonot teremhet magának, ahol férjével boldog egyetértésben élhet együtt.

Éjjel, nappal nyitva az új patika, a

„Mentő“ gyógyszer-tár 3315 LORAIN AVE., a Fulton Roadhoz közel, CLEVELAND, O.

Megérkezett és irodájában található Dr. Király L. Albert MAGYAR ORVOS ÉS SEBÉSZ United Bank Building 210-211 Lorain és West 25-ik Street sarkán, Cleveland, Ohio.

NÉMET KÉMEK CLEVELAND-BAN.

Egy clevelandi szállodában a pincérek kihallgatják a vendégek beszélgetését.

A clevelandi rendőrségen megjelent szerdán egy nagy számban alkalmazottja és formálisan feljelentett több pincér ellen, akik szerinte a német kormány szolgálatában állnak minden alkalmat megragadnak, hogy a szállodában törtétekrol az Amerikában működő német kémeknek értesítéssel szolgáljanak.

A feljelentő szerint a szálloda több pincére egy Detroitban, Mich. működő német kémekkel állanak összeköttetésben.

A szövetségi hatóságok Morton nevi ügynök vizsgálatot indított a feljelentés tárgyából, melynek folyamán meggyőződött arról, hogy a megnevezett szálloda legtöbb pincéré német származású. Ez még egymagában nem lenne gyanús, miután a legtöbb amerikai szálloda ki-zárólag német pincérekkel alkal-maz, hanem meggyőződtek arról, hogy több pincér minden alkalmat megragad arra, hogy nevesebb amerikai urak beszél-getését kihallgassa és az így szerzett értesüléseiket a német kémrendszer egyik főembérének tudomására hozza.

A feljelentés után a szálloda azonnal elbocsátotta főpincérét, aki gyanúsán viselkedett és el-rendelt, hogy a többi ott dolgozó német pincéreket szigorú ellenőrzés alá vegyik.

A NAGY BIRKOZÁS.

Korda János hazánkja ma este mérkőzik a világ bajnokjával.

Ma teste kezdődik a Marotta Athletic Club izgalmasnak ígér kezű birkozási versenye, melynek keretében Amerikának legjobb könnyűsúlyú birkozó vesznek részt. Korda János Johnny Billiterrel a volt világ bajnokkal mérkőzik meg. Korda már egyszer legyőzte Billitert, amikor a világ bajnok címet is elnyerte tőle, most azonban, amikor a Marotta Athletic Club nagy versenybirkozási rendezési két birkozót még egyszer meg-mérkőzik egymással, hogy vég-leg eldönthessék, melyik a jobb ember közöttük.

A mérkőzés iránt különösen amerikai sportkörökben nyilvánul meg az érdeklődés, amit az is bizonyít, hogy már eddig számos fogadási kötetet a birkozási kimenetelére. A magyar fiúnak igen nagy pártja van.

DR. RALPH STANFORTH kutyák és macskák körében állatok tartása és eladása Cleveland, Ohio. 3215 Cedar Avenue.

FOGVA TARTOTT MAGYAR EMBER.

A canadai hatóságok egy clevelandi magyar embert tartottak.

Egy clevelandi magyar ember, akinek felesége és gyermekei itt élnek, a multkorban munkát vállalt egy olyan vállalatnál, amely Canadában működik. A napokban értesítés jött Clevelandba, hogy a magyar ember a canadai hatóságok letartóztatás alá helyezték. A család kérelmére az Egyesült Államok igazságügyminis-teriumának clevelandi kirendeltsége vizsgálatot indított a magyar ember ügyében.

NAGY FORGALOM.

Hatászi millió két hónap alatt.

Cleveland üzleti történetében az elmúlt két hónap rekordjára volt. A bankok jelentése szerint januárban és februárban 601 millió dollár forgalmat értek el. Ez az összeg 79 millió dollárral magasabb mint a mult évben elért eredmény.

Advertisement for \$300 and \$2900 deals, including contact information for Dr. Ralph Stanforth.

Large advertisement for Kállay Brothers Company, featuring a rose illustration and text about gardeners and horticulturists.

Advertisement for 'A tanító nő' (The Teacher's Wife) featuring a woman's portrait and text about Purgaret medicine.

Advertisement for 'EGY GYÓGYSZERÉSZ SIKERE' (A Pharmacist's Success) and 'DRÁGUL A KÖZLEKEDÉS' (Public Transport is Expensive).

Advertisement for 'Hol?' (Where?) and 'Kronfeld Sámuel' (Samuel Kronfeld) regarding lost children.

Advertisement for 'HA JÓL AKAR MULATNI' (If you want to have fun) featuring a lecture by Klimko Elemér.

Advertisement for '\$10 X sugár vizsgálat \$1.' (X-ray examination for \$10) and 'DOCTOR BAILEY, SPECIALISTA'.

Vertical text on the far right edge of the page, including 'MÁR...', 'A SZÖVETSE...', and 'ajánl e'.

MÁR CSAK NYOLC ÓRÁNYIRA VANNAK A NÉMETEK PETROGRÁDTÓL.

A SZÖVETSÉGES DIPLOMATÁK ELHAGYTA AZ OROSZ FŐVÁROS TÁVIRATÁI.

A németek újabb előnyomulása. — A Balahevi kormány proklamációja. — Az utolsó lélegzetvételig kell harcolni, különben kárba vész az egész forradalom és visszaillesztjük a monarchikus uralmat. — Egyre erősödik a Soviet hadsereg.

Az Oroszországból érkezett legutóbbi jelentések a németek további előnyomulásáról szólnak. Azok a német seregek, amelyek Pskov irányában haladnak előre, immár csak nyolc órányira vannak az orosz fővárostól. Petrográdnak védelemre úgy látszik mégis hat az orosz népre, mert egyre jobban erősödik a Soviet hadsereg, amelylyel fel akarják tartóztatni a németek előnyomulását.

A Bolshhevik újabb proklamációját a munkásokhoz és a katonákhoz. Ebben a proklamációban rendkívül erősen hangsúlyozzák a németek inváziójáról és kijelentik, hogy amennyiben az orosz nép nem jön segítségére és nem fog harcolni az utolsó lélegzetvételig a német csordák ellen, úgy rövidesen be fog következni az, hogy a földesurak és a tőkés osztály ismét megkötözzék a hatalmat, visszaállítsák a monarchikus uralmat és az orosz nép megint ott lesz, ahol volt a forradalom előtt: újra rabbihiénés alatt fog nyúgni.

A szövetséges diplomaták immár elhagyták Petrográdot. Francis amerikai nagykövét is eltávolított az orosz fővárosból és azon a különvonalon, amelyen a diplomaták elutaztak, a Petrográdban élő amerikaiak és japánok is utat indultak. Hasonló intézkedések történtek Moszkvában is, ahonnan szintén távoztak a fognak távozni a szövetséges diplomaták, valamint az ott élő amerikaiak. A diplomaták közül többen egyenesen Szibériába mentek, de sokan, mint az amerikai nagykövetség tagjai is egyelőre Vjatkában fognak maradni, amely az Ural hegység közelében fekszik európai Oroszországban.

A legújabb eseményekről egyébként a következő távirati jelentések érkeztek:

Berlin (Londonon keresztül) febr. 27. Azok a német csapatok, amelyek Dorpattól északra nyomulnak előre, két hátráló orosz regimentet fogtak el.

London, febr. 27. A Reuter távirati ügynökség jelentése szerint amikor a német seregek már csak két mérföldnyire voltak Revaltól, követeket küldtek előre a városba, akik kijelentették, hogy a németek Esthonia függetlenségét akarják és így nem mint hadak.

ROSSZ SZÁJIZ

Dr. Edwards olajtablettái megszüntetik az okot.

Dr. Edwards olajtablettái, a csomagtartó helyettesítik, enyhén hatnak a belekre és feltétlenül elővigyázatos munkásokat.

Embernek, kiknek bűzös a lehellete, hamarosan megcsodálhatják ezt a Dr. Edwards olajtabletták használatát. E kellemes, cukorral bevont tabletták igen sokféle megcsodálhatják a kellemetlen bűzt.

Dr. Edwards olajtablettái enyhén, de erőteljesen hatnak a belekre és a májra, természetes működésüket idének elő, megtisztítják a vért és az egész szervezetet. Ugyan azt végzik, amit a veszedelmes csomagtartó, annak káros hatásai nélkül.

Az utalatos, gőrcsöket okozó hasi fájdalmak és a hasi megcsodálhatják Dr. Edwards-olajtabletták használatát. Azoknak, akiknek okuknak gőrcsöket, fájjalimat. Dr. F. M. Edwards tizenhat évi orvosi gyakorlat után bel és májbetegségeket feltalálta a szájüregébe, mely elűzheti a szájbűzt.

Dr. Edwards olajtablettái olajbogyóolajjal kevert növényi készítmény, melyet megcsodálhatják a szájüregébe. Vegyen egy héten át minden este egyet vagy kettőt és figyelje meg a hatását. Doboz 10 és 25 cent. Minden gyógyszerárban kapható.

bőlük. Nárvaiban tízezer főnyi munkás és paraszt gyülekezett, akiket felfegyverkezve elindítottak Reval felé. Hasonló jelenségek történtek Walkból is. A bolshhevik főhadiszállásán Petrográdban hatalmas tevékenységet fejtenek ki a nép és a munkások felfegyverzése és hadianyaggal való ellátása végett. E mellett nagy előkészületeket tesznek, hogy a fővárost kellő mennyiségű élelmiszerekkel és hadianyaggal lássák el. Viszont egy más petrográdi távirat arról számol be, hogy Petrográd védelmét illetően nézeteltérések támadtak a katonák és munkások tanácsában, mert sokan a mellett vannak, hogy Petrográdot fel kell adni és nem szabad megkísérlni annak megvédelését, nehogy a német ágyúk tönkre tegyék a várost.

A német hivatalos jelentés. Londonon át érkezett berlini távirat szerint Linsingen generális seregei Volhyniában egy újabb várost foglaltak el. Kolonjovics esett el rövid, de erős küzdelem után. A német hadvezetés a következő hivatalos jelentést tette közzé a legutóbbi eseményekről:

Berlin, febr. 26. Eichhorn generális hadseregét: Tegnap reggel, négy nap után, hogy átkeltek a Moon szigortól, csapatunk, amelyek Reval ellen nyomultak és lovasságból valamint bielikből menő öllővelből álltak, Speckendorf generális parancsnoksága alatt rövid tükköt után bevették az erősséget. Kolonjovics közelében ellenséges csapatok megkísérelték az ellentámaszt seregeinknek Ukrajnában a Pripet folyó mentén való előnyomulása ellen. Rövid atak után azonban seregeink bevették Pripet városát és rohammal elfoglalták a vasuti vonalat.

Rövid néhány nap alatt Linsingen generális seregei vasutakon és motoros kocsiokon több, mint száznyolcvanhat mérföldnyire területet foglaltak el. Ukrajnai csapatokkal együtt megtisztították Ukrajna nagyrészt a vörös bandáktól. Elfoglalt összesen három vasúti tiszót, 180 tiszót és 3676 közbembert. Reval és Pskov elcsérelve rengeteg mennyiségű hadiszakmánya-hoz jutottunk, amelynek értékét meg se lehet állapítani.

Török sikerek. Amsterdam, febr. 27. Konstantinápolyból érkezett jelentések szerint török csapatok elfoglalták Trebizondot a Fekete tenger egyik legfontosabb kis-ázsiai kikötőjét. A kaukázusi orosz hadak parancsnokának, valamint a kaukázusi kőművesek elnökének kérelmére a török kormány kijelölt egy helyet, ahol ismét megindítják a békétárgyalásokat. A török külügyminiszter erről hivatalos jelentést tett a török parlamentnek legutóbbi ülésén. A miniszter hozzátette, hogy az oroszok hajlandók nyomban visszavonni csapatukat török területről.

KAVA TESTVÉREK 2901 Bridge Ave., Cleveland. papírozást és festést a legújabb technikával. A háborús tanács tagjai vizsgálatot indítottak ebben az ügyben, melynek folyamán meggyőződtek arról, hogy egy clevelandi szerkesztőket, hogy őket a leg-

Baileys cég megvette ANTON KAUSEK

volt St. Clair Avenue 6200-6204 számú nagyáruház teljes készletét.

Mr. Kausek 18 év után teljesen visszavonul a viszonteladási üzlettől.

EZT AZ ÓRIÁSI KÉSZLEKET FOGJA KIÁRUSITANI Baileys

Március 4-ikétől, hétfőtől kezdődőleg

a rendes árak $\frac{1}{4}$ = $\frac{1}{3}$ sőt $\frac{1}{2}$ részével olcsóbban

Ez azt jelenti, hogy majdnem 100.000 dollár értékű új tiszta, divatos árut vehet olyan alkalmi árakon, amilyenekre az utolsó években példa nem volt, tekintettel az árak folytonos emelkedésére.

KAUSEK ANTAL

Előző 18 évvel kezdte meg Clevelandban a viszonteladói üzletét. Az első áruház olyan kicsi volt, hogy alig lehetett benne mozogni. Azonban helyes üzletvezetés és megbízható árucikkei folytán az üzlet folyton növekedett és az áruház többzser-keltt megnagyobbított.

Néhány évvel ezelőtt a St. Clair Ave. 6200-6204 számú alatt egy erre a célra készült épületet vevett és itt is sikerrel folytatta az üzletet tovább.

Kausek ur azonban elhatározta, hogy visszavonul a viszonteladói üzletéből és egész készletét nekünk ajánlotta fel, — és mi gondos vizsgálat és nyomozás után MEG IS VETTÜK AZ EGÉSZET.

Ki kell jelentenünk, hogy soha az életben nem láttunk még a beírásoson kívül ennyire olcsón gondosan kiválasztott, olyan gondosan kezelt és ügyesen bevásárolt készletet, mint ez. Egyszerű a készlet létszáma, máris pedig a felajánlott ár olcsósága miatt arra határozottul el magunkat, hogy megvegyük az egészet.

MOST MÁR, mikor minden egyes darabról lejtárt vettünk fel, meg szeretnénk beszélni magunkat, hogy megkapjuk az egészet és hogy azt vevők javára elhelyezhetjük áruházunkban.

MIND A KAUSEK-FÉLE ELŐBBI ÁRAK $\frac{1}{4}$, EGY-HARMAD ÉS $\frac{1}{2}$ RÉSZÉVEL OLCSÓBBAN

Merchants Veres Bélyegek Minden 10 centes vagy ennél nagyobb bevásárlással adjuk ezeket a stampeket, kérje minden bevásárlásnál, 3% megtakarítást jelentenek a bélyegek.

EZ A KÉSZLET körülbelül \$100,000 értékű új, tiszta, divatos, vegyes áruból áll, a melyeket általában meg lehet találni egy külvárosi nagyáruházban. A készlet rendkívül gondosan van kiválasztva és tartva, hasonló csinos készletet mi még nem láttunk ilyen fajta áruházban. De ezenfelül a készlet minden tekintetben teljes is, a mennyiben nincsen megcsodálhatók kiárusításoktól és a készletből nem kótyavetyélétek el semmit kisebb áruházaknak se, mert Mr. Kauseknek még csütörtökön se volt fogalma arról, hogy fel fog hagyni az üzlettel. Mikor azonban erre elhatározta magát, azonnal érintkezésbe lépett velünk és mi megvettük az egész készletet úgy, a mint az volt, mikor előző este bezárta az üzletet. Egy más igen fontos körülmény az, hogy a készlet jobbára mindennapi szükségleti cikkekből áll, amelyekre az emberek mindennap keresnek, a melyekre a divatnak nincsen befolyása, de viszont a melyeket legjobban érintett a piaci árak emelkedése.

MIKOR MI EZT A REMEK SZÉP KÉSZLETET TELJES EGÉSZÉBEN MR. KAUSEK ELŐBBI ÁRAINAK $\frac{1}{4}$, EGY-HARMAD ÉS $\frac{1}{2}$ RÉSZÉVEL OLCSÓBBAN ELADJUK, ÖN IS TUDJA, HOGY NAGYSZERŰ ALKALMI VÉTELEKET NYUJTUNK.

Mr. Kausek természetesen nem tartott olyan óriási készletet, mint a melyet mi tartunk állandóan. Egyes készletek kisebbek voltak. Ilyen esetekben rendes készletünk egészítettük ki a Kausek-féle cikkeket és ugyanolyan leszállítás mellett adjuk, mint a Kausek-féle készletet.

Kausek készletben a következő cikkek vannak nagy választékban: Asszonyoknak, leányoknak, gyermekeknek

SELYEM DRESSZEK,	SERGE DRESSZEK,	MOSÓ DRESSZEK.
Ginghamok Kalikók Flannelek Törülközők Lengelők Cáplák Zsebkendők Szallagok Kesttyúk Perkálok Lepedővásznak Takarók Abroszok Vánkoszuszatok	Hímzések Nyakkesztek Női ruhahellemek Kötött alsóruhák Hártyák Műszálak Paplanok Csinvatt Agylepedők Férbeműk Ruhadizsek Gombok Bővívők	Asszonyoknak téli kosztümök Asszonyoknak gyapjú szoknyák Asszonyoknak esőköpenyek Asszonyoknak avasterek Asszonyoknak téli kabátok Női selyem szoknyák Leányoknak esőköpenyek Gyermekeknek téli kabátok Nőknek mosósoknyák Selyem és mosó derekák

Baileys THE BIG STORE

el, míg az angol légitűzek ugyanezen idő alatt harminckilenc repülőgépet kényszerítettek leszállásra. Viszont ez idő alatt az angol légi flotta csak huszonnyolc repülőgépet veszített. Az angol pilóták február hónapban hatvanöt tonna robbanó anyagot dobtak alá ellenséges területeken. Az orosz fronton amióta az angol légitűzota ott működik, ötvennyolc ellenséges repülőgépet pusztítottak el, amelyeknek nagyrésze mind német volt. Ugyanez idő alatt az angolok csak nyolc repülőgépet veszítettek az orosz hartereken.

Február hónapban százhusz ellenséges repülőgépet pusztítottak el az angolok.
London, febr. 28. Az angol hadügyminiszterium jelentése szerint az angol légiosztály február elejétől hetvenöt ellenséges repülőgépet pusztított

PROVIDENCE JEWELRY CO. Értésít ügyfeleit, hogy március 15-én a 719 FIFTH AVENUE-ERŐL elköltözik a 805 LIBERTY AVENUE-ra. Pittsburgh, Pa.



VIN-KO VASAS GYÓGYBORT

Ma már minden jobb doktor nem ajánl egyebet a gyengének, mint a VALÓDI

Vin-ko Vasas Gyogybort

Ha érzi erejét fogyni, ha kimerült, ha sápadt, ha étvágytalan, ne próbálkozzon semmiféle medecinával, hanem vegyen 1 dollárért egy üveg VIN-KO VASAS GYÓGYBORT. Ha az eredeti VIN-KO ott nem kapható, küldjön be 1 dollárt egy üvegért vagy hat üvegért 5 dollárt erre a címre: Royal Mfg. Co., Duquesne, Pa. — A szállítási költséget mi fizetjük.

2901 Bridge Ave., Cleveland. papírozást és festést a legújabb technikával. A háborús tanács tagjai vizsgálatot indítottak ebben az ügyben, melynek folyamán meggyőződtek arról, hogy egy clevelandi szerkesztőket, hogy őket a leg-

ezért az iskolában... A. szaga a tiszta gyomor... szűlő tabát minden... URGARET GYOGYCU.

RET... ZITTO. — 1 dollárért bárhova

PATIKA Cleveland, Ohio. VIGYÁZZON! Purgaretről tájékoztatók, hogy az azai gyomortisztító! csak a Purgaretről bízze!

ES NŐK bármilyen bajukban a leg... szűlő tabát minden... URGARET GYOGYCU.

EO. M. MILLER szűlő tabát minden... szűlő tabát minden... URGARET GYOGYCU.

Saját készített arany karikagyűrűk nagy választékban.

ISTER... 25th St., Cleveland, O.

szegénység, Álmatlanság... VASSY & SILVESTER

API KIARUSITÁS... VASSY & SILVESTER

Prospect... TOP & PAINTING CO.

MULATNI... nem az East Sidei... BESÜLTJE

napot... (RNAP) ESTE... ER.

Elemér szolgáltatja

Ma már minden jobb doktor nem ajánl egyebet a gyengének, mint a VALÓDI

2901 Bridge Ave., Cleveland. papírozást és festést a legújabb technikával. A háborús tanács tagjai vizsgálatot indítottak ebben az ügyben, melynek folyamán meggyőződtek arról, hogy egy clevelandi szerkesztőket, hogy őket a leg-

se el,
 Olasz sokszor a
 emberiség legat-
 ezet emberjétet
 ben.
**KÖHÖG, NE
 PERCIG SEM,**
 még ma a
ALZSAMOT,
 már oly sok ezer
 adta vissza. A
 naponta hozzánk
 gyöngyűlt meg.
 1 dollár és 10c.
 zónkint 25 cent.
cimre!
**SŐ MAGYAR
 TÁR**
 Cleveland, Ohio.

LAGO ÉS KÖRNYEKE
 Chicago Magyar
 formátus Egyház
 Olivet Institute Church
 fenhatóság alatt.
 Burling St., Chicago, Ill.
 ksz.: POMPL H. RUDOLF.
 szentek egyelőre minden
 és szünnap d. sz. 10 órakor.
 rsnapi iskola d. sz. 10 óráig.
 nek magyar oktatás minden
 ómban d. e. 9-től 10-ig.
 nes zenetánítás minden ke-
 des pénteken este 7-től 8-ig.



**MAGYAR BÉKEBÍRÓ
 ÉS KÖZJEGYZŐ**
 Office of Peace and Notary
 Public
 és minden közeledek behatását,
 és igazságot, sőt- és baleset biz-
 rskodni. Kérésre készítek bizalommal
 fordulhat hozzám.
WEISZ ARMIN
 State St., Granite City, Ill.
 Telefon: 529-R.

Chicago magyar ügyvéd
 Gottlieb Lajos bíró ügyvéd
 és jogtanácsos
 N. Halsted Str., a North Ave.
 sán. Telefon: Diversey 3134.
 napi órák: Naponta este 8 óráig.
 Vasárnap déli 1 óráig. 411

CHICAGO MAGYAR ORVOS
 Löwinger Ernő magyar orvos
 bema. sz. Szentes orvos tudomá-
 tudora. Címe: 1958 GRAND
 Chicago, Ill. — Rendel: d. sz.
 11-ig. D. sz. 6-tól 8-ig. Vasár-
 nap d. sz. 10-től 12-ig. Telefon:
 2994. 65 AN

**ESÜLT PETŐFI
 OR FÉRFI ÉS NŐI
 CS. ÉS TEMETKE-
 SI SZÖVETKEZET**
 Alakult 1914

ott főtisztikari gyűlés
**MÁRCIUS ÉS ÁPRILIS
 ASI KEDVEZMÉNYT**
 évig 75 cent. 21-25
 1.50 dollár. 31-35
 2.50 dollár. 41-45
 ollár.

tkárhoz, pénzküldemé-
 hoz küldendők.
SCHMIDT BELA,
 főtákar.
 e. 2327 W. Jefferson Ave.

REGÉNY.

A HOSSZUHAJU VESZEDELEM.

IRTA: GARDONYI GÉZA.
 (12-ik folytatás.)
 En perze mindent helyesel-
 tem. a gondolatot, az ácsot. Szil-
 ágyi. Lipóczyt és az ingyent.
 S a pap azon szavára. hogy a
 világra-kérdés a megoldás.
 dalan. jó akarattal válaszol-
 tam.
 — Hát hiszen az nem olyan
 nagy kérdés.
 — Az areuk egyszerre kiderült.
 — Nem nagy kérdés? Dehát
 akha kerül az! A festék...
 hiszen rangosok sok festék kell
 oda!
 — Ah! ezek valamit olyan
 szottak voltak. Csak én ittem
 nyogdant.
 — Mir akkor megvolt a gondol-
 atom.
 — Hát... mondtam... ezt
 was bízták rám. Szivesen el-
 gantam ezt a nehéz ügyet. Ha-
 nem viszont nekem is van egy
 kis kíváncsiágom s ehhez kötöm.
 hogy kisértsem-e önöket a baj-
 ból!
 — Ha nem költés...
 — Krajcárba se kerül.
 — Megadjuk! — kiáltották
 olyan hangon: mint Kossuth
 szavára a debreceni országgyü-
 lés.
 — Itt a kezem! — mondták
 a pap. Itt a kezem rá!

nek a hangja a falu végéig el-
 halik, az kérem nem dalol, ha-
 nem kukorékol. Megengedem,
 hogy szépen kukorékol, de ku-
 korékol.
 Elképedten néztek rám.
 Nyugodtan folytattam:
 — En a minap, hogy az önök
 kedves társaságában voltam,
 hallottam egy leányt...
 — Csak nem az Ilkát gon-
 dolja? — hörkent rám a pap.
 — De éppen azt. — feleltem
 angol kegyetvességgel. A Fi-
 num Rózi szerepére senki se
 lehet alkalmasabb.
 Mind a ketten elbököltek. A
 tanító hátrádott a széke. A
 bundáska visított.
 — Az lehetetlen! — hebe-
 gett a pap.
 — Az nem neki való. — hü-
 ledezett a tanító is.
 Fölvettem a nyifogó bundás-
 kát az ölembe és iparkodtam
 megvigasztalni egy pecenye-
 darabkával.
 S egyuttal ez a foglalko-
 som volt a válasz az ellenkezé-
 sükre. Láthatják, hogy nekem
 Hekuba a Finum Rózi jók.
 — Hiszen az éretlen gyerek-
 leány! — döngött a pap.
 — Csirke, aki most tollaso-
 dik — kontrázott a tanító.
 — És félénk is. Ki be bírja
 nyitni a száját, ha a szinpadra
 lép.
 — Az az egyetlen szerepöl,
 akitől leginkább félünk, hogy
 zátönyra viszi a vállalkozásun-
 kat.
 Vállalt vontam:
 — A szinpadon mindenki
 megváltozik. Nem egyszer ta-
 pasztaltam, hogy bátrak meg-
 gyávnak, gyávák megbátor-
 rodnak. És az a hang...
 — Node kérem, az egy...
 Hiszen már a figurája... —
 hebegett a pap. Hiszen az...
 az nem Finum Rózi lesz, az
 Finum Ilka lesz!
 És az area kivörösödött, mint
 a szeptemberi paradicsom.
 En csak hallgattam, jászoz-
 gattam a Bundáskával.
 Hiába bizonyították nekem,
 hogy a Boriska-szerepet az Isten
 is Ilkának teremtette, hogy
 az a nyafi hang éppen megfe-
 lel annak a szentimentális pa-
 raszt leánynak.
 En mintha vasszéken ültem
 volna, nem lehetett engem meg-
 ingatni.
 — A hang a fő. — esőkö-
 nyösödtem. Blaháné se dalol
 szebben, mint az a lány. És bi-
 zonyára ural vendégek is meg-
 nézik itt a Falu rosszát.
 Az ural vendégeire való nyom-
 mos hivatkozás hatott még leg-
 jobban.
 A tanító a papra nézett.
 — Felülfizetések...
 A pap az asztalra csapott:
 — No jó: hát ha már annyira
 a fejébe állt annak a leány-
 nak a hangja, teljesítjük az
 óhaját. De tegye le kérem
 azt a dögöt. Hiszen láthatja,
 hogy folyton vakaródnak.
 — Kezet rá még egyszer! —
 mondtam, a kutyát a padlóra
 bocsátva. Beesült az...
 Hogy ez a szereposztás meg
 nem másul.
 Szivesen megtették.
 — Nohát most már beszél-
 jünk a kulisszákrol. — mondot-
 ta a pap pipára gyújtva. Meny-
 nyibe fog az kerülni! és ho-
 gyan lesz a megfestés? Mert
 hogy egy krajcárba se kerül...
 — Nem kerül. — feleltem.
 És mivel most már az urakat
 becsültszö köti... Hát először

is: nem este való jétszani. Mert
 a világítás pénzbe is kerül...
 — Dehiszen ugyis szándékol-
 tuk. Nappal, délután az iskola
 udvarán, Szent István király-
 kor.
 — Hát akkor rendben va-
 gyunk. Akkor megmondhatom,
 hogy itt nem kell festeni sem-
 mit.
 — Semmit? Minek ide festett
 falu, mikor itt a valóságos! Az
 iskola dombon áll: hagyják
 nyitottan a szinpad hátulját: a
 nézők látják a valóságos falut.
 És hát az epérfat se kell fes-
 teni: vágjanak le egy fél eper-
 fát az előadás előtt való ór-
 ban s állítsák be a szinpadra
 azon gallyasan, levelesen, a
 hogy az Isten megteremtette.
 Annál különb fát Lehman se
 festhet.
 A tanító a homlokára es-
 pott:
 — Hogy erre nem gondol-
 tunk! Hiszen akkor már túl is
 lehetünk volna rajta!
 A pap is felugrott:
 — Micsoda bivalyok! va-
 gyunk, hogy ezt minik ki nem
 találtuk!
 Föl-alá járt a szobában. As-
 tán egyszerre megállt, mint a
 ki falba ütöközik:
 — De hiszen nyitl szinpa-
 dunk lesz s a szinpad emel-
 vény, a nézők fölfelé néznek!
 Levegőt látnak, nem falut!
 Erre magam se gondoltam.
 Egy percre kővé váltam bá-
 multunk össze. Ugyancsak ös-
 sze kellett az eszemet szednem,
 hogy kiugorjak ebből a kérdés-
 ből. Dehát a bibliában is benne
 van, hogy ahol szorítják az
 apostolt, a Szentlélek rögtön
 kiségit.
 — Furcsa. — mondtam
 végre. — hát ne a szinpadot
 emeljük, hanem a nézőteret.
 Magas padokat, fokozatosan,
 mint a görög színházokban.
 — Hát perze, perze.
 A továbbiak aztán az ötle-
 temből színté maguktól pattan-
 tak elő.
 — A második felvonás koc-
 mája — mondták a tanító —
 összerakjuk kéregpapírosból
 és bemészeltetjük. Szilági ad
 kéregpapíros is. Meszt is ké-
 rünk tőle.
 — Majd én kiszabom. —
 ajánlkoztam jószívvel.
 — Oda akárcsa kell. — fűzte
 a pap tovább. — vágnak azt is.
 Astán az erdőt is így csináljuk
 meg: fát, bokrot sűrűn. Lipó-
 czy ad, amennyi csak kell!
 A nyert csata diadalhírért
 szokták olyan sietve vinni,
 mint ahogy én lódtam neki
 az utnak. Mé ga lélekzetem is
 fogyatkozni éreztem, mikorra
 beértem az első fák alá.
 Utköben valami szokatlan
 viselkedést éreztem a lábikrá-
 mon. Nem ügyeltem rá. Csak
 épp mikor a patakocsa mel-
 lett haladtam, egy futólagos
 gondolatlall vélekedtem rá: de
 jó volna valami mélyedéssé he-
 lyen fürödni egyet!
 De a lokomotívom igen be-
 volt fűtve. Ilka már vár! —
 gondoltam. Mekkorát nővök
 előtte! Mekkorát!
 Ezekből a szivárvány-színes
 szép gondolatokból szinte kiza-
 vart egy ember, a Bolond Im-
 re. Ott hevert egy mogoró-bo-
 kor mellett s hogy mellette el-
 loholtam, félkére emelkedett
 és rám meresztette a szemét.
 Megdöbbenem.
 Fene dolog is erdőben örül-
 tel találkozni! Ki tudja, mikor
 milyen kerekét vált a bolond-
 ságs, s nem lódul-e nekem a bo-
 lonságában!
 Az örült csak bámult. Föl-
 vette a mellette heverő kakas-
 tollas kalapot. Kifordította pe-
 lőle a gombát s a fejére tette.
 Nem szólt semmit.
 Szinte röstelkedtem astán,
 hogy ugy megszepeentem tő-
 le. Hiszen mondta a bolton,
 hogy csak akkor bolond, ha rá-
 jön az óraja.
 Ilkát a ház előtt a malomok
 asztalnál pillantottam meg. Ott
 ültek mind a hárman. Ilka fél-
 könyörűre támaszkodva nézett
 az utra. Piros volt az izgalom-
 tól.
 Előantottam a zsebkendő-
 met s diadalmasan lebegtettem.
 Méginkább elpirosodott. Föl-
 kelt és elem jött néhány lépést.
 — Hát én játszom! Igazán!
 En játszom!
 Szinte reszketett örömben.
 — Apukám! — kiáltotta, a
 én játszom! En játszom a Fi-
 num Rózi!
 És boldogságába megcsókol-
 ta a vakaszonny.
 Éreztem, hogy az a csók en-



**Szárason vagy tengeren,
 Örömben vagy buban,
 Helmar cigaretta kell nekem.**



Quality Superb

gem illetett. S még így is jól
 esett.
 — Tessék leülni. Ma nem
 festünk. Nem bírnek nyugod-
 tan maradni. Vagy menjünk
 be. Odabent hűvösebb van. Mi-
 kora áldott ember ön művész-
 ur! Milyen áldott ember! Mi-
 lyen szerencsém nekem!
 S kezét nyújtott. A hála leg-
 kékebb sugarait árasztotta rám
 a szemébe.
 Bementünk a szobába. Ilka
 még ott is örvendezett. Aztán
 egyszerre elhalványult.
 — Mármost csak azt tud-
 nám, hogyan lesz az? Belesü-
 lők! Irtozatosan belesülők!
 S aggodalmasan tördelte a
 kezét.
 — Micsoda szegény lesz! Mi-
 csoda szegény!
 Lipóczy is a fülét vakarta.
 — Dehogyan silsz bele! — mor-
 mogta. Ha a Maresa nem félt,
 te se félj!
 — De félt! Az is félt! Mond-
 ta nekem, hogy husvét óta nem
 alszik emiatt. Most már én le-
 szek az, aki nem alhatok.
 — Nyugodjon meg. — mon-
 dottam. En akarhányszor lát-
 tam Blahánét ebben a szerep-
 ben. Betanított magát. Eljárak
 a próbákra.
 — Betanít! De Maresát ugy-
 nem fogja tanítani! Csak en-
 gem, csak engem!
 A lánocs kutyá dühös uho-
 gása szakította meg a beszél-
 getésünket. Ilka kisietett. Két
 gömtyű szidőláncnyal tért
 vissza.
 — Micsoda szegény lesz! Mi-
 csoda szegény!
 A Szilági-kisszasszonyok vol-
 tak. Mind a kettő egyformán
 ráksinruhás és piros napre-
 nyös és büszkefejű. Az areuk
 is vöröse játszó szöke és egy-
 forma mint két pulykatozás. A
 derekukon a mider oly kemé-
 nyen állt, mint a régi lovagok-
 on a páncélerék.
 — Már nem titok! Már nem
 titok! — újságolta nekik örven
 dezve Ilka. Most már a művész
 urat is megnyerték. A napok-
 ban kezdjük a próbákat.
 — Az ügy csak az idősebbik
 leányt érdekelte, a leendő Báb-
 ki Terecsit. Nohát ha Ilkára azt
 mondták, hogy Finum Ilka lesz
 a szinpadon, akkor ez meg Si-
 zinger Terecsit lesz! Ilyen Falu
 rosszát se látott még Árpádunk
 országa!
 (Folyt. köv.)

Jó butort venni, takarékossgot jelent.

Es a legjobb útmutatás azoknak a fiatal pároknak, akik most rendezik be háztartásukat. Vegyen jó butort — a jó butor egész életre melegegetett testi — és vegye rántuk, ahol a legjobb minőséget kaphatja a legolcsóbban — és a legkedvezőbb árú részletekre. A mi údvarfias alkalmatosságunk — a mi szándékunk, hogy önöknek csak a legjobbat adjuk — a gyors szállítás — a kedvező RÉSZLETFIZETÉSI FELTÉTELEINK — mind arra készítik a fiatal házassókat, hogy Coynelal vásárolják be butorúségeiket és ön a leg-
 könnyebb feltételek mellett kaphatja.

HÁROM SZOBA BERENDEZÉS \$74.65 | NÉGY SZOBA BERENDEZÉS \$196.75

Kétféle ágykülönlegesség
 \$18.75
 könnyű feltételek.
 Tömör négy oszlopos faagyú boly, vagy mahagoni kivitelben. Külö-
 nös olcsóság \$18.75

Három darab Davenport Set
 \$63.75
 Val. tölgy fiókos szekrény

Ebédő asztal
 \$12.50
 Ez az ebédőasztal aranytölgy kivitelű, 10 ember kényelmesen ehetik mellette. Az asztal nagyon erős és évek múlva is meg lesz vele elégedve. Ár \$12.50
 Könnyű fizetési feltételek.

Hat darab ebédőszék
 \$14.75
 Ez az ebédőszék kivitelű, 10 ember kényelmesen ehetik mellette. Az asztal nagyon erős és évek múlva is meg lesz vele elégedve. Ár \$14.75
 Könnyű fizetési feltételek.

Különlegesség Nagy
 \$6.98
 Ez a nagy 5 fiókos szekrény kínese lesz az olyan otthonnak, ahol egy külön szekrényre van szükség. Ebben most kapunk ezekből a szekrényekből egy másik szállítmányt s ameddig ez a készlet tart, megkaphatja csekély \$6.98.

Uj szőnyegek
 szebbek, mint bármikor voltak.
 Tavassz elárulástunkban megtalálhatják mindegyiket a praktikus szőnyegek, a melyekre szükség lesz. Vagy választék a legjobb miniatúrák és rajzokból, igen könnyű fizetési feltételek mellett, hogy a leg-szebbek, embernek is megfelel.

INGYEN egy 100 darabos álló ebédő készlet.
 Szép rajzokkal, két és arany szőnyeg, levek, ingyén adjuk mindenkinek, aki \$125 vagy annál nagyobb értékű butort vásárol. Kérszempont, vagy részlete.

COYNE'S
 2263-57 ONTARIO STREET
 2265 ONTARIO ST.
 Eppen szembe a Whaling és Lake Erie állomással.
FIGYELJE MEG A 2265 SZAMOT
 CLEVELAND LEGREGIBB BUTORÁRUHAZA.
 Az üzlet szombat este 9 óráig van nyitva.

Kombinált kályha
 Nem kell sokat törődni a gázszűrés-
 tettel, hogyha egy kombinált kályha-
 van otthonában, egy perc alatt átal-
 lóztatható gázra és a használatára.
 Mindenteljesen törődnie ott van a
 kályhának \$75.00 és fel-
 jebb.

KIS HIRDETESEK

Keresetek, elhatározás, vagy keres, talán vagy elhatározás... Keresetek, elhatározás, vagy keres, talán vagy elhatározás...

Keresünk

Munkásokat vagy bárki a fizetés mellett... Keresünk munkásokat vagy bárki a fizetés mellett...

EMPLOYMENT OFFICE UNITED ALLOY STEEL CO. Canton, Ohio.

MUNKÁSOKAT KERESÜNK gyárakba, vasúti munkára... MUNKÁSOKAT KERESÜNK gyárakba, vasúti munkára...

Keresünk cukorrépa munkásokat... Keresünk cukorrépa munkásokat...

MÓDLISOK ÉS MUNKÁSOK... MÓDLISOK ÉS MUNKÁSOK...

The Dunham Company BUREAU, OHIO... The Dunham Company BUREAU, OHIO...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

MUNKÁT NYER - FÉRFI... MUNKÁT NYER - FÉRFI...

Két vagy három ember burda... Két vagy három ember burda...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

Két barát két esinos nővel... Két barát két esinos nővel...

Jómódú barna legényember... Jómódú barna legényember...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

HAZASSÁG... HAZASSÁG...

Fontos ügyben keresem... Fontos ügyben keresem...

Keresem Kresztin János... Keresem Kresztin János...

Loecay Lajos... Loecay Lajos...

Bak Borbála... Bak Borbála...

Keresem Győr megye... Keresem Győr megye...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

ELADÓ ÜZLETEK... ELADÓ ÜZLETEK...

IFI. BOLDIZSAR FERENC... IFI. BOLDIZSAR FERENC...

Arthur I. Zelger... Arthur I. Zelger...

JOS. N. ACKERMAN... JOS. N. ACKERMAN...

G. E. MORGAN... G. E. MORGAN...

W.H. SCHWARTZ... W.H. SCHWARTZ...

ORVOSOK... ORVOSOK...

Dr. Backy Gyula... Dr. Backy Gyula...

VEGYES... VEGYES...

ELADÓ HAZÁK... ELADÓ HAZÁK...

RENKIVOLTI ALKALOM... RENKIVOLTI ALKALOM...

OKTATÁS... OKTATÁS...

ANGOL ÉS NÉMET... ANGOL ÉS NÉMET...

TANULJON ANGOLUL... TANULJON ANGOLUL...

ELADÓ TÁRGYAK... ELADÓ TÁRGYAK...

JOGI TANÁCS... JOGI TANÁCS...

D.B. STONE... D.B. STONE...

H. E. VARGA... H. E. VARGA...

PAPP MIKLÓS... PAPP MIKLÓS...

ST. LOUISI Magyar Ügyvéd... ST. LOUISI Magyar Ügyvéd...

MIT... MIT...

szükséges feltalálni... szükséges feltalálni...

Feltalálók Utmutatója... Feltalálók Utmutatója...

AMERICAN EUROPEAN... AMERICAN EUROPEAN...

A SZABADSÁG MEGBIZOTT... A SZABADSÁG MEGBIZOTT...

A Szabadság new yorki... A Szabadság new yorki...

A Szabadság chicagói... A Szabadság chicagói...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság youngtown... A Szabadság youngtown...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

A Szabadság detroit... A Szabadság detroit...

XXVIII. évfolyam.

1918 Március 2.

A SZABADSÁG
INGYEN
MELLEKLETE

VASÁR NAP

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

MEGJELENIK
MINDEN
HÉTEN



KÖZÖSSÉGI ÉRTÉKELÉS
 A SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE
 1918. MÁRCIUS 2.
 XXVIII. ÉVFOLYAM
 MELLEKLET
 A SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE
 1918. MÁRCIUS 2.
 XXVIII. ÉVFOLYAM
 MELLEKLET

MINDENNAPI ESETEK.

AZ ÖRÖM ORSZÁGA. — (THE LAND OF JOY.)

JÓ és derek és lángelméjű Miguel de Cervantes Saavedra, aki a magad sorának a komikus és megrázó tehetetlenségét megörökítette a Don Quichotte szélmalom harcaiban és az életed alkonnyán egyébbel nem büszkélkedél saját magad előtt, minthogy irodalmi nyelvére te varázsoltad voltaképpen a kastilliai nyelvjárást, rád gondoltam a minap és az járt az eszemben, hogy ahol annyi a napsugár és derült szín, mint Granadában és Sevillában, miként érezhetted magadat boldogtalannak és szerencsésnek. Azután eszembe jutott, hogy nemcsak Dulcinea élnek Spanyolországban és az életnek a ritmusa nem csupán a heves táncban és castagnetta csattogtatása kíséretében jut kifejezésre, hanem az inkvizíciónak a pokla is volt a te országod és a kínzó eszközök egyik legválogatottabbját, a szorító eszimat a te hazádnak a hatalmi tényezői érvényesítették először azokkal szemben, akik szabadon és őszintén mernek nyilatkozni és cselekedni. Még az én hazámban is a bátor és merész Feja Daniél lábát a spanyol csizmába szorította Karaffa, az önkény vérengző képviselője. És szomorúan igaz, hogy az inkvizíciónak a gyöttrő emléke sokkal gyakoribban emlékeztetett bennünket, magyarokat a te hazádra, mint akár Lope de Vegának kifoghatatlannak látszó strófái, akár Goyának a legspanyolabb képei, de még mint akár a te, nemes, büszke és szenvedő Cervantes, halhatatlan lovagod, a Don Quichotte. Jónak és dereknek nevezlek, amit pedig a lángelméjű embekekről nem igen szoktak mondani, de én annak nevezlek meggyőződéssel, mert amikor kalandornak mondott a korod, akkor is nem a fajtestvéreidnek volt igazuk, hanem neked, az eszmék kőbor harcosának, akinek a lelkét sokkal jobban vérezték össze a martirtövisök, mint azokét a vértanúkat, akiknek a vadállatoktól cafatokra tépett testét, amelyből gözölgött a vér, a római colosseumban Nero és a vele egyvágásuk élveztek. Te neked mélyebbek és magasabbak voltak a gyötrelmeid, mert hiszen a lángelmének a kinjait is hordta a lelkében és azok kacagtak rajtad és azoknak a kegyéhez kellett néha bizony görnyedt háttal is fordulnod, akik tulajdonképpen azt sem érdemelték meg, hogy te észrevegyed őket. Szerencsétlenségemben is irigyléreméltó nemes Cervantes rád gondoltam az elmúlt napokban egy este, amikor alkalmam volt látni a Velasco testvérek fantasztikus spanyol revüjét, amelynek "The land of joy" a címe. Dus színek elevenítették meg a te hazádnak a napsugaras életét, amelyben te hittél, amelyet te szeretted és fekete szemű, fekete hajú mór és cigánylányok járták a "gracioso"-t s egyéb táncokat annyi kellemmel és annyi tüzzel, hogy a gránátalmának, amely a te népednek is ünnepi szimbóluma, az ízét éreztem a számban és a vörös bornak, amelyet az életrajzaid szerint nagyon szerettél, habár a biográfusaid állítása nélkül is rájönnek arra, hogy a vörös bort nem vethetted meg. Arra gondoltam, hogy miként szerethetted te a nőket, a spanyol nők szívárványszínű ruháiban mennyire gyönyörködhetél, a szerenádkba, a mór, a cigány és a kastilliai táncokba, az utcai koldusoknak a táncába és énekeibe micsoda szépségeket magyarázhattál bele és micsoda szépségeket szívhattál fel a lelked a táncok és dalok ritmusából. És arra is gondoltam, hogy aki ennyi illat és szín és dal környezetében élt gyermekkorában és férfikora delén, az a boldogtalanságában azzal vigasztalódhatott, hogy az örömben is része volt. A Don Quichotteal többet adtál a hazádnak, mint amennyit a hazád valaha is nyújthatott volna neked, de viszonzásul valamit mégis kaptál: dalokat, amelyekben benne reaszketnek az élet leg-szenvedélyesebb indulatait; táncokat,

amelyekben lágyan és rapszodikusán egyaránt ünnepel a vér és a fiatalság...

CARMENARCU, mozgásu, hajlongásu és mosolyt sugárzó Aniták, Violeták és Luisiták énekeltek és táncoltak a "Farruca"-t, lejtették a nasztáncot, a mór, cigány és algir-táncokat káprázatosan szép spanyol jelmezekben. És lázba hozták a közönséget a különösségükkel, a barbár indulataikkal s a szingazdag háttérrel, amely hol az Alhambrát, hol pedig Sevillát ábrázolta. A spanyol népleleknek a lehető legművészebb manifestációja a "The land of joy" című revü. Fekete hajú nők (a hajuk ragyogott), főként a legyezőtáncban használt pávaszínű jelmezeit árasztották a legpazarabb színek sugarait a színpadról a halotti csendben élő közönségre, az arcuk fehérsége szokatlan erővel világított a koromfekete haj természetes ellentéte következtében, szépen ivelt meztelen válluk és karjuk s rendkívül hajlékony természetük, amelyet az ezerszínű, virágokkal cifrázott kosztümjük még plasztikusabban kidomborított, a szenvedélynek a tüzet lopta bele a leglangyosabb vérű nézőkbe is s a madeira-bornak a nedvét csöpögtette azoknak az ajkára, akik egyébként bort sohasem isznak. S minden tánc végén a fejnek a büszke hátraszegése fölényes és mégis meleg, buja mosoly kíséretében megkoronázta mindazt az örömet, élvezetet és gyönyört, amelynek ezek a táncok és dalok a szolgálatába szegődtek. A táncok tökéletesebbek voltak az énekekénél, a táncokkal lelket megragadóbb, vért pezsdítőbb, szenvedélyt felkorbácsolóbb hatást váltottak ki a közönségből a spanyol művésznők. S akinek érzi van a legpazarabbul összeválogatott színek iránt, amelyekben a narancs- és karmiszínnek legkülönbözőbb változatai dominálnak, annak feltétlenül felejthetetlen emléke ez a spanyol revü. És felejthetetlen emléke Dolorotes is, a cigánylány, aki egy-néhány esztendővel azelőtt még spanyol kőborcigány karavánnal járt városról-városra s a vásárokon bolondította meg a férfiakat egzaltált és érzéki táncával. Felejthetetlen emléke Luisita Puchol "Serafina" táncá és éneke s a kórusnak a kísérete, amely vidám volt, több: ujjongó és évezredek tavaszi akkordjait öt percre belezengte a hallgatóság szívébe. Ugyancsak esztendőkre szóló emléke a léleknek a Dolorotes, Violeta és Mazantina koldustáncá s Marco és Villa "Pensamiento Enamorado"-nak nevezett simán, lehetetlenfinoman induló táncá, amely indulatosan, tüzzel, a vért a láz örvényébe kergetően végződik. S a "Finale", amikor a revü minden szereplője felvonuk a színpadra s amikor az

ének, a tánc, a zene és a szívárványszínű orgiája az örökké élő, örökké kíváncsú, a lelket a mindennapiságból kiemelő szépségeknél az érzését és tudatát felébresztette azokban is, akik a szépségen, az élet egyetlen üdvözítő kincsén gondolkodni nem szoktak, annyi gyönyörűséget, annyi csodás emóciót varázsolt a közönség lelkébe, hogy megértőknek mondhatták magukat azok is, akik egyébként sohasem eszmélnek arra, hogy a művészi esemény is lehet emlékeztető az ember életében.

JARTAM Gibraltárban és ott láttam mór, arab és spanyol lányokat, pávaszínű kosztümökben illegitím-billegették magukat, magamban Dulcinea-knak neveztem őket s megállapítottam mind-egyikről, hogy szebb lehet, mint amilyen tobosói Dulcinea volt, akit a bohó Don Quichotte szeretett. De hogy az igazi spanyol nőnek a raceszépségeire rábukkanjak, Ignacio Zuloaga müncheni képiállítására kellett elvetődnom és ha valaha festő áhitatot és minden bánatot, életnyavalyát elfeledtető lelkesedést keltett bennem, akkor Zuloaga volt az, ez az istenadta nagytehetség, Goyának és Velasqueznél is spanyolabb festőművész. Esztendővel azelőtt voltam a Zuloaga müncheni képiállításán és bármikor, ha színelég fogott el, ha azt akartam, hogy a lelkem a legválogatottabb színekben megfürödjék, Zuloaga festményeire emlékeztem. Főképp "Lolita"-ra, aki buja könnyedséggel omlik el a pamplag, meztelen balkarját ráfekteti a pamplag támaszának peremére, jobbkezeben a legyezőt tartja s azzal félmeztelen mellét takarja el. Fekete szeme, mint két gyémántlámpa világít ki fehér arcából, dus; sajtóságon font haja érinti a finoman ivelt vállat s testének a ritmikus vonalait diszkrét érzékiességet keltően kiemeli az ezer virággal diszitett és kicifrázott jelmeze. Aki esős időben emlékszik erre a képre, annak is napsugár jut az eszébe. Sőt érzi a napsugár áldó hatását az eső ellenére. És csodák csodája: a "The land of joy" című spanyol revüben tucatjával mozogtak, hajlongtak, ringottak a "Lolita"-k, mintha Zuloaga festménye meglevenedett volna s a megsokszorozódott Lolita ráparancsolta az ezerszínű közönségre az ámulatot, gyönyörűséget és rajongást. Szerinte az országban az egzotikumokkal óriási hatást keltettek, lapok, folyóiratok hasábjában emlékeznek meg róluk s hangoztatják, hogy esztendők óta ilyen "attrakció" nem volt amerikai színpadon. S amikor az előadás alatt szerzett művészi hatás kissé enyhültni kezdett bennem, s a hatás reális értékelése kíváncsított ki belőlem, a következőre gondoltam: Spanyolországban ez a revü nagyobb szolgálatot tesz, mint száz spanyol diplomata fífikája. És eszembe jutott a magyar népművészet, s arra gondoltam: vajjon a háború után nem lehetne-e ilyen magyar revüt bemutatni az amerikai közönségnek? A matyók vagy a kalotaszegi népművészet revü keretében, megfelelő rendezés mellett, vajjon nem hódítaná-e meg ugyannyira az amerikai közönséget, mint a spanyol revü? Bizonyára igen. Mint ahogy bizonyos az is, hogy az ilyen magyar revü nagyobb érdeklődést keltene Magyarországon iránt, mint akár Magyarország kulturáját feldicséző sajtó-propaganda, akár a magyar népművészetet zengő úradák, sőt — ez talán speciális vélemény, de a véleményem — még ha kimondottan magyar külképviselet is igyekeznék Magyarországot érdekeit képviselni Amerikában. Diplomataknak lehet művészi ízlésük, de hivatalosan semmiféle művészetnek, tehát a népművészetnek sem lehetnek megfelelő propagálói. Még abban az esetben sem, ha azok akarnak lenni.

REMÉNYI JÓZSEF.

Vakáció.

IRTA: RING KÁROLY

*Almodó rétek susogó lombok,
A folyó langy meleg, méla árja...
De lelkem a messzít, a láztól remegőt,
A bűnös, bűnös várost várja.*

*Hol este: pazar villanyfény
S pénzért szerelem, kék, mámor
És hangos és izzó az éjszaka
És virraszt az éjjeli tábor.
Hol viruló, dus ifjuságom
Pusztul e vad fürgetegben,
Melyért mindent, de mindent feláldozok
S mely majd elbocsát megöregedtem.*

*S most szünetelek, most nyugalom van,
Abrándos természet, nyájas boldogság,
Kis nyári lak, egyszerű emberek
És szegénylős, falusi lányok...*

Különös végrendelet.

Írta: PERCY RUDD. — A Szabadság számára fordította: SZÁKELY SANDOR, brownsvillei, Pa. református lelkész.

A KINGSTONE szálloda annyira megnagyobbodott és megszépült, hogy szinte döntő kulturjelleggel köszönött a Cheapside környékének. Kényelmes, régi építmény volt, olyan szobákkal, amelyeket valódi, hagyományos dohszag töltött be.

Ide ment 1902. október 24-ikén éjjel egy középkorú, köpecs, zömök testalkatú ur. Bőre olyan színű volt, amely nem otthonos Angliáé alatt. Miután a szálloda esernökében beírta nevét a vendégkönyvbe és csomagja után nézett, visszavonult a kijelölt szobába. Mindazonáltal alig néhány percig tartózkodott ott s már is halkán kopogtak az ajtón. A szálloda üzletvezetője lépett be.

— Bygott urat van szerenésém üdvözölni? — kérde a betolakodó.

Az idegen bólintott.

— Ma délután telefonértesítés érkezett az ön számára. Maidstoneban lakó nagybátyja csengetett fel bennünket és azt mondotta, hogy ön a mai nap folyamán ide fog jönni s. — boeasson meg, uram, hogy emlitem — annyi pénzzel lássuk el, amennyit csak kíván.

Bygott látható ámulattal meresztette szemét.

— Ez bizonyára tévedés lesz, — mondá. — Nines nagybátyám Maidstoneban s ha ama tiszteletré méltó ur tényleg rokonságban állna velem, nem tudhatta volna meg, hogy én ma szállók partra Angliában és éppen az önk szállodáját fogom felkeresni.

— De hát ön külföldről jön, — mondá az üzletvezető még tétozáva személyazonosságát illetőleg — s velünk ezt közölték. Nekünk egy Bygott urat kell várunk, aki hosszabb távollét után tér vissza Angliába.

— Ez igazán nagyon különös! Mi volt a neve az állítólagos nagybácsinak?

Bygott, uram, mint az öné! Egy pillanatra furesa megilletődés rajzolódott az idegen arcára, de azután mulattatta a különös történet s mosolyogni kezdett.

Végtelenül sajnálom, — mondá — ám a legjobb akarat mellett se tudom a nagybácsit emlékezetembe idézni, minthogy ilyenkor nem bírok. Az értesítés valószínűleg egy másik Bygottnak szól, akinek bizonyára kiterjedtebb rokonsága van, mint nekem.

Boeasson meg, uram, ha zavartam, — mondá az üzletvezető, midőn távozás közben bucsuzott. Bygott biztosította afelől, hogy boeassatknérésre nines szükség.

Miután most végre magára maradt, közelebb húzott egy zsölylyét a kádalóhoz és kényelembé helyezkedett, hogy a nem sejtett üdvözlés felett gondolkozzék. Husz év óta újra az első hely szülőházában! Ó ez idő alatt guruló kö volt, s most ismét visszatért oda, ahonnan egykor sok reménnyel és nagy várakozásokkal eltelve kiindult.

Gyakran megfogadta Ausztráliában, hogy nem tér addig vissza, míg tehető ember nem lesz, azonban a hazai föld erős mágnesként húzta magához, midőn a gazdaság és szerenese utáni hajszát befejezte. Csufos tréfának tetszett előtte az, hogy ez állítólagos nagybácsinak éppen most kell utjába akadnia. Várakozások és igen sok csalódás kereszteltek pályáját, hogy mihamar elbágyasszák és elkedvetlenítsék.

Visszatekintett elmúlt éveinek sorára és tisztán csak két rokonára emlékezett, ám atyjával és anyjával együtt azok is régen letűntek az élet szinpadáról. Kiváncsi volt megtudni, ki lehet a névrokon és egyszersmind a maidstonei Bygott szerenés unokaöccse.

Ajtókopogás szakította félbe gondolatait, s kiáltására egy pincér jelent meg a küszöbön.

Uraságotat a telefonhoz kéri, mondá.

Bygott ujjal megzavarodottan mutatkozott.

A pincér észre vette meglepetését és sietett mondatát igazolni is.

Az az ur azt kérdezte, hogy megérkezett-e Bygott ur. Most a készüléknél már kegyedre.

Bygott gondolatai össze-vissza kavargottak.

Ez bizonyára ismét az ő névrokona vagy egy más ur, aki rokonságát óhajtja megtudakolni.

Szinte láthatatlan szellemek karmai között érezte magát.

Pogta a kagylót és bekiáltotta a készülékbe: Halló!

Bygott ur az jött vissza a válaszadó hang, amelyet a vezetékdrót zugása miatt gyengén lehetett hallani.

Igen.

Bygott Harold?

Igen! Ki beszél ott?

En Madistoneból. Nagybátyja nyugtalan volt s szeretne volna tudni, ha vajjon megérkezett-e. Bygott ur beteg, nagyon beteg és semmi kilátás arra, hogy az éjszakát túléli.

A huzal zugása hirtelen resegésre változott.

De ő nem az ön nagybátyám, kiáltá a szállodai ye, eg a készülékbe.

Semmi hang nem jött vissza válaszként, hanem csak egy resegő hanghullám, amely most erősödött, majd gyengült, mint a nedves fahasáb sistergése a kandallóban.

Egyszer vagy kétszer különös szavak ütődtek fülébe, azonban összefüggésüket nem tudta ki-venni.

Nyilván a huzal fővonalára romlott el úgy, hogy szavai valahol elvesztek, mielőtt Maidstoneba jutottak volna el.

Ót pere mulva ujjal próbált összeköttetést kapni, minthogy őszinte vágya volt, hogy a félreértésen alapuló személyazonosság, szerenésletlen esetére fényt derít, de a sors látszólag ellene esküdt s természetesen azt gondolta magában, hogy a sors marad győztesnek. Bosszus hangulatban tért vissza szobájába. Elhatározta, hogy ez ügyes-bajos dolgot valamiképpen rendbe hozza, még ha lábait is kell lejárni, hogy a zürzavarok szakadatlan puskatüzének lőtávólából kijusson. Azután eszébe jutott, amit akarnak, hogy az igazi unokaöccsét megkeressék.

Igy történt, hogy Bygott Harold gyarmatos másnap jókor reggel ékömökjával együtt elszállt a Cheapside nevű városnegyedből, hogy nem sokára elveszzen London világváros forgatagában.

Egy hét már elmúlt s az Ausztráliából érkezett Bygott Harold új szállásán meglehetősen kényelmesen elrejtőzve érezte magát. — Gyakran és mélyen merült el Lon-

don gyönyöreinek folyamába, s csak hébe-korba gondolt a külváros élményre, a melyben a birodalmi fővárosba való visszatérte után már első nap része volt.

Mégis egy reggel hirtelen emlékezetébe idéződött ez, midőn a "Standard" hirdetési részét átfutotta, miközben szeméi hirtelen a következő felszólításra tapadtak:

"Bygott Harold ur, aki 1912. október 14-én a Cheapside negyedbeli Kingston szállodában töltötte az éjét, lépjen érintkezésbe East & Bowen bankjával, amely a Chancery Lane-en van s akkor egy olyan pár nyer megoldást, amely előnyére válik."

Csaknem bosszusan akarta a hírlapot kezéből letenni, hogy ártatlansága érzetében kezeit mossa és ne keveredjék olyan ügybe, amely reá nem tartozott.

Midőn azonban a hirdetést másodszer is elolvasta, a dolgokat egészen más világításban kezdte látni.

"Bygott Harold ur, aki 1912. október 14-én a Cheapside negyedbeli Kingston szállodában töltötte az éjét."

Hm, ezek bizonyosra veszik, hogy ő a keresett egyén, már ideje is volna a megmagyarázhatatlan félreértésnek véget vetni.

Midőn éppen az East & Bowen banküzletbe szándékozott be-esegetni, meggondolta magát és a bank legidősebb részvényesének küldte be névjegyét, hogy személyesen jelenhessen meg nála.

Kévsz idő mulva East urral, egy kis simára borotvált férfival ült szemben. Ez öles tekintetű szemével, egy szemüveges ügyvéd példányképeinek mutatkozott.

Nagyon örvendek, hogy eljött, Bygott ur, mondá, egy héten keresztül kerestük. A szállodában azt mondták, hogy onnan el-

a Celtie-kel keit át New Yorkból és a kérdéses nap reggelén Liverpoolban kötött ki?

— Eppen nem! En Londonba Ausztráliából érkeztem.

— És a Kingstone szállodába ment?

— Pusztán véletlenségből, ha éppen tudni akarja.

East ur halkán füttyölt.

— Ez a hamis személyazonosságának legérdekesebb esete, amivel egész jogászai pályafutásomban csak találkoztam, mondá magyarázatul.

— Örülök, hogy a tényállás világosan áttekinthető, felelt Bygott miközben felemelkedett.

Nem egészen, barátom, szolt East ur ugyanazon nyugodt hangon. Tehát semmi köze ez ügyhöz? Kérem, üljön le.

Midőn Bygott újra helyet foglalt, az ügyvéd így folytató:

Tartozom önnek egy kis felvilágosítással. Bygott ur, mielőtt a dolgok összefüggését áttekinthetné, Bygott Vilmos Jakab ur, a ki klienseim közé tartozott, valahánkor söröző volt a városban. Hét évvel ezelőtt vonult vissza az üzlettől és Maidstone-ba ment, hogy ott éljen. Mint agglégény, tekintélyes vagyonnal bírt ahoz, hogy külön hajlamait kövesse. Vendégeket gyakran látott maga körül, de barátokat ritkán. Szerenésére, nem volt közeli rokona. Előtte, aki teljes bizalmát élvezem, említett egy rokont, s e különös történetet, Bygott ur jogtanácsosának állását töltvén be, titokként őrzöm. Mindazonáltal szükséges, hogy ön előtt eláruljam.

Bygott urnak volt egy nővére, akit gyöngéden szeretett és akikiek az elégnél több gondja volt a világon. Ez, szerenésletensége, egy lelkiismeretlen gazemberhez ment feleségül s miután férje néhány hónapi boldogtalan házasság után őt elhagyta, fiaeskája születése után csakhamar meghalt. Bátyja magához vette a fiut és saját gyermeke gyanánt nevelte. Miután elvette tőle szerenésletlen atyjának egyetlen örökségét, azt remélte, hogy későbbi férfikora gyűlöletes emlékének tövisétől mentette meg. Azonban Harold — mert ez volt a neve, mint az öné — jószágát halátlansággal viszonozta. Alig jutott férfikorba, a valóságos apa visszatért Amerikából Angliába és őt visszaköve-telte. A fiu akkor tudta meg, hogy neve nem Bygott, hanem Dawber volt s e keseredve nagybátyjának csalása miatt, amint ezt ő nevezte önmagától ráállott arra, hogy újra megtalált atyjának befolyása alatt neveltesék. Midőn arra szoltították fel, hogy válasszon a két férfi között, lelkimardosás nélkül hagyta el azt, aki őt a szegényházból mentette meg, hogy azzal tartson, a kinek névén oda jutott. Így elhagyta Angliát és Bygott Vilmos Jakabot is. Megfigyelte-e az eddig elmondottakat?

Tökéletesen, mondá a hallgató. Most már kíváncsisá tett az ügy.

E történetnek következő fejezete, folytató East ur tovább, kliensem néhány héttel ezelőtt beállott súlyos betegségével kezdődött.

Mióta a fiu tíz évvel ezelőtt elhagyta, kedélye megkesernyessedt és semmi örömet nem talált



ment és a maidstonei Bygott ur körén kívül óhajt élni. Nos?

A másik mosolygott. "Az igazat mondták kegyednek," válaszolá.

Jó, jó, de a kíváncság nem volt kölcsönös, folytató a jogtanácsos.

Mit ért ön az alatt?

Mindenek előtt egy pár kérdést szeretnék feltémi, mondá East a nélkül, hogy Bygott kérdésére ügyet vetne. Rokona-e vagy nem a maidstone-i Bygott Vilmos Jakabnak?

Egyáltalán nem!

Nem is hallott semmit se fölé október 14-ike előtt?

Soha.

Akkor hát igaz-e, hogy ön

az élethöz. Rövid, sürgős felszólítására, a melyet gazdasszonya közvetített, Maidstone-ba utaztam, hogy meglátogassam. Azonnal látam, hogy nem viszi sokáig és így azon fáradoztam, hogy egy új végrendelet szükségességét kössöm szívére. Azt a korábbi, a mit öcsésének javára tett, saját kérésére megsemmisítették. Azonban nem akart rám hallgatni. "Ráérünk még arra", mondá. "Talán még fiam — így nevezte őt mindig — meg fogja bánni és visszatér". Ez volt az egyetlen gondolat, az egyetlen hő reménység, a mely még élte. Megsajnáltam egyedülletét és végre olyat tettem, amit talán nem kellett volna — sürgönyöztem a fiatal Dawbernek New Yorkba, hogy nagybátyja nagyon beteg és őt látni óhajtja. E hír további erőt adott az öreg embernek a kemény küzdelemhez, amelyet a halállal vívott. A visszaérkezéstől október 24-én egy sürgönyt kaptunk, a melyet Liverpoolban adott fel. Köriülből ezt tartalmazta:

"Ma reggel szállottam partra. Londonba ez éjjel érkezem. Rendelhet-e szobát a Kingstone szállodában? Holnap Maidstone-ba indulok."

A sürgöny alá "B. H." volt írva. Elégé éles esze volt annak elgondolására, hogy az öreg ember soha se ismerne meg őt más név alatt.

East ur kis pihenőt tartott elbeszélésében.

— Ekkor jöttem én a színtérre, jegyző meg Bygott.

— Ugy van. Őnt tévedésből valódi unokaöcsésének tartották.

— S az igazí?

— Azóta semmit se hallottunk felőle.

— Ez úgy tünik fel nekem, mint egy nagy homályos összeesküvés, amely ellenem irányul, magamat pedig lelkiismeretlen fickónak minősíthetném.

East ur mosolygott.

— Azon bizonyos éjjelen érkezett meg ön a Kingstone szállodába, folytatá tovább, ügyfelem

közül volt ahoz, hogy minden megfontolt eszelekre képtelen legyen. Láttam, hogy kimalása néhány óra múlva bekövetkezendő és kértem, hogy még egyszer tegyen végrendeletet. Kért, hogy esen-gessem fel a londoni szállodát és tudakozódjam, ha vajjon a fiu megérkezett-e oda. Megtettem s hogy milyen eredménnyel, azt tudja. Az öreg ember meghalt vir-rdat előtt, azonban rendelkezését időközben írásba foglaltam és e testamentumot aláírta vala.

Az ügyvéd egy összegőgyött papírt nyújtott át az asztalon. — Bygott kibontotta és ezt olvasta: "Bygott V. Jakab, maidstone-i lakos utolsó akarata és végrendelete.

Ezennel egyszer s mindenkorra megteszem Bygott Haroldot, aki október 24-én a Kingstone szállodában töltötte az élet, vagy örökösait és végrendelet intézőit, összes vagyonom és ingóságom birtokosává és tulajdonosává, illetőleg birtokosaivá és tulajdonosaivá, kiterjesztvén e jogot mostantól fogva személyére és törvényes utódaira, kivéve 100 (egyszáz) font sterlinget, amely összeget ezennel East Alfred Jakab ügyvéd ur számára (címe: Chancery Lane, London) adom, ajándékozom és hagyományozom.

S ezennel kijelölöm a fentnevezett East Alfred Jakab urat végakaratom egyedüli végrehajtójává.

Minek jelöl sajátkezüleg aláírtam.

Kelt Maidstone-ban, 1902. október hó 24-ik napján.

Bygott Vilmos Jakab"

Bygott nem igyekezett azon, hogy az okmány végére biggyesztett neveket kibetűzze, hanem összehajította az okiratot és átnyújtotta Mr. East-nek.

— Nos, érti ön? — kérde az utóbbi.

— Igen, — felelé Bygott röviden.

Kezdé a haldokló ember gondolatait felfogni.

— Így tehát önt arra kérte, hogy csengesse fel a Kingstone szállodát, megtudandó, ha vajjon Harold, "az ő fia", ott van-e? — kérde.

— Igen.

— S nem hallotta ön, mikor azt mondtam, hogy sem az unokaöcsése, sem a fia nem vagyok, sem semminemű rokonsági viszonyban nem állok vele?

— Nem, — mondá East ur. — Én csak azt jelenthettem, hogy midőn a huzal hibás bekapcsolás folytán berregni kezdett, ön próbált valamit mondani, de természetesen, semmi gyanút nem tápláltam.

Uj szünet állott be, amelyet most az ügyvéd szakított félbe.

— Talán jól van ez így, — mondá. — Dacára annak, hogy önt rövid idő óta ismerem, mondhatom, hogy a vagyont meg fogja örizni, mint az az ember tette volna.

— Egy fillér se kell nekem abból, — válaszolá Bygott.

— De, kedves uram, törvény szerint az az öné és senki másnak nem szabad ahoz nyulni.

— Am nem az én számomra volt hagyva, East ur, — felelé Bygott szilárdan és így soha se veszem át. Lesz szives még egyszer törvényes alakban kiállítani egy okiratot, amelyben az egész vagyonról Bygott, illetőleg Dawber Haroldnak, az örökhagyó unokaöcsésének és törvényszerű örökösének javára lemondok?

Az ügyvéd szinte megdöbbenve nézett rá, de midőn arcán a szilárd elhatározottság kifejezését vette észre, belátta a tiltakozás hiábavalóságát. Így hát munkába fogott s a következő percekben tollának seregeése zavarta a esendőt. Midőn az okiratot befejezte, felolvasta és Bygott a jobb sarkába írta nevét alá. Alig tette le a tollat, kopogattak az ajtón s egy írnök lépett be.

— Mr. Bowen azzal bizott meg,

hogy felhívjam ezekre szives figyelmét, — szól East urhoz és egy esomó újságot nyújtott át neki.

— Boesánat egy pillanatra, — szól az ügyvéd Bygotthoz.

Az első lapot gyorsan átfutotta, azonban a második lap leköttötte figyelmét.

— Mily különös, hogy ez éppen most kerül kezünkbe! — kiáltott fel tünődve pár perci hallgatás után. Majd felpillantott. Bygott elvette a hírlappéldányt, amelyet minden magyarázat nélkül nyújtott át neki East ur, — már hozzá volt a meglepetésekhez szokva. Az első újság a "Daily Telegraph" október 25-iki száma volt. Kék ceruzával volt megjelölve egy hosszú hír ama borzasztó vasuti szerencsétlenségről, amely előző nap Birmingham közelében történt, amikor is a Liverpool—London expresszvonat egy tehervonattal ütközött össze. E cikk végét a sebesültek és halottak hosszú listroma képezte s zárjelbe szedve egy rész, amely szerint egyik hulla személyazonosságát nem tudták megállapítani. Bygott visszaemlékezett, hogy már előbb is olvasott a katasztrófáról. A másik lap a Daily Telegraph másnapi száma volt. Egy rövid szakasz, a mely a szerencsétlenségről szólt, ezt tartalmazta:

"Tegnap a romok eltakarításakor néhány csomag került napfényre, amelyek az egyetlen fel nem ismert áldozat azonosságának megállapítását elősegítik. Neve állítólag Bygott Harold. Liverpoolból Londonba utazott. Egy liverpooli jelentés azt mondja, hogy Bygott ur ugyanazon reggel szállott partra a Celtic nevű new yorki személyszállító hajóval."

— Nos! — kérde East ur, midőn Bygott az újságot letette.

— Nyugodjék békében! — mondá egyszerűen.

— Azután az okiratot, amelyet éppen akkor írt alá, darabokra tépdeste.

Nászut.

ELBESZÉLÉS.

(A berlini Adlon-hotel hallja. Egy angol karosszékbe beleomolva, mosolygó nézésű, negyven év körüli, barna haju ur szemléli a járókelőket. A hallon igen elegáns, öszül, de negyven évnél szintén nem idősebb ur halad át. A barna haju előtt hirtelen megáll és előbb meglepetve néz rá, azután álmétkodva kérdezi: "Niki, te vagy az?" A barna haju felugrik: "Stefi, öregem." Megölelik egymást, leülnek és beszélgetnek.)

Stefi (szemrehányóan): Niki, te Berlinben vagy és én itt találkozom veled... Ez a barátság?

Niki: Kedves öregem, bocsáss meg... Tegnap délben érkezünk és én ma délután akartam felmenni a követségre. Előbb igazán nem lehet, mert... (Megakad.)

Stefi: Mert... Miért? Bizonyosan nagyon sürgős és nagyon fontos ügyeid voltak.

Niki: Igazán... (Mosolyog) nagyon fontos és nagyon sürgős ügyeim voltak.

Stefi: Oh nagyon élenken el tudom képzelni. Szeretném tudni, mi dolgod van neked Berlinben. Miért jöttél ide?

Niki (mosolyog): Miért jöttem ide?... (Habozik) Miért...

Stefi: Miért?

Niki (kimondja): Nászuton vagyok itt.

Stefi: Tessék?

Niki (mosolyogva): Nászuton.

Stefi: Hja úgy!... Most már értem.

Niki: Nem értem. A feleségemmel vagyok itt.

Stefi: Tessék? Most már igazán nem értem.

Niki: A feleségemmel vagyok itt.

Stefi: Tessék? Most már igazán nem értem.

Niki: A feleségemmel vagyok itt. Itt van a feleségem. Felment átöltözködni az ebédhez.

Stefi (felemeli a két kezét): Hát nem értem, na! Haesak te... haesak nem volnál szives megmagyarázni.

Niki: Megmagyarázni? De igen, azt hiszem, megmagyarázom. Sőt azt hiszem, örülök neki, hogy elmondhatom valakinek. Javíthatatlan feleségök vagyunk; minden férfi az; kamaszkorunk óta rászoktunk, hogy a szerelmi boldogságunkkal eldieskedjünk, ha csak hősiességből, ugynevezett lovagiasságból nem kell hallgatnunk... És ez olyan boldog eset.

Stefi: Beszélj el.

Niki: Igen. Hát a dolog ott kezdődik, hogy én a nyár elején beteg lettem.

Stefi: Tudom. Hiszen az első időben voltam is nálatok néhány-szor tudakozódni az állapotodról.

Niki: Igen, utólag nagyon hálás voltam érte. Tehát előbb to-

rokgyulladást kaptam. Mikor ez elmulóban volt, akkor jelentkezett egy mellhártyalob és egy tüdőgyulladás.

Stefi: Igen.

Niki: Igen; egy kissé a sir szélén állottam, valami harmadfél hónapot töltöttem ágyban, másfél hónapig voltam lábadozó. Azonban nem haltam meg.

Stefi: Sőt a mint örömmel látom, pompás erőben és kitűnő színben vagy.

Niki: Igen, éppen ez az.

Stefi: Tessék?

Niki: Várj csak. Te tudod azt, hogy az én budapesti házámban a hálószobánk a földszinten van. A közös hálószobánk... én gyűlölem a külön hálószobát, nevetéges és ostoba intézmény, olyan emberek találták ki, a kik soha sem szerették egymást.

Stefi: Na...

Niki: De igen. Két szerelmes ember a ki állandóan... de hiszen ez mellékes. Szóval a mi hálószobánk a földszinten van. A gyerekeim és az édesanyám az emeleten alsznak. A mikor én beteg lettem, akkor a feleségem természetesen nem maradhatott a szobában. Kiköltözött, fel az emeletre, egy kis szobába, a mely a gyerekek szobája és az édesanyám szobája között van. Egy ideig még ott aludt a hálószobánk mellett, az öltözködőszobában, de itt soha nem tudott egy negyedóránál tovább aludni, minden negyedór-

ban felriadt és bejött megnézni, hogy vagyok, szinte tönkrement; az édesanyám végre rákényszerítette, hogy menjen fel az emeletre. Ott lakott tehát a kis szobában, egyik oldalon a gyerekeim, másik oldalon az anyám között. Késő este feküdt le, kora reggel kelt fel, állandóan ellenőrizte a két ópolónót, de ott fent lakott mégis teljes négy hónapig.

Stefi: Négy hónapig?

Niki: Négy hónapig. Igen, teljes négy hónapig. Én már egy hónapja lábadozó voltam, már szinte teljesen egészséges voltam, az ópolónókat elküldtük és az inasom szolgált ki, már sétálni jártam, már kilovagoltam és ő még mindig ott lakott. Miért?

Stefi: Miért?

Niki: Miért? Ezt kérdeztem tőle én is: reggel és délben; és este... Miért? Azért, barátom, mert szégyelt lejönni, szégyelt leköltözködni, szégyelte kiadni azt a parancsot, hogy az ágyát hozzák rendbe és a holmiját hozzák le ő — mondta — nem tudja elviselni azt a gondolatot, hogy az egész ház tudja, hogy a ház ura és asszonya ismét megkezdtek házaséletüket. Ő nem tudja az anyámnak azt mondani, hogy ezentul lent alszik. Ő nem tud a gyerekei szeme közé nézni, ha azt kérdezik, miért megy le, miért nem alszik többé a szomszéd-

(Folytatás a 14. oldalon.)

D

jegyző

— N

— N

a házig

A je

ral a b

zadtság

letörölt

és elind

a többi

haju, p

unokaöc

ban tan

szis áru

Az aszt

Punták

volt az

borospor

tott. Fu

dett a d

után ny

lent a

és las

le.

Mire

feküdt,

la volt.

gát, f

ni, azt

tartó

percig

napfény

varon

gukról

rohant

esissal.

főlemel

vös szob

két dök

halkan

az assz

vele; a

tón. A

zajjal

be, az

nül. Az

nem tud

jal, a h

sedő st

az agy

A ké

hoz. A

vizsgálat

vont, fel

és mozd

embert

prógóft

nézte ö

ránézett

az öreg

szólást.

a szó, de

area a

hogy va

tos dolg

egy fej

megértet

hoz:

— A

mondta.

Az ass

remületn

tört ki,

hökkent

ta esend

fogta, a

asszony

szoba ku

bában le

szótlanul

hoz. Az

talt.

— Ma

és senki

— Tíz

gyorsan

— Ige

Az or

mögött

percig

dön fet

ORVOSOK.

Elbeszélés.

DÉLUTÁN negyedhárom volt. Meleg szeptemberi nap. A jegyző felállott az asztal mellől.

— Nekem — mondotta — nem kell.

— No, még egy pohárral — szolt a házigazda.

A jegyző felhajtott egy pohárral a behűtött homoki borból; izadtság esapódott ki a homlokán; letörölte, kezét fogott a többiekkel és elindult. Rögtön utána mentek a többiek is; a két orvos, a fehérhaju, jó öreg doktor és pedáns unokaöccse, akit az öreg mostanában tanított ki a kunszállási praksis árnyalataira és finomságaira. Az asztal mellett egyedül maradt Funták, a házigazda. Az asztal tele volt az összedobált kártyákkal és borospoharakkal. A napfény vakított. Funták rettenetesen szenvedett a forróságtól és a boros üveg után nyult. A kertajtóban megjelent a gömbölyű, szöke Funtákné és lassan közeledett a kis lugas felé.

Mire oda ért, Funták a földön feküdt. Halkan hörgött és arca lilá volt. Az asszony elsikoltotta magát, föléje hajolt, föl akarta emelni, aztán kétségbeesett, hosszantartó sikoltozásba tört ki. Félperceig elhagyatottan sikoltozott a napfényes kertben, azután az udvaron át nyári, délutáni lomhaságvakról esikoltózott. Ezelőkor rohantak feléje. Az asszony a kocissal, mindenessel és kertésszel fölemelte az urát és bevitte a hüvös szobába, a szobaleány pedig a két doktor után hajtott. Funták halkan hörgött a hüvös szobában; az asszony tehetetlenül fáradozott vele; a két doktor belépett az ajtón. A fiatalabb fölindultan, nagy zajjal és fontos lendülettel lépett be, az öreg elsápadtan, de nesztelenül. Az asszony elbűvölt rebbent; nem tudott szólni, csak nyitott szájjal, a halálos rémületbe beleüvegesedő szemmel, téveteget kézzel intett az ágy felé.

A két doktor oda lépett az ágyhoz. A fiatal gyors és tevékeny vizsgálatba fogott, az öreg összevont, fehér szemöldökkel, szóltalanul és mozdulatlanul nézte a vergődő embert. Az asszony megkúporodott mögöttük és ájúlkozó lihegéssel nézte őket. A fiatal fölpillantott és ránézett az öregre. Szólni akart, de az öreg egy mozdulattal leiltotta a szót. A fiatalnak a torkán akadt a szó, de az egész teste, a feje, az arca, a keze még mindig jelezte, hogy valami kimondhatatlanul fontos dolgot akar mondani. Az öreg egy fejbőlintással jelezte, hogy megértette. Odaszolt az asszonyhoz:

— A Pali állapota aggasztó, — mondta, de nem kell megijedni.

Az asszony torkán az eszeveszett rémületnek egy olyan sivalkodása tört ki, hogy az öreg doktor vissza hökkent és újra elsápadt. Le akarta esendesíteni az asszonyt; megfogta a karját és kifelé vezette. Az asszony engedte magát, de csak a szoba küszöbén át; a szomszéd szobában levágta magát a földre és szóltalanul ütögette a fejét a földhöz. Az öreg magához írtette a fiatalat.

— Maradj ott bent — mondta. És senki se jöjjön be.

— Tíz perc alatt vége — szolt gyorsan a fiatal.

— Igen.

Az öreg doktor behuzta maga mögött az ajtót és néhány másodpercig elgondolkozva nézte a földön fetregő asszonyt. Azután oda

lépett hozzá, megfogta a karját és fölkiérszerítette az asszonyt a földről.

— Ide nézzén! — kiáltott rá! — Az asszony értelem nélkül bámult rá és a szeme lassan elborult. Az orvos rákiáltott:

— Ne ájúljon el! — Megrázta. Minden erejét összeszedte és megrázta. Az asszony föl-szisszent s az ájulás fátyola eltűnt a szeméről. A doktor most jószággal és gyöngéden hajolt le hozzá.

— Mit akar kérdezeni? — kérdezte tőle halkan és szelidén.

Az asszony sirva nyögött. Beszédebe fogott, azután ájúlkozásában is megszegyenülve, visszahökölve megrázta. Minden erejét összeszedte és megrázta. Az asszony föl-szisszent s az ájulás fátyola eltűnt a szeméről. A doktor most jószággal és gyöngéden hajolt le hozzá.

— Nem voltunk megcsüdvé.

A doktor felemelte a fejét és esendes ajkbiggyesztéssel, lassan bólintott egyet. Most értett mindent. Eleresztette az asszonyt; az asszony végig zuhant a földön és vergődve, halkan sikoltozott rá a földre. A doktor nézte és most már értett mindent, amit eddig csak bizonytalanul sejtett és a mit ez az érthetetlen, kétségbeesés is csak halk, bizonytalan gyánuvá tett benne. Tizenöt éves titkolódzás... egy iehült szerelem... egy megszakadt viszony... a férfi kényelmes volt, az asszony nem eléggé szívós... és mind a ketten szégyelték a dolgot... Az asszony elvált asszony volt; a gyerekei is úgy születtek, mielőtt még idekötöztek; szégyelték őket itt törvénysíteni. A szégyen! A félelem a kisváros megvetésétől!

Megindultan és elgondolkozva nézett a földön vonagló asszonyra. Ezt most a rokonok kiteszik innen; a távoli, éhes rokonok jönnek; kidobják őt is, a gyerekeit is; három gyerekekkel jómód után neki a szegénységnek... Gyorsan megfordult, az asztalhoz lépett, kivette a receptkönyvét, pár sort írt egy papírlapra; behívott egy eselédet és elküldte a papirost. Azután odalépett az asszonyhoz és megérintette a vállát. Az asszony könnyben uszó, kábult és értelmetlen szemmel nézett föl rá.

Maradjon itt, mondta neki. — És senki se jöjjön be.

Átment a másik szobába. A fiatal orvos feléje fordult. Az öreg doktor odalépett az ablaktáblához és behajította őket. A fiatal orvos riadtan és bosszusan nézett rá és szólni akart. Az öreg megelőzte.

— Mindjárt itt lesz a jegyző, — mondotta. — Összeadja őket.

A fiatal orvos elámultan nézett rá. Az öreg doktor a haldoklóra mutatott.

— Az imént közölte velem, — szolt esendesén, — azt az elhatározását, hogy a gyermekei anyját a halálos ágyán törvényesen is feleségül akarja venni. A fiatal orvos bosszankodva akart válaszolni, de azután vállat vont.

— Nem él már két percig sem, — mondta a haldoklóra mutatva.

— Nem él addig... Ha nem volna sötét, láthatnók, amint...

Az öreg doktor energikusan legyintett egyet.

— Addig él — mondta keményen.

— Hát tessék — szolt a fiatal orvos.

Átadta a helyét és gunyosan várta, mihez fog az öreg. Az öreg megállott az ágy mellett és nem

fogott semmihez. Mozdulatlanul nézte a haldokló bizonytalan, sötét körvonalait. Mozdulatlanul állott.

A fiatal szólni akart hozzá, de közben észrevett valamit. Az ágy fölé hajolt és halkan mondta:

— Vége.

Az öreg doktor megrázta a fejét.

— Meghalt, — ismételte a fiatal.

— Nem, — mondta az öreg.

— Meghalt, — ismételte türelmetlenül a fiatal.

Az ablak felé akart menni, de az öreg fölindult, kemény és esatánó szava megállította.

— Nem!

A fiatal elbámulva nézett rá. Ezt a hangot még nem hallotta tőle. Az öreg ekkor szembe fordult vele és rátette a kezét a vállára. Sovány, finom keze most kemény és súlyos volt.

— Nem halt meg, — mondta halk, de hidegen pattogó hangon.

— És a házasságkötésnek mi leszünk a tanui.

A fiatal fölágaskodva, akarta magáról lerázni az öreg kezét, de az öreg megfékezte. Megfogta. Nyugalomra szorította.

— Mi leszünk a tanui, ismételte tagoltan és keményen.

A fiatal fölindultan akart tiltakozni, de az öreg összevont fehér szemöldöke alól kérlelhetetlen, parancsoló, hidegen szikrázó tekintettel nézett a szemébe. A fiatal farkasszemet nézett vele és fölhaborodva akart beszélni; félperceig tartott a csendes, nagy hars, azután a fiatal megadta magát.

— Én nem...

Nem tudta tovább mondani. Ez volt az első szava a szótlán küzdelemben és ez volt az utolsó is. Elhallgatott. Lesütötte a szemét.

Az öreg doktor eleresztette. A fiatal szédülten ült le egy székre, az öreg is leült. A székek esusszánása volt az utolsó zaj, azután esend lett. Hüvös, sötét és esendes volt a szoba. A sötétben mozdulatlanul és hallgatva ült sokáig a két orvos a halottal szemben. A várakozás már türelhetetlen lett; a fiatalnak úgy tetszett, mintha órák óta ülne a sötétségben és a csendben. Kint végre zaj támadt. Az öreg felállott, kinyitotta a szomszéd szoba ajtaját. A jegyző jött meg.

Az öreg elébe ment.

— Pál barátunk, — mondta hangosan — azt az óhaját fejezte ki nekem, hogy feleségül akarja venni a gyermekei anyját. Mint-hogy az állapota komoly aggodalomra ad okot, kérlek, végezd el rögtön a házasságkötés szer-tartását.

Az asszony rémült, nagy lélekzavarral kapta föl a fejét. Az öreg doktor hozzáment, megfogta a karját, fölemelte. Az asszony reszketve és mereven engedelmeskedett neki. Az öreg doktor bevezette a sötét szobába. Az asszony elvakulva és dideregve állott meg és összegörnyedten meredt a sötét ágy felé. A jegyző lassan bejött utánuk és óvatosan tapogatózott előre az asztal felé.

Az öreg doktor megfogta a kezét oda vezette az asztalhoz és leültette.

— Az ablaktáblákat — suttogta a jegyző.

Az öreg doktor odament az ablakhoz, megfogta az ablaktáblákat. Vékony fényesik esett be a szobába, halványan megvilágította az asztalt, de félhomályban hagyta az ágyat. A doktor visszament a jegyzőhöz és látta, amint a jegyző is elsápadt egy hirtelen támadt kétségtől, egy kegyetlen fölindulástól. Hozzáhajolt. A jegyző szorongva, rémülten nézett az ágy felé; a doktor a vállára tette a kezét; a jegyző ijedten nézett rá és megvágogó foggal halkan kérdezte:

— Bizonyos vagy benne...

A doktor-nem várta be a mondat végét. Belevágott.

— Bizonyos vagyok benne — felelte keményen.

Szikrázó, parancsoló, könyörgő pillantással mélyedt bele a tekintete a jegyző szemébe. A nő le-hajította fejét és gyorsan beszélni kezdett:

— Kijelenthetik a házassági akaró felek, hogy semmiféle házassági akadály közöttük nincs?

Az asszony téveteget szemmel bámult rá. A doktor odament hozzá és megérintette.

— Feleljen — mondta. — Mondja hogy igen.

— Igen — szolt értelmetlenül az asszony.

— Akkor — hadarta a jegyző — a kivételes körülményekre való tekintettel...

Hadart. Törvényparagrafusokat citált lehajított fejjel és az asztalra szegzett tekintettel. Az öreg doktor odalépett az ágy mellé. A jegyző hadarva kérdezte:

— Kijelenti-e ön, Funták Pál, hogy az itt jelenlevő...

A kérdés az volt, kijelenti-e Funták Pál, hogy az itt jelenlevő Rozvány Borbálát feleségül akarja venni. Az ágy fölül egy nagyon halk, egy suttogó, egy alig hallható igen hallatszott. A jegyző gyorsan rémülten fordult az asszonyhoz:

— Kijelenti-e ön...

Az asszony értelmetlenül, kábultan elmondta a maga igenjét. — A jegyző hadart még valamit, azután fölállott. Az öreg doktor odalépett hozzá:

— Köszönöm — mondta halkan. — Ti most menjetek ki. Mi megpróbálunk még mindent...

A jegyző menekült. Az asszony lélek nélkül kiteszkol-tatta magát. A szobában ismét csak a két doktor maradt. Az öreg doktor leült. A fiatal nem tudott ülni, remegve és idegesen állott be egy sarokba. A szoba esendes volt és sötét. — A percek ismét úgy teltek, mintha órák lettek volna. A fiatal nem bírta.

— Nem bírom — mondta. — Megyek.

Az öreg intett neki. A fiatal kilopozott. Az öreg ült a helyén és a hüvös, esendes félhomályban

(Folytatás a 14-ik oldalon.)



Anyósomat operálják.

IRTA ERDÉLYI EMIL.

ÉLETEMNEK legszebb, legboldogabb, legvigabb, de egy-szersmind legszomorubb idejéről akarok az olvasónak beszámolni. Tekintet nélkül arra, hogy édeklí, vagy sem. Ha mindig csak azt ír-
nám, mi a közönséget érdekli a szegény írók és nem írók, kik írás-sal keresik a mindennapit, sereg-számra halnának éhen. Az embe-
rek egy része azt hiszi, hogy írni kell, de a másik rész azt mondja, olvasni nem muszáj. És a két fél között a világ teremtése óta háboruzik egymással anélkül, hogy valamelyik győzelmet ért volna el. Most mindkettő él és virágozik, egyiket sem sikerült a más-
sáknak hárképtelenné tenni. Igaz ugyan, hogy az írás oktat és táplálja a lelket, szívet, agyat, de ez viszont nem igazolja azt, hogy a ki nem olvas, szív, vagy agyba-
ban fog meghalni.

Az én írásom tárgya azonban olyan természetű, mely nagyon kevés kivétellel mindenkit érde-
ke. Anyósa majd mindenkinek volt, van és lesz. (Nem mindenki olyan szerencsés, hogy árvaléány jusson neki élettársul.) E három idő között a mult a legkellemesebb, a jelen a legveszedelmesebb és a jövő a legmisztikusabban féltelmes.

Éh, — mondhatná bárki, — eieg már az unalmassá vált anyós-
viceekkel. — Boesánat, de az én tragikomikus történetemben ép az a vice, hogy elszomorítóan komoly és való, mely aesopusi tanulsággal végződik. De várjuk be a végét türelemmel.

Szeretett anyósom, hltvestár-
sam mamája, (oh, miért is nem lehet anya nélkül születni!) hetek-
kel ezelőtt betegségről kezdett panaszkodni. Fájdalmat kezdett érezni pontosan azon a helyen, hol a vakuini induló bélnyulvány van elhelyezve a gondos termé-
szet alkotása szerint. Az orvosi tudomány már régebben eldöntötte, hogy ez a bélnyulvány felesleges, haszontalan, szükségtelen s jelen-
léte csak bajt okoz. Ezt az anató-
mia törvényein s a modern orvosi tudomány hitére alapított logikus tantételt kénytelenek vagyunk el-
fogadni. De ha már ezt az orvosi tudomány tudja, miért nem távo-
litja el a nőből, még mielőtt anyós lesz. Az anyós egész szervezete, mikelyt anyós lesz, egy természet-
ellenes elváltozásba megy át, te-
hát a vakbele is sokkal vakabb lesz, mint más anyaszülte emberé és amiről a híres orvosi tudomány végtetésen hallgat s titkolja ezt az anatómiai csudát, az anyós vakbele szervi összefüggésben van a nyelvvel.

Tekintve, hogy az anatómia su-
rű erdejében csak tapogatózom, ilyenformán képzelem el az egész lefolyást. Mikor az ember megszü-
letik, ez a bele még ép, egészséges és jól lát. Később mikor iskolába jár, a sok olvasás és tanulás kö-
vetkeztében rövidlátó lesz s mert szemüveget nem lehet ráhelyezni, legalább is kényelmetlen, az eröl-
ködés következtében lassan va-
kálni kezd, míg teljesen elveszti szemfényét, helyesebben: bele-
fényét. Ilyen szomorú és megható a vakbél élete.

Hogy anyósomon a vakbélgyul-
adás tünetei mindjobban erőt vesznek, leginkább akkor vettem észre legjobban, mikor néha éjjel után vetődtem haza. Elhatároztam magamban, hogy nem hagyom szegényt szenvedni, hiszen utó-
végre mégiscsak a feleségem ma-
mája, ha mindjárt anyós is, még az én esaládi nyugalomam is fon-

tos, legalább nekem, egy napon orvoshoz vittem. Nagy körülte-
kintéssel — egy nagy tudományu "jóhírű" és "jőnevű" orvost ke-
restem ki magamnak. Elvittem hozzá anyósomat. Az orvos első pillanatra felismerte a bajt, de segítségül hívta a modern orvosi tudomány legfontosabb segédesz-
közét, a Röntgen-sugarakat. A vizsgálat, melyen magam is részt vettem, mint színházi közönség, esodálatos eredményt szült. Nem-
csak a megvakult bél okozott bajt, hanem a Röntgen-sugarak az epezsákban epeköveket is mutattak. Nem tudom, vagy az orvos nem értett hozzá, vagy én, vagy az X-sugarak működtek rossz szul, de még az orvos folyton epe-
kövekről beszélt, addig én epilep-
tikát, epehegyeket, hegyláncokat, epeesimboraszokat és epepopoka-
tapeteleket láttam. A vizsgálat végeredménye: úgy a vakbelet, mint az epemesodákat műtét ut-
ján eltávolítani. Feleségem sirt, én könnyeztem s az anyósom loth feleségévé vált. Az orvos kéjjel beszélt az operációról, ésszerűen megmagyarázta, hogy a mai esz-
közök mellett minden veszély ki-
van zárva. Tűzzel, élvezettel ma-
gát meggyógyítja. A műtét lefolyását. Olyan kéjjel be-
szélt róla, mint egy kéjenes pik-
tor a szép női testről. Minket tu-
dományosan ékes és ékes tudomá-
nyos szavai már meggyőztek, csak anyósom ingadozott, mint a nyári szellő által hajtott napra-
forgó. Minden rábeszélési képe-
sigemet elővettem, gondolva ma-
gamban, én amugy sem közköz-
tök semmit. Ha sikerül a műtét, jó, ha nem sikerül, még jobb. Be-
szélttem a jövőről, hű szeretett

gyermekéről, már mint miróunk. Kértem, könyörögtem, ne hagy-
jon el minket, mert ha nem veti alá magát, el fog költözni az élők sorából, sanyaru árvaságra ju-
tunk s bizony az árvák sorsa szor-
morú. Végre szószoki képességem győzött, fejem bubján éreztem a borostyán koszorút, mit az Olym-
piádon nyertem, anyósom mind-
nyájunk örömeire beleegyezett. Feleségem örült, hogy egy egész-
séges mamát kap vissza, az orvos örült a tisztelődjának, a gyer-
mekek örültek, hogy a szigorú nagymama sokáig nem lesz ott-
hon és én örültem. Hogy mi-
nek örültem az később fog kide-
sülni.

Anyósomat elhelyeztük a kór-
lába s mély, igaz részvétellel tá-
voztunk. Egész éjjel nem tudtam aludni s mert nem tudtam aludni a klubba mentem, hol a minden-
bánat és fájdalom felejtő barátok és borok között töltöttem az éj-
szakát.

Másnap volt a nagy nap. Az egész ház izgatott volt. Én olyan izgatott voltam, mint egy érde-
kes base-ball game-n a közönség. Egész nap furesa hallucinacioim voltak. Egy halottas menet vo-
nult el lelkiszemeim előtt. A ko-
porsóban saját magamat ismer-
tem fel s a kocsis elé fogott egyik szürke, az ostorhegyes, folyton visszafordította fejét s gunyosan nyerve kacagott, vagy gunyos-
an kacagva nyertett koporsóm felé és a kacagó ostorhegyes feje helyén, mintha anyósom arcát ve-
tem volna észre. Majd különféle fűrészelő, faragó szerszámok jár-
tak szemem előtt pokoli táncot. Ugy éreztem, hogy fejem tetejére égő epekövek hullanak. De a leg-

rémesebb látomány volt, mikor anyósom jelent meg előttem, ma-
gasra emelve jobbát s kezében tartva kiműtözött vakbélét s úgy pattogtatta felém, mint egy hortobágyi esikós a karikást. Láz-
áhuaimból feleségem vért fel. Ar-
ra kéri, hívjam fel telefonon az orvost s kérdezzem meg a műtét eredményét. Izgatottságomban az orvos helyett a vágóhidat kértem a központtól, majd a remekkezesi vállalkozót, míg végre sikerült összeköttetésbe lépnem a sebész-
szel. Érdeklődésemre rendkívül ki-
elégítő választ kaptam. A műtét kitünően sikerült s kedves anyó-
som feltünően jól érzi magát. A hirre feleségem nagyon megörült, a gyerekek kevésbé, én legke-
vésbé.

Anyósom rohamosan épülni kez-
dett, gyógyult, sőt teljesen meg-
és felgyógyult. Anyósom össze-
vissza, esokolt örömeiben, hogy hajlott szavaimra. Születésnapom-
ra egyik epekövét aranyba foglal-
tatta, óraláncomra fityegőnek megcsináltatta és megajándéko-
zott vele.

Ez az operációnak sikerült vé-
ge.

Mikor anyósom, feleségem ma-
mája, gyermekeim nagyanyja be-
tegeskedni kezdett, elszaladtam a könyvtárba s vagy 30 orvosi szak-
könyvet áttanulmányoztam. Ta-
nulmányoztam a betegség eredé-
tét, lefolyását s a műtét által elő-
fordulható veszedelmeket, esélye-
ket stb. A könyvtár nekem kicsi-
nek bizonyult, tudomány szomja-
mat nem elégítette ki, nem talál-
tam meg, a mit kerestem. Végre kutatásaim közben egy orvosi sta-
tistikára bukkantam, mit egy ki-
váló sebész állított össze. Tudomá-
nyos alapon magyarázta az ope-
ráció szükségességét és hasznos-
ságát. Igazolta, hogy az operatio sohasem veszedelmes. Állítását adatokkal igazolta. A sebész a mai tudomány eszközeivel, kitünő műszereivel, ritkán, nagyon rit-
kán hibáz, 100 eset közül egyszer halálos kimenetelű a műtét, 99 az egyhez.

Itt a homlokomra ütöttem s a görög tudóssal felkiáltottam: Heureka!

Rohantam az orvoshoz és val-
latni kezdtem:

— Mondja doktor ur, hányadik műtétet fogja végezni az anyósomon?

— Ez lesz a kétszázadik!

— És hány esetben végződött halállal?

— Ha jól emlékszem rá, a szá-
zadik, de az sem az én hibából történt, hanem...

Nem vártam be a tudós pro-
fesszor további fejtegetéseit, ha-
nem rohantam haza. Ez az, ez kell nekem, a kétszázadik operá-
ció. Utközben kalapot emeltem az orvosi tudomány előtt. Az orvosi tudomány nagy, hatalmas, hasznos és a statisztika nem esal. Hazaér-
ve telve reményekkel, szemem előtt egy szebb jövő hajnala pir-
kadt s ekkor vettem elő retori képességeimet, hogy anyósom be-
leegyezését kieroszakoljam.

A többit tudják.

Anyósom el, virul és egészsé-
sebb, mint valaha.

Ez az operáció nem sikerült ré-
sze.

Az én anatómiai tételem s be-
fagyott, mert a vakbél semmiféle szervi összefüggésben nincs az anyós — nyelvvel.

Aesopusi tanulság:

Anyósodat operálás céljából, ne vidd "jőnevű" és "jóhírű" se-
bészhez.

A Sellők.

HEINE.

APUSZTA parton csapkod a hab,
Hollényben csillog a tenger.
Fehér fővényre ledől a lovag
S ott álmodozik, mereng el.

Felbukkan a szép sellőserég
Fátyollepelésben az áron
S az ifju felé halkan közeleg:
Hitték, elnyomta az álom.

Egyik kíváncsin a tollakat
Erinti vitézi kalapján:
A másik a kardkötön tapogat
S babrálgat a vállszalagján.

A harmadik mosolyog, szemé tűz,
Kihuzza a tőkbul a szablyát
S mig azzal ezer játékot űz,
Vágyódva nézi lovagját.

Táncot lejt a negyedik, hűvöset
Mig ajkán sóhaji kelnek:
"Lehetnék bár a kedvesed,
Te bájos földi gyermek!"

Kezét csokolja az ötödik
Tüzes szerelmi vágyban:
Haboz a hatodik, végül pedig
Ajkon csokolja lágyan.

Elmés a lovag, se hall, se lát,
Nem nyitja a szemét föl:
Holdfényben csókolgatja magát
A szép sellők seregétől.

BODROGH PÁL.

HAJÓSOK

Írta: TÖMÖRKÉNY ISTVÁN.

DE már most csakugyan tavasz kezd lenni, ámbár lehet ugyan, hogy még majd májusban is hó esik. De most, ezúttal, egyelőre megint csak Urbán Vincének van igaza, a kitől ha megkérjük:

— Lesz-e még hó, Vince bácsi?

Körülnézi az eget, látja, hogy tiszta és szép kék s azután feleli:

— Ha így tart, nem lössz.

Hát csakugyan, hogy csakugyan. Most az égen valódi tisztaságok vannak, mint ünnepnap szokás. Próbáltatok-e már ilyen szép tiszta égek alkalmával a tehén szemébe nézni? Abban meg lehet látni kiesiben az egész eget és a tehén szemében usznak a fehér báránycsók balról jobbra. Vagy jobbról balra? Ez különben mindegy, ez a kérdés nem sok vizet zavart, a földolog, hogy a multkor hó csak a mandulafának értett és ez nem nagy baj, mert első sorban mandulafa úgy is kevés van a határban, másodsorban pedig nem föltétlenül szükséges az, hogy mandulasütemények is legyenek a világon. A földolog, hogy ezúttal most már valószínűleg valóságosan és véglegesen kinyílt az idő, a Tiszaparton megnyílt a vízi élet és az emberek száza különböző formájú vas és faedényekben haladnak a vizen a kenyér után. A naposka kenyerecskét hozott az embereknek. Áldott szép nagy világító égi állapot ez, nem esoda, ha emberek imádják.

A vízparton most minden szép, fényes és derűs. A téli gondokat elfújta a déli szél. A nehéz, nagy eszmák ideje lefekt, az emberek pantallóba öltözködnek és a lábuk szárát könnyebben, vidámabban emelik. A hajókon repkedve lobognak a zászlók, magyarok, osztrákok, horvátok, bajorok, rációk, oláhok. Enek megfelelő különféle beszédek hallatszanak. Mindenféle árukat raknak a partra, másokat hordanak be a hajókba azok az atléták, akiknek a karjából meg a lábuk szára vastaghusából úgy áll ki az izom, mint a hajókötél és akik közönségesen zsákolóknak neveztetnek.

Szép a vízi élet, ha egyéb végezni való dolgot nem mért volna rá a sorsunkkal intézkedő, el tudnám nézni naphosszat. A lassu és komoly, nagyszakállu kormányosok milyen méltósággal mozognak. Mennyi ötlet és tréfa hallatszik ki a zajgásból. A tréfa és az ötlet legtöbbször nyers, de hát a munka is nyers és erős, amit végeznek. Hajóslegények apró gyerekei járnak a parton s messziről megismerik a fölfelé igyekvő hajó számát: ahun gyűn az édős apám! Menyecek, szépen föltisztálkodva, be-kötött fejjel, fehér harisnyában, sarkos papucsban, várják az érkező hajóst, színes kendőbe kötve ételesszilke a kezükben. Megjött már a Jankó is, az isten különös bogara, aki őszszel a golyák távozása ide-

jén eltűnik és tavasszal a golyákkal visszatér. Az idén ugyan ő volt frissebb, mert ő már itt van, de a golyák még nem érkeztek haza, pedig virágvasárnapra itthon szoktak lenni. De virágvasárnapkor az idén nehéz és súlyos havak estek és a golyák a pyramisok tetejéről valószínűleg ideleáltak és úgy határozták, hogy még ráérnek a hazajövetellel. Jankó ezt nem láthatta abból a barlangból, amiben téli álmát tölteni szokta, ennél fogva megjelent és lármáz a parton érthetetlen dolgokat, mert ő hat nyelven beszél egyszerre: így azután nem is hallgat rá senki és mellette hallgatagon mennek el az emberek.

És a tulsó part mezőiről, szántásairól a föld kedves illatát hozzák a déli szelek. Itt valóban szépségek és élvezetek tartózkodnak. Egyszerű szépségek és egyszerű élvezetek. És a lelkek is kinyílnak és a hajósok barna arcából nevető szemek tekintenek szét a kis helyi világba.

Öreg, komor vén hajóst megállít a parton egy pöttöm kis lány:

— Bácsi, mikor jön meg a zimonyi hajó?

— Majd möggyün, kiesim. Majd möggyün.

— Hát késik?

— Késik, kiesikém. Kiesikét késik, kiesikém.

— De hát miért késik, bácsi? Én az édős anyámat várom Belgrádból!

— Jaj, kiesikém — magyarázza az öreg vízi medve — hiszen épen ezért késik. Mert Zimonyba az éjjel esett az eső, osztán a hajó itthon felejtötte az esernyőjét, aztán nem akarta, hogy édősanyád möggyözzön, hát várt addig az indulással, a míg az eső elállt. Hogy kedves anyád möggyözzön, kiesikém. — Majd möggyün a hajó, kiesikém, csak várjad anyádat szeretettel.

— Köszönöm szépen, bácsi.

— Egy darab ez a számtalan parti jelenetből, a mit itt látni és hallani lehet!

Mig a hajó kirakodik meg berakodik, a hajóslegényeknek, kormányosoknak van dolguk

is. De nem annyi, hogy olykor a parti bormérőbe el ne jussanak. Szükség van arra is: horvát, magyar, osztrák, bajor ott barátok, mert a szerény mennyiségben fölélt borocska erősíti a barátságot.

Alkalmas elnézni az ilyen társalgásokat is. Régi dolgokról beszélnek. Nagy utakat megjárt emberek ezek, jó nagy részük tengerész volt, mielőtt a folyami hajókra került volna. Sok mindenféle megtárgyalnak, távol világrészeket úgy emlegetnek, mintha itt volnának a közelben egy napi járóföldre. Mondanak igazságokat, de meséket, és legendákat is. Náluk is áll igazságot ez a régi magyar mondás, hogy "a messziről gyűjt embőrt sokat beszélhet, sönki se néz utána, hogy igaza van-e?"

Érdemes e beszédeket hallgatni, távolosabbról.

A parti vendéglőbe belépek s helyt is foglalok a legsarokban, egyedül. Szép, tiszta hely. Ami festhető, az mind világos zöld, az asztalokon fehér terítők, az ablakokon át a napfény derűsen beszáll.

És mégis a szoba másik sarkában, ahol egy esomó hajókor-mányos s más vízi ember ül, komor és sötét hangulat uralkodik.

Egy nagybajuszu, öszülő barna ember, a dunai hajósok egyenruhájában, — elkeseredve mondja:

— Hát ezt is möggyözzön? Hát nem igaz az, amit én beszélök? Hát hazudtam én valamikor?

— Csönd van egy darabig, az emberek a vállukat vonogatják. Egy azután azt mondja:

— Hát ne haragudj, Mihály, de amit mondtál, az nem lehet-

ségös. Én is átmöntem az egyenlítőn, de az nem igaz, hogy ott a szombat után mindjárt hétfő következzen.

S a többiek bólgatnak a beszédhez. Mihály elszomorodva, úf, ha nem volna kemény ember, talán sírva is fakadna:

— Én sohasem hazudtam életembe. Nem rőndös embőrt, aki hazudik. Most ezt möggyözzön!

Vagy, vagy.

Szeretem a vakmerőket,
Kik nem óvatosan, félve járnak
Az életben.
De merészen és mindig merészebben
Szabad utat hagynak a vágynak,
Kik lelkesen, bizva, mámorosan
Rohannak észvesztően gyorsan,
A vágytól lángolva, égve.
S nem törődve az akadályel
Suhogó szárnyal
Repülnek, hogy elérjek végre, végre
A célt.
És sohasem balra, vagy jobbra — csak előre!
És hamar jutnak a hegytetőre —
Vagy elhibázzák és félre lépve
Bele hullanak a semmisségbe...

ernöm, hogy hazugnak tartjátok a nyelvemet.

Ismét csönd. Az emberek érzik, hogy itt olyasvalami van, ami különös. Mihály tényleg igaz ember és most már hogyan áll elő azzal a beszéddel, hogy szombat után hétfő következik? Miféle dolgok ezek?

Halk tanácskozás. Egy ember föláll a társaságból és felém jön. Régi ismerős: kisebb fűrdőháza van a Tiszán, ott tanultam annak idején uszni s miután elég rendezesen megtanított, a fiamat is vele taníttattam. Érdemes polgár, apai ágon beolvadt olasz családból származik. Leül mellém:

— Nem háborgatom?
— Dehogyan.
— Egy kérdésöm volna.
— Tessék.

Tessék hát megmondani, lehetségös-e az, hogy az történelessen valahol a világon, hogy a szombat után mindjárt hétfő következik? Mert a Mihály ezt beszéli, de nem akarjuk elhinni. Azt mondja, hogy az egyenlítőnél történik ez. De hát az egyenlítőn többen átmöntünk katonakorunkban. Ott olyan matrózmulatság szokott történni, lelecsolják egymást, mint nálunk husvétkor. De hogy egy nap kiugorjon a kalendáriumból, arról mi nem tudunk. Másfelől pedig annyi bizonyos, hogy a Mihály sohasem szokott hazudni. Hát hogy lehet ez a beszéd?

— Hát — mondom — ez pedig csakugyan történik, hogy a hajón egy napot ugrik a kalendárium. Vagy előre, vagy hátra, de egy napot ugrik. Attól függ, hogy a kelő nappal szömközt halad-e a hajó, vagy pedig napnyugatra megy.

— Hát hogy lehet ez? — kérdezi. — Mi az oka lehet ennek?

— Hát mondom — Makó hét órajárányira keletebbre van, mint mink. Ott hat perccel hamarabb kel föl a nap.

— Ahán — mondta az emberem.

— Ha most már ha az embőrt a hajóval szömközt mögy a napnak, mindön nap előzködik és utójjára kispórol az előzködészel egy napot. Ezt pedig el kell tüntetni, másként összevarodik a kalendárium.

— Ahán — mondta polgártársam — most már értöm. És az egyenlítőnél történik ez?

— Nem. Lefelé haladva nincsen a kalendáriummal baj. Csak ha köröszte meg a hajó. Az a vonal, ahol a tengeren ez a furcsaság történik, Japán és Kína között van.

— Ugy tehát — mondja polgártársam. — Köszönöm szépen az utbaigazítást.

Visszamegy a maga asztalához. Eleinte esendes társalgások vannak, azután Mihály bácsi hirtelen föláll, nagyot üt az asztalra és fölkiált:

— Hát persze, hogy Japán meg Korea között történt! Csön bele a nénkü!

Az emberek Mihály bácsira tisztelettel tekintenek. A beesület meg van mentve.

A kubikos becsülete

Írta: ZÖLDI MÁRTON.

GYAPAS MÁTÉ kubikos rendes, dolgos ember volt, ki ha valamit vállalt, azt rogyásig állotta. Csak néha-napján, jobban mondva: minden felesztendőben egyszer valami nyavalya tört rá. Ilyenkor ki nem tudott jönni a koresmából, míg ki nem tették a szűrít. Azaz nem jól mondom, a szűrít ilyenkor mindig befogták, a ki nem fizetett ital árában. Nem csak a szűrít, hanem a talieskáját, ásóját, kapáját, szóval az egész szerszámot, a mivel a kenyérét kellett keresnie.

Gyapas Máté ilyenkor keservesen érezte, hogy ő a legutolsó ember a kerek világon. Eltúrta volna akárkitől, hogy félholtra verje. De ettől mindenki bőlesen tartózkodott, mert Gyapas Máté testi ereje jóval felülhaladta a normális mértéket. Tíz-tizenkét órán át pihenés nélkül győzte a nehéz földmunkát. Söhajtás, nyögés nélkül tolt a jól meghalmozott talieskát a meredek partnak s ha valamelyik cimborája kidőlt a sorból, Gyapas Máté helyette is dolgozott becsületből, Isten nevében.

Hogy az időszakos korhelykedésről leszoktassák a kubikos társai azt ajánlották, hogy szerezzen feleséget, valami jóravalló, kardos asszonyt, olyat, aki, ha kell, utána megy a koresmába s a fülénél fogva rángatja háza, mielőtt mindezt elinná.

Gyapas Máté úgy találta, hogy ez okos beszéd. Jól a füle mögé is rőtta, a mi azonban nem akadályozta meg, hogy még azon a héten a száresaréti eszárában, a Fekete-Körös partján el ne igya minden ingó-bingó jószágát.

Nagyon rosszor történt, mert éppen akkoriban a Fekete-Körös szabályozásánál hosszú időre szóló földmunka kínálkozott. Harmadnapra kellett volna munkába állani s Gyapas Máté eszárban állott, mint az utcséli tilalomfa. Nem volt egy szem szerszám, se egy megveszekedett garasa, sőt a becsületből is nagyon kifogyott. Csak az esze, meg a gyomra kóválygott.

Nekikeseredve tápáskodott fel a Fekete-Körös partján. Kubikos gödörben töltötte a rövid nyári éjszakát. Nem tudta elgondolni, mihez kezdjen, mihez fogjon? No de az Isten még az ártalmas jószágoknak is gondját viseli. Gyapas Mátéról se feledkezett meg egészen. Sőt nagyon is rápislantott. Alig nézett ugyanis körül, látja, hogy a fűzfák mögül Sikos Dani jön feléje.

Sikos Dani szintén kubikos ember volt. Szentesi fiu, ép úgy, mint Gyapas Máté. Szegről-végről talán rokonok is voltak, vagy lehettek volna. Sikos Dani alacsony, sovány emberke volt, lelőgő kesze haresabajusszal s jókora kánya-orrjal. Cimborái úgy tartották, hogy esze fölösen is van. A szeméből ravaszság pislogott, ha nem vigyáztak rá.

Most is sántikált valamiben.

— No, Máté, mondotta, hajnal óta kereslek. A eszárászagda igazított erre.

— Valami jó miatt? — kérdezte Gyapas, ki el nem tudta képzelni, hogy miért hajszolja őt Sikos Dani hajnal óta.

— Hát nem rossz, mondotta a sovány, ravasz kubikos, nekem is jó, neked is jó.

— Annál jobb. Mi légyen az? — Semmi egyéb, mondotta Sikos Dani, hogy oda akarom neked adni a szerszámokat, talieskát, ásót, kapát, no meg egy nyoszolyát derekaljjal... En Szlavóniában vállaltam munkát. Mondok magamban, minek cipeljem odáig, pénzért ott is kapok.

— Az szent igaz, bőlított Gyapas, de nekem nincs ám pénzem. — Senkinek sincs pénze, a ki elissza, moralizál Sikos Dani, de hát odaadom én pénz nélkül is. — Megteennéd?

— Meg én olyasformán, hogy tavasszal, ha visszakerülök, negyven forintot kapok tőled. Allok az alkut?

— Allom én. Szivesen.

Nagyot ütöttek egymás markába s a mint dukál, áldomást is ittak a tetejébe. A harmadik liter bornál Sikos Dani nagyokat ühögött, mint a kinek nagy szólasa van. Ki is rukkol vele.

— Máté pajtas, hibás a te gondolkodásod. Asszony kéne neked, aki rendben tartana, főzne, mosná, takarítaná rád.

— Elkelve, sóhajtott Gyapas Máté.

— Hát én kom-mendátok egyet. Nem tulságosan takaros, de nem is kivetni való. Dolgos, becsületes fehérrép.

— Melyik azt, érdeklődött Gyapas.

— A Sali Domokosné, ott Tar-

esa alatt. Az ura perzekutor volt, tavaly hőtt meg hektikában.

— Ösmerem.

— Már szóltam is felőled.

— Igazán?

— Igen bizony.

— Mit mondott?

— Nem nagyon buzódot.

— Annál jobb.

— Ha rászánnád magad, egyszerű nyélbe lehetné ütni.

— Egyszerre? kérdezte Gyapas.

— Persze. Elhelnétek egy darabig bagóhiten.

— Az is igaz.

— A lakodalom, filozófált Sikos Dani, a' mindig ráér...

— Hát igaz, az nem sietős.

— A szerszámom ugyis ott van Salinénál.

— Annál jobb.

— A nyoszolyám is a derekaljjal.

— Ez az utóbbi kijelentés némi nyugtalanságot okozott Gyapasnak. Szerette volna megkérdezni, hogy minek erényében van a Sikos Dani nyoszolyája, derekalja Sali Domokosné-nál. De aztán még sem kérdezt meg. Minek ok nélkül szaporítani a szót?

A dolog simán ment. Gyapas Máté még aznap este átvette a kubikos szerszámokat, a nyoszolyát, az alkut s mindezek tetejébe Sali Domokosné, ki ámbátor kissé himlöhelyes volt, de elég mutatósnak látszott.

Sikos Dani felült a vasutra s elutazott Szlavóniába. A negyven

forintról nem kért egy sor irást sem.

Az új asszonynak, akármilyen törvénytelen volt is az állapot, egy szó panasza sem lehetett. Gyapas Máté mindenképp megbecsülte magát. Ha rájött a nagy duhajság, az asszony érte ment s győzedelmesen hazarángatta, mielőtt nagyobb kárt okozhatott volna magában és a csebekben.

Mire kitavaszodott, a kubikos úgy megszokta a Saliné főtjét, mintha sóha egyebet sem evett volna. Az asszony is megbecsülte magát s ha nyelvelt is néha ok nélkül, szépen abbahagyta, mikor ráunt.

A tavaszi gátépítési munka megszire szolgáltta Gyapas Mátét a feleségétől és kovartélyától. Bé-fés alatt dolgoztak. Gyapas csak szombat este került haza, hogy a vasárnapot otthon tölthesse.

A harmadik szombat este esuf meglepetés várt rá. A szomszéd-asszonyok újságotlák el. Az történt, hogy Sikos Dani visszajött és elvitte magával Saliné még aznap éjszaka Szlavóniába. Üzenetet csak annyit hagyott az asszony Gyapas Máténak, hogy az Isten áldja meg.

A szegény kubikos főt vésora nélkül feküdt le az este. Ez is, de a szükséges is nagyon felzaklatta a lelkét... Csunya dolog az mindenképpen... Ha legalább idejében megmondta volna, hogy így, meg úgy... de se szó, se beszéd, az mégse járja.

Nem sok jót kívánt sem Sikos Daninak, sem a hütelen asszonynak. Ha ott érte volna őket, nem tudta volna káromkodás nélkül megállani... Igaz, hogy Sikos Danit mindig huncut, ravasz embernek tudta, de ilyet mégsem tételezett föl róla.

Tünődött is rajta másnap... Vasárnap lévén, rá is ért. Este felé nagy nyugtalanság lepte meg. Az jutott eszébe, hogy ő Sikos Daninak negyven forintjával tartozik.

— Ohó, gondolta magában, ez mégse járja, hogy még talán az asszony eldicsekedjék vele. Eből nem eszik... Teszek róla.

Megszámlálta a pénzét. De akár hogy számlálta, nem volt több, mint tizenegy forintja. Elment a főmérnök lakására. A főmérnök nagyon kedvelte a derék, szorgalmas kubikost.

— Mi jót hozott, Máté? — kérdezte.

— Nem hoztam én semmit, tekintetes uram, inkább vinni szeretnék.

— Mit?

— Egy kis pénzmagot.

— Mennyit?

— Vagy huszonkilene forintot.

Ledolgozom hamarosan, a felöl ne tessék aggódni.

— Jó, jó, mondotta a mérnök, de mire kell magának az a pénz?

— A becsületemet mentem meg vele. Itt van tizenegy forint, azzal együtt negyven lesz. Anyival tartozom éppen Sikos Daninak.

Elküldöm neki rögvest.

— Olyan sietős? — kérdezte a főmérnök.

— Nagyon. Annak az embernek egy napig se maradhatok adósa.

— Miért?

— Mert, tetszik tudni, veszkötette a feleségemet... Az ilyen rossz ember ne szóljon meg engem... Inkább megköpálom...

De a becsületemet nem hagyom...



DAL EGY SZERELMES KISLÁNÝRÓL.

Volt egyszer, hol nem volt, egy kis lány.

Akinek forró szíve volt.

Akinek egyszer egy legényke

Igen komolyan udvarolt.

Beszélt a szívről a legényke,

De hogyha válaszolt a lány,

Mellőzött szívet és szerelmet.

Szólt a fiu: Na lám, na lám,

Ez a kis lány nekem talány.

Egyszeri dal a szerelmes kis lányról.

És ez soká így húzódot

És a fiu elunta már,

Ugy döntött, hogy e szerelemnek,

Valamikép végre jár.

Nyilatkozott határozottan

S kérdé fehér vagy fekete,

Na mondja már, édes kisasszony,

Hogy szabad-e, hogy szeret-e

S a szíve enyém lehet-e?

Egyszerű da a szerelmes kis lányról.

A lány most sem beszélt szívről

S nem mondta azt, hogy mást szeret

A fiu elment, de már másnap

Kapott egy ilyen levelet:

"Feretlek fivem fép ferolme,

Moft már talán el fem hifed.

De nem mertem fufogni eftet,

Mert én egy kiffé felypitak.

F a ferolom nagyon fifeg,

Egyferű dal a ferolmf kif lánýról.

GÁBOR ANDOR.

Az órás inas

IRTA BÁN FERENC.

VASZILI nagyraevőnek született. Már hiába, nem tudott megmaradni az épületen téglát, meg máltert hordani nap-számba. Órásinas lett és pedig a barátja, Gregor jóvoltából. Vaszili tömzsi legény volt, igen helyes, fitos orral, Gregor pedig valóságos égilajtórja, pulykatojás arcu. Igen szerették egymást, azaz, hogy Gregor szeretett, mert Vaszili inkább szeretni hagyta magát. Gregor nélkül nem vihette volna ilyen messzire. Az olyan előkelő foglalkozásban, mint az órásmesterség, nem fizetnek az inasnak, apja-anyja nem volt, élni pedig, enni, inni, hálni, úgy-e kell? Hát honnan vette volna a fitos orru Vaszili menderre a pénzt, ha Gregor ninesen?

A mikor bekerült a boltba, hálás lett, még kezét is megcsókolta a pártfogójának. Gregor pedig könnyezett, annyira meghatotta kis barátjának öröme. Egyebekben is védte a helyes fiókot. A többi napszámosyereket lenézésnek vette, hogy Vaszili eszerbenhagyta az épületet. Eleinte csak az uborkafáról való lepótytanyást emlegették, de a közmondás teljességét elunták bevárni: többször meglesték Vaszilit és bizonyára, kegyetlenül elverik, de Gregor résen volt és elnaspárolta a esirkefogókat.

Vaszili tehát boldog volt. De hogysis ne! Egész nap az órásboltban ülhetett drága, finom órák, apró, de heki rengetegül értékes ékkövek, aranyláncok, gyűrűk és egyéb drágaságok között. Milyen nagyszerű volt fölkaporodni a három lábú székre, behajolni a lámpaernyő alá és lupéval gyógyítani beteg órákat. Bezzeg nagyon őríz az a foglalkozás, játék a malterkeveréshez, téglamelgetéshez képest. Az egykori napszámosyereket megfinomodott szokásaiban és a testében is. Gregor bólongatva mondogatta esténként: Vaszili, belőled rettentő nagy ur lesz!

Telt az idő és Vaszili már üvegeket rakott az órákra, szabad volt neki előkeresgélmi kis mutatokat, nagy mutatokat, sőt néha rácsavarni a számlapra is. Megismerte a kerekeket, esapagyakat, a kiesi rubinköveket és nemsokára azonnal megtalálta a kezéből kipottyant, liliputi srófocskákat. Élete azért nem volt fenéki tejfő: mestere gyakran megverte, azért is, mert részeges volt, azért is, hogy Vaszili folyton hazudozott. Hanem hát a verés mi volt a gyönyörűséghez képest, hogy néha egyedül maradt a boltban és ilyenkor azt képzelte, övé minden. Ilyenkor mesterét utánozva nád-páléával igazgatta a sok órának sokfélelepp járó mutatóját. Aztán meg az órásmesternek leánya is volt: kékszemű apróság. Vaszili tizennyolc éves volt, a lányka tizenkettő... Mit lehet tudni?! Gregorral gyakran elábrándoztak, hogysis lesz akkor, ha ő majd előkelő órásmester lesz: Tizenkét segédnek fog parancsolni és a feleségét — a kékszemű kis lányt — így szólítja: nejem. És én leszek a boltiszolga! — végezte a reménykedést Gregor.

Vaszili csaknem husz éves lett és fölzsabadulása előtt állott és ekkor végtelen szerencsétlenség történt. Órást tisztított és parányi piszok az órára került. Harmadnap nap égvéig fájdalmat érzett, ezután dagadni, végül feketedni kezdett

az orra. Gazdája utálattal nézte és orvoshoz küldte. Az orvos előszobájáig még eljutott valahogy, de az orvos elé csak nyolc nap múltán. Akkorra már szörnyű lett a fertőzés. A húst, a porcokat leette és az egykori esinos fitosból kész szörnyűség lett. Olyan volt, mint a bulldogkutyanál is. Az orvos világért nem nyult volna hozzá, azt mondta, esunya betegségét szerzett és kikergette. A kis kékszemű egyszerűen sírvafakadt, mikor meglátta, az órásmester pedig rögtön elhajszolta. Ekkor vége lett az órásinasságnak. Akárhon hi-vakozott nagy ügyességére, mindenütt ki-dobták, mert az orvos kijelentéséről mindenki tudott és mert az orratlan Vaszili valóban utálatos lett. Isten ments, ilyen órásinastól! Hiszen elriasztja a vevőket és megbaboná-hatja az órákat, hogy soha ne járjanak jól!

Akkor már napszámosyerekek lenni is jó lett volna. Visszament a pallérhoz, de a pallér úgy üzte el, mint a belpoklost, egykori pajtásai pedig nyelvéket öltö-gették rá és tégladarabokat haj-gálták utána. Keservesen sirt Vaszili és Grigor vigasztalása se tu-dott lelket verni bele. Ne, itt ez a kenőcs, — mondta, — ezzel be-kened és cofort meggyógyul! Co-fort! Bizony nem gyógyult, de még napról-napra esunyább lett. Egyszer aztán megszűnt a pusztulás, de akkorra már fele orra hiányzott és úgy tűnt, mintha karddal lemetszették volna a hiányzó részt. Semmi kenőcs, semmi ápolás nem használt és Gregor csak azzal merete vigasztalni, hogy megszokják és valamikor ta-lán mégis elmehet napszámosnak! Az a valamikor soha sem jött el és Vaszili nem bírta elviselni, hogy tovább is Gregor nyakán éljósodjon. Már hová mennél, — marasztalta Gregor — gondoljuk, hogy három év helyett hat évre szerződött volna! Amde Vaszili nem gondolt ilyesmire, a szenvedés érzővé tette szívét, igazán nem tudta elviselni, hogy Gregor soha se mehessen miatta lányok közé, sohase pálinkázhasson és egy éj-szaka megszökött. Mindössze két sor bucsurást hagyott maga után.

Gregor sokáig siratta, az embe-reket is átkozta, a miért Vaszilit nem akarták maguk közé fogadni és féltette minden héten a pén-zét, amit azelőtt Vaszilra költött.

Más városokban se lett több szerencsése Vaszilnak, a kínék végtére is meggyőződése lett, hogy ezental esupán a esavargók fogad-ják maguk közé. Eleinte koldulni próbált, de minden paraszt utá-lattal esapta be előtte az ajtót és kutyát uszított rá. Nem volt más tennie, lopott és pedig minél töb-bet éhezett, annál szemérmete-lebbül. Szörnyű volt az élet: fa-rakások alatt, épülő házak büzös odúban hálai és nem szivni más cigarettát soha, csak stimplit, a mit az utcára hajítanak. Vala-hogy eléldegelt volna így is, amde Vaszili nem volt tolvajnak alkal-mas. Hiányzó orra nagyszerű is-mertetőjelül szolgált és nemsokára elesípték, beesúrtak. Vele, ret-tenetes igazságtalanság történt, hiszen nem dolgozhatott, nem is koldulhatott, a miniszternek te-hát egyenesen parancsba kellett volna adni, hogy Vaszilnak lopni is szabad, nemhogy még lecsuk-ják. Hanem hát törődött is Vaszi-livel valaki? A börtönben sokad-magával ült és volt közöttük egy-ősz, sárgásszakállu, akit mindany-nyian különösképp tiszteltek. Egy-nyapon megint keserűen kezdte a minisztereket, a mikor rászólt az ősz szakállu:

— Ugyan minek nyivákolsz! Azzal ugyan sokra mégy! E helyett inkább úgy tegyél, a mint tanácsolom!

Az öreg itt abbahagyta a beszé-det és fölnevezett a szennyes bol-hajtásra. Mire leemelte szemét, a többi rab abbahagyott mindent és az öreg köré gyűkezett, hallgatni a böles aranyaszavát. Mikor min-denki ráfigyelt, így folytatta az öreg:

— Hazudnod kell! Hazudj, ha-zugság az élet igazi orvossága! Hazugság eltakar minden hibát, hazugság megszépít mindent, a mi esunya! Hazudj és mindig boldog leszel. Figyelj engem: én azt ha-zudom, hogy böles vagyok és nézd csak, ottan mind szentnek tartanak!

A többiek rávigyorogtak, mint-ha mondták volna: bennünket ugyan nem esapsz be, mi tudjuk, hogy te böles és szent vagy! Va-szili ámulattal nézte az öreget. Hiszen a esavargók között is hal-lott egyet s más, de a hazugság-nak ilyen dicséretét még soha. Valóban megszépítene a hazug-ság mindent? — így töprengett, de nem tudta az ő arcát ugyan miként széppíthető meg. Kérdezte az öreget váltig, de sohasem ka-pott egyenes választ. Csak ilyen-formát: hazudj, hazugság az élet-nék orvossága!

Roppant sokat töprengett, hat hónapig mindennap töprengett, de mindennap hiába. Aztán sza-bad lett: leveveredett az országot mellett egy fa-árnyékába és úgy gondolkodott, vajjon lenne-e ab-ból haszna, ha például azt hazud-ná, hogy az égen nem felhők sé-tálnak, hanem az ő birkái, és akádná-e paraszt, a ki adna tíz kopeket az ősi gyapjatermesre. Így gondolkodott, a mikor mel-léje telepedett egy rongyos ruhá-jos ember. Egyenruhát viselt, ször-nyű szinehagyott, rongyos volt, de Vaszili mégis neki engedte az árnyék jobbik felét, mert az egyenruhán csillagok voltak, mint a tisztekén. A most jött sóhajta dőlt a földre s aztán kikérdezték egymást, hogy melyik merről és hová Vaszili-azután hazudni kez-dett... Elmondotta, hogy ő her-cegnek gyermeke, de cigányok ellopják és bosszúból azért mert-neni küldték érte váltásdíjat, le-vágták az orrát. Haj, ha most ha-zugságon kapnák! De nem. A ka-tona közelebbről nézte az orrát és szintén résztvevően kérdezte: karddal vágták le, ugy-e?

Igen, igen, nagy, éles kard-dal. Ugy történt, hogy... Hosszu mesét mondott és a katona viszont szolgálatul elbeszélte a maga történetét. Neve Jeneresak Izgoj volt. Hadnagy rangjára és Port-



Arturban küzdött a japánok el-len. Kapituláció előtt megszökött és azóta esavargó. Azóta kegyet-lenül éhez, mert hiszen ilyen rongyosan nem mehet vissza tisz-társai közé, hadnagy létére pedig nem koldulhat, abból él tehát, a mit itt-amott lophat. Bárcsak megszabadulnék ruhától, minde-nemtől! Nem eseréne ön talán?

Vaszili ugyan egy pillanat alatt merész elhatározás futott végig. Nagyszerű hazugság ötlött eszé-be és ruhát eserélt Jeneresak Iz-gojjal. Az igazoló írásokat jól megnézte és miután mindent rend-ben talált, elbucszott a hadnagytól, magában igen örvendezve, a miért az együgyű-katonatiszt még nem találkozott az öreg sárga-szakállussal, aki bizonyára fölvi-lágosította volna a helyes élet fe-lgl. Hazugsága, a mit a hadnagy elbeszéléssel párhuzamosan szőtt, egyre inkább tetszett neki és már csak az maradt hátra, hogy ki-próbálja, vajjon tud-e hazudni. Elsőbb egy parasztházba tért. A gazda szidta, esapja be az öreg-apját, atyuskának ninesen rongyos tisztje. Ekkor írásait mutat-ta, de a paraszt most már lefogni akarta és rendőrkézre adni, mert az okmány bizonyosan lopott. Ha-nem Vaszili ekkor orrára muta-tott. A paraszt mezhökent és alig tudta, hogyan kérjen bucsu-natot.

Kardvágástól kapta a had-nagy ur? — kérdezte igen alá-zatosan és hebegte.

Kardvágástól! És pedig ho-gyan!

Mondja el, hadnagy ur! Tes-sék velem jönni, hadnagy ur!

Minden jóval ellátták, hűvös is megtörtülték, meg az evőszere-ket, inni a diszpozhárból kapott és ezután Vaszili mosolyogva beszé-ni kezdett. Elmondta, hogy Port-Arturban Stüssel tábornok szárny-segége volt és ő reá bízták a kin-eseskamra őrzését. Mikor megtud-ta, hogy Stüssel áruló lett és fö-áda a várat, löszvisszért a tábor-nokkal és elrejtőzött. Azért bujt el, mert meghallotta, hogy Stüssel a japánok kezére akarja játszani a kineseskamrát is, már pedig ő nem engedhette, hogy a sárgapo-fájuk vigyék el a vár pénzét. Merre van a kineseskamra a vár-ban, nem tudta senki, mert ő ma-ga építette hat katonával, a kiket ostrom közben agyonlőttek. Bár holtig keresték, nem akadnak rá-ja, olyan nagyszerűen elbujt. Nem is jött volna elő, inkább éhen hal-ta, de a japánok ráadtak rejtek-helyére. Stüssel elárulhatta, hogy egyedül ő ismeri a drága titkot, mert a japán vezér rákialtott:

(Folytatás a 10. oldalon)

Olvasóink írásai

EBBEN A ROVATBAN CSAK OLYAN IRÁSOKNAK ADUNK HELYET, AMÉLYET A SZABADSÁG OLVASÓI KÜLDENEK BE.

EGY BORZALMAS ÉJSZAKA.

Írta: Hollós Sándor, Detroit, Mich.

DELELŐTTI vonattal indultunk el az aradi állomásról. Az állomáson tolongó utasok arcán meglátáztott, hogy mennyire türelmetlenek a Temesvár felől érkező vonat késése miatt. Megváltottam az első osztályra szóló jegyet s husz fillért fizeltem a perрон jegyért és így kényelmesen nézhettem a perронról a nyugtató sokadalmat. Oly tarka képet nyújtott ezen vegyes nép. Voltak közöttük olyanok, kik nehéz csomagokkal megterhelve, húzódtak meg az állomás egyik sarkában, vidám beszélgetés és sürü pipatömés közepett, nagy megnyugodással várták vonatjuk megérkezését. Végre főtörési kimos várakozás után, megérkezett a vonat.

Egy félkezű portás mély bariton hangja hallatszik. Csaba, Szolnok, Budapest felé beszélni a harmadik vágányon! S közben kegyetlenül rázza a kezében levő esengőt s nagy büszkén, mint egy falusi kis búr.

Sorba járja a várótermeket, figyelmeztetni a készülő utasokat arra, hogy a vonat nem áll — mint rendszeren szokott fél órát, mivel késéssel érkezett.

Es egyszerre megindult a nagy tömeg s mind első szeretett volna lenni s ép ezért oly tolongás keltezett, mintha a hátkü meggett tűz lett volna. Ordítás, káromkodás, gyermekek sírása s asszonyok sikoltásából lett hangos az állomás.

Rövid pár perc alatt elfűlt a zaj s mindenki helyén ülve. Az állomásfőnök megadja a jelt az indulásra s a vonat vezető kúrta hangzik, a kerekék mozgásba jönnek s szép lassan indul velünk a vonat az aradi állomásról.

Igen kényelmes helyet kaptam, dacára annak, hogy sok volt az utas és oly szerencsés helyzetbe jutottam, hogy egy kellemesnek ítérendő utatársom oldalán mellettem jutott helyem. Csomagomat, mely nem volt egyéb mint egy kis kóztáska, szépen elhelyeztem s magam kényelmembe helyezve át engedtem magam gondolatáramnak.

Oly örömmel gondoltam a meglepetésre, melyet váratlan megjelenés nélkül fogok szerezni kedves nővéremnek, kit már öt év óta nem láttam s mint ösmereket sörörmnek, kit személyesen nem ösmerek. Még egyszer megnéztem pontosan leirt

SZÓZAT A HAZAHOZ!

Írta: Bihary József,
Flint, Mich.

Szülföldöm szép Magyarországom,
Hol töltöttem szép fiatalságom,
Rölad ezért itt is megemlékszem,
Ezen messze, távol idegenben.

Világ teremője, felséges Istenünk,
Hald meg kérésünket, amiért könyörö-
günk,
E nagy vérontásnak legyen immár
vége,
Szép magyar népednek legyen dicső-
sége.

A miért most harcok, ontja piros véret
Ezer éves gazdag, szép Magyarorszá-
gért,
Harcok mindhalálig, dicső hazánk fia,
Hogy a szabadságot egykor kivívhas-
sunk.

Világ teremője és böles rendezője,
Vigyázz hűségesen szép magyar
népedre,
Hogy ha eddig harcok, legyen
eredménye,
Virradjon rá egyszer a szabadság
fénye.

címüket, melyet azután pénztárcám-
ba helyeztem. Mire mindezekkel vé-
geztem, már jól elhagytuk Aradot.
Bocsánatot kérek, kedves nagysád,
N. N. vagyok s udvariatiannak lát-
nám magam, ha szóltanul ülnék ke-
gyed mellett.

Felém fordítja gyönyörű fejét s
kedvesen felel. — Kész a bocsánat
uram s nagyon fogok örvendeni, ha
szórakoztatásban részesül. Igazat
megvallva, oly unalmas az utazás, ha
az embernek halgatagon kell öt-hat
órai utazást megtenni. Ha szabad ki-
vánsi lennem, hol szakad meg az
utazás?

Szolnok a végállomásom, felel
kedvesen.

Ujgongani szerettem volna örömmel-
ben, egyrészt azért, mivel sikerült bá-
jos és feltűnően szép utatársnómmal
beszédbe eredni, másrészt azért, mi-
vel utunk egy helyen szakad meg.

Rendkívülien örvendek ezen sze-
rencsének! Kedves nagysád, talán
Szolnoki lakos?

Szolnoki születésű vagyok, de
már öt éve távol vagyok szülőváro-
sától s most azzal a szándékkal
vagyok, hogy ismét vissza jövök s itt
fogok élni.

Érjtem alig hat-hónapja halt el
Temesváron.

Tehát egy özvegy, hozzá mily fiatal
s oly szép.

Kint a gyár városban egy nagy gyár-
tulajdonosa volt még gazdag is, ar-
ra az elhatározásra jutottam, hogy el-
adom összes ingatlan vagyonát, mi-
vel végrendeletileg reám hagyott
mindent, pénzre teszek mindent és
visszajövök szülővárosomba s talán
ott könnyebben bírom felejtetni kor-
rán elhunyt férjemet. Itt elérke-
nyedtem s két könyvespör végig gör-
dült gyönyörű arcán, melyet egy
illatos selyem zsebkendővel törölt
szarazra.

Fogadja részvételem, kedves nagy-
sád s egyben kérem, nyugodtan bele-
a változhatatlanba. Ne tegye tönkre
magát folytonos buszkodásával, ke-
ressen szórakozást, mely segítőtje lesz
bánata felejtésében. Végére is nincs
örökké élő lény, egyikünk előbb ma-
sikunk utóbb, de az bizonyos, hogy
mindnyájunk — boldogult férje sor-
sára jutunk.

Ilyen s hasonló szavakkal próbál-
tam vigasztalni, bánatos kis özvegy
utitársnómet, ami látszólag sikerült
is.

Gondolom, sikerült fog születémmel
a feledés, némileg jobban mint Te-
mesváron, mivel ott minden reá em-
lékeztet. Bármerre megyek, minden
mintha beszélne s ilyenkor oly roz-
szul esik szívemnek, hogy folyton sí-
rok. Érzem, hogy könnyen végetessé
válhat, ha közbe nem jó valami vál-
tozás.

Es ön kihez utazik Szolnokra?

Szinte örvendem, hogy másra fe-
reljük a beszélgetést, a mennyiben
nem vagyok a szomorúság híve. —
örökké vinnak lenni, az az elvem.
Kedves nővéremet megyek meglátog-
gatni s előre látom, mily boldoglesz,
öt éve nem láttuk egymást s most öt
év után ismét látni, ez öröm, ez bold-
ogság. öt évvel ezelőt, mint fiatal
leány távozott férjemet, idősebb nő-
véremmel s most, mint férjes asz-
zonyt látom viszont, kicsiny aprósá-
gaival.

Mily boldog ön! Hogy sugárik a
szeme az örömtől, Istenem! Miért nem
lehetek ily boldog én is.

— Es mennyi időt tölt szeretett
körében?

— Az a körülményektől függ, ked-
ves nagysád. Nem vagyok lekötve se-
hol s ha tetszeni fog, véglegesen itt
maradok.

En biztosítottam önt, hogy tetszeni
fog önnek szülővárosom s ha önek
ideje meg fogja engedni, keressen föl,
itt van a névjegyem. (Olvasom: özv.
Kulasy Jánosné, Baross utca 10, Szol-
nok).

Ezer köszönet szives meghívásá-
nak! Feltétlen felkeresem becses en-
gedelmével, még akkor is, ha itt tar-
tókodásom rövid volna.

Délután volt. Idő öt óra, midőn vo-
natunk beérkezett a szolnoki pályá-
udvarra. Oly rosszul esett megválni
bajos utitársnómtól. Kint az állomás
előtt már várta utitársnómet az autó-
ja s felajánlotta, hogy nagyon szíve-
sen helyet enged s elvisz kedves nő-
vérem lakásáig.

Nagyon köszöntem s mondtam, ap-
ró bevásárlásaim vannak, melyeket
el kell intéznem. Így jobbát nyujva
felém, melyet szenvedélyesen ragad-
tam meg s magamról kissé megfede-
kezve, egy forró esőket nyomtam, ki-
fogástalanul ápoli kezére.

Elpirult, de engedte s pirulásával
százszor szebb volt.

Már pégen eltűnt szemem elől az
autó. Igen sok mindenféle gondolatok
fogamzottak agyamban. Igen, el fo-
gok hozzá menni! Meg fogom kérni
kezeit s fudom, hogy enyém lesz.
Enyémnek kell, hogy legyen! Mily gar-
dag leszek s hogy fogják irigyelni ba-
rátaim szerepsémet.

Podgyászl, vagy koffert, beszélt-
tam kérem a városba! Ezek a szavak
riasztották fel merengésomból s gya-
logszerrel indultam el az egyenes
utón, a város felé.

Szolnok kellemes kis város, van a
főtérén egy csinos kávéház, előtte
szép kis tereasz, mely szinte csübi-
tőn hivogatja a faradt utast, hogy
szomját csillapítsa s fáradságát ki-
pihenje.

A gyalogolástól elfáradva, leültem
az egyik kis asztalka mellé s egy je-
ges kávét parancsoltam, melyet egy
ügyes kis pirkoló nagy hajlongás
közepettel asztalomra helyezett. Bizo-
nyára számítva esekély borralalóra.
Amint szűresődom a kedves italt, a
tuloldalon feltűnően elegánsan öltö-
zött fiatal hölgy háronfogva sétál,
nem bírtam vehni szememmel rólok,
megbűvöltek szépségükkel. Egy pillá-
nat alatt kész volt a haditerv. Utá-
nok! S megpróbálkozni az ösmere-
ség kötésével.

Gyorsan fizeltem, s most is sajná-
lom, hogy elfelejtettem adni a kis
pikkolómat. Alig pár perc és én a két
hölgy társaságában valék s oly köny-
nyen meg lett az, melyet én oly ne-
heznek gondoltam. Egy órai séta után
azt mondja a fiatalabbik hölgyike,
hogy a sétálásra szánt idő letelt és
haza kell menni. A mama igen szigo-
ru, ha a házi etiketet megsértjük.
Bármerre is fáj megválnom a
kedves társaságtól, még sem próbál-
koztam a csábítást a további sétára.
Nem akartam kitenni őket szigorú
mamájuk haragjának.

Fölkértem őket, engednek meg azt,
hogy hazáig kísérhessem. Örömmel ad-
ták beleegyezésüket s tovább folytá-
tuk sétánkat hazafelé. Tíz percnyi
séta után, haza értünk.

A legnagyobb meglepetésemre
ugyanabban a házban laktak, a hol
utitársnóm címe volt.

Kértek a hölgyek, kísérnem föl, na-
gyon szeretném bemutatni mamá-
juknak. Nem tudtam visszautasítani
kérésüket s így követtem őket fel az
első emeletre.

Hosszu folyosó volt, amelyen több
lakás egymás mellett, de egy leket
sem láttam kint. Egy nézett ki ezen
ház, mintha lakatlan lenne. A fiatal-
abb hölgy kinyit egy ajtót s tessék
felgőlitásával, előrebocsájt. Vigya-
zon, mert igen sötét van! Erre előve-
szem zseblámpásom, hogy bevilágít-
sam a sötét szobát.

Ebben a pillanatban villámgyorsan
becsapódik utánam az ajtó, nyomban
ráfördítják a kulcsot.

Beösmérem, gyáván álltam ott.

Bevilágított a sötét szobát s egy
borzalmas látvány tárul szemem elé.
Utitársnóm fekszik halva előttem, szí-
vében egy éles, hosszú tű s piros
vére folyik, mint a patak, gyönyörű
keblén. Elrémlök ezen látvány fe-
lett, de csak egy pillanatig. Óda ug-
rok, kirántom szívéből a tűt, föléje
hajlok, megnézni őt-e még és épp
ebben a pillanatban jött be két esend-
őr, megragadnak, kivesszik kezemből
a véres tűt, engem erősen megva-
salva, visznek föl a város házára.

Meg voltam törve. Ez alatt az idő
alatt, tíz évet öregedtem, hajam tel-
jesen megőszült. Utközben csak arra
kértem a jó Istent, nehogy véletlenül
kedves nővéremmel találkozzak, kit
már öt év óta nem láttam. Nehogy így
lássa viszont öcséséit, aki egész ártat-
lans, kit bünsös, gyilkos kezek zavartak
bele ebbe a helyzetbe.

Ép ezeket gondolva, fölpillantok s
kit látok, mint szegény nővéremet, a
ki a gyilkoságról értesült s arról,
hogy a gyilkost, ki állítólag meggyil-
kolta azt a vagyonos özvegy nőt, ép
most hozzák erős esendőri fedezet
mellett.

Kijött s kit nem látott, gyilkosként,
mint saját öcsését, akit öt éve, hogy
nem látott s kit így kell viszont lát-
nia.

Sikoltva felém rohant, nyakamba
borul, öcsém! édes jó öcsém! Gon-
dolják el kedves olvasóm, mit érez-
tem ekkor.

Felébredtem s hallom anyukám
hangját. Apukám, kész a reggelt, jött
szívem.

DE SZOMORU!

Írta: Novák Lajos
Elizabeth, Pa.

De szomorú, gyászos nőfát
fujnak a magyarnak,
Mintha nem is élő lények,
de holtak volnának,
Hej magyar hon!...
Hej magyar hon! sötét gyászba vonva
miért is vagyok oly szomorú?
Ha rád gondolok néha...

Készítik már a szemfedőt,
— az osztrák fővárosba,
Hogy rávonják az örök gyászt,
a magyar vezényszóra,
Hej magyar hon!...
Hej magyar hon! sötét gyászba vonva
azért vagyok oly szomorú,
Ha rád gondolok néha.

De él még az igaz Isten,
fent a magas égben!
A ki minket annyi vész közt,
védett ezer éven.

Hej magyar hon!... a hajnalpír az
égen!
azért van, hogy néha, néha
Sirok örömben.

Hirdessen a Szabadság Heti Mellékletében.

A SZEPTÉ

mas, ge-
gette a föld-
ra befelbőz-
szándékoz-
lék ábrázol-
rövid megs-
kopogott,
szürke ösz-
A század-
tornácán a
lumi-itt vé-
elfogyaszt-
rodó domi-
rejt eséplő-
tan eszeget-
gettek.

Várhat-
eső elmulik,
egy köpö-
nár az éke-
látszott, hog-
származik,
hatta tá-
vágányra.

Sopán-
zá, feltakar-
ziur.
— Ugy
dig várunk
Hát
eslni fog-
őszintén
öcsém, igaz-
csak örök-
— Persz-
hisz igen
damberne-
— Látom
érthető, h-
el, amit mo-

Adam
kezzek ra-
koromban
hányszor
tem-e igaz-
most meg-
minden es-
szerettem,
tam s ez-
rdott. Ma-
fi, az első
lelkemmel
uram hall-
akiról a m-
után jog-
is nekem
laszthatja
elmulott.
ilyen dol-
lam? Teh-
nyilt háza-
fiatal es-
rána laka-
én yisely-
s ne zár-
mint val-
volna ért-
a vilá-
item ve-
meg inka-
hitte ro-



Megint elmúlt egy nap.

Írta: SZUCHY EMIL,

A SZÉPTEMBERI reggel unalmas, nyirkos esővel hintette a földet. A mennybolt annyira befelbőzött, mintha sohasem szándékozna többé a mosolygó kék ábrázatát mutatni. Az esőzés rövid megszakításokkal csak úgy kopogott, amint azt szomorú, szürke őszi napokon cselekszi.

A százados udvarház oszlopos tornácán a reggelihez terített valami itt vénült eseléd, melynek elfogyasztáshoz hozzáült a zsugorodó dominium kopott ura a bérelt eséplőgéppel. Unottan eszegettek s unottan beszélgettek.

— Várhatunk, míg ez a lassu eső elmúlik. — mondotta a gépész, egy köpös fiatal ember, akinek már az étkezési módján is meglátszott, hogy jobbfejta családból származik. Az élet kényszere tolhatta rá erre a bizonyára mellékvágányra.

— Sopánkodik? — fordult hozzá, féltekintve tányérjáról a háziúr.

— Ugy kellene. Ki tudja, meddig várunk a eséplésre.

— Hát ne sopánkodjék. Furcsálni fogja a kijelentésemet, de őszintén mondom, maga meg, öcsém, igazán higgye el, hogy csak örülök ennek az esőnek.

— Persze, persze, nagyságos ur, hisz igen... nagyon elkél a gazdaembernek ez az eső.

— Látom, nem érti; de hogy is érthetné, ha még nem mondtam el, amit mondani akarok... Nem

a gazdálkodás miatt örülök, hanem a magam személye miatt.

— Igaz, hogyné; frissebb lesz a levegő, mert az egészség...

— Hagyja csak, hagyja azt az egészséget. Elkél az is, de nem arról van szó, hanem a unalomról. Nézzen itt körül s nézzen le a faluba.

A gépész az utasítás szerint nézett is, hogy szinte nevetésges volt, amint cél nélkül néz és keres valamit, amiről maga sem tudja, mi legyen az. Az uraság el is mosolyodott.

— Kedves mechanikus uram, ne siessen vele; még mindig nem tudja, hová következem. Nézzen, fő, körül s látni fogja, hogy itt a kuriában senki vérem sincsen. Isten nyugosztalja, a feleségem rég magamra hagyott; a gyerekek közül az egyik Amerikában van, — ki tudja hol — a másik katona... Nézzen be a faluba: ott se talál egyebet nyavalgó, sápadtképu tóteskáknál. Sehol egy kaputos ember. Pap, tanító nincsen; a koremsáros kaputban jár ugyan, de nem uri ember, — s legyintett a kezével, mint mikor légyet hajtunk el. — Innen az unalom, a mindig egyforma, fárasztó, álmos unalom. Most, hogy esik s a gépek állanak, megfogtam magát, aki jó időben nem lehetne az enyém. Elteréselünk, néhány partitét elverünk is megint mulik egy nap.

A gépész hallgatásán megát szott, hogy még további beszédet

is vár, de hogy az uraság nem folytatta, esőndesen s kockázatosan megjegyezte:

— Ezt a magányt s vele az unalmat a nagyságos ur megreparálhatná, teszem ezt úgy, amint a magam világában szokták.

— Hogyan?

— Egyszerűen. Aki közülünk ilyes sorba kerül, az megházasodik.

— He, he, mechanikusám, öcsésékem, he, he...

— Csak úgy a magam eszejárása szerint ajánlottam. — mentegetőzött a gépész.

— He, he... — bökte tovább a nevetést mimelő hangokat az ur, amelyek színezete azonban elárulta, hogy nem nevetést jeleznek, hanem valami magagyonyolást, régi keletü lemondást. — Hagyjuk ki már az asszonyt az én hátralevő életemből, — toldotta meg komolyan.

— Jó korban van még hozzá a nagyságos ur. Ötven, ötvenhárom esztendő, mi az?!

— Az igaz, az még nem sok. Nem is azért... Hanem a birtok, az kutyául vén...

A gépész elmeresztette a szemét, mert ebből igazán nem értett. Néma kérdésére kapott is magyarázatot:

— He, he, nem érti? Vén, az, mert nem hogy egy asszonyt is magammal, de engem egyedül sem bír már.

Hátradült a karosszékekben, az ujjával dobolt az asztalon, fejét

meglóbálta, e gesztussal mondván el gondolatát: úgy van az, úgy...

El kezdte osztani a kártyát s verték a partiók sorozatát, miglen elfjött az este s megint elmúlt egy nap...

II.

A kuria az új festéssel teljesen kiesett a régi jóságos areulatóból. Mintha magas gallérba szorították volna, oly erőlködve nézett le a falura az új rendtevé után. A sűrű fenyők hajlongása is másról bólogatott, mint a multban. Új gazda — új világ...

A régi gazda meg összeszedte a magyar életben összeomlott birtoktól neki maradt hét szivafát s egykedvűen belekapaszkodott az utolsó mentődeszkába: a vármegyébe. S írja már, írja a vármegyé dolgait, a mások fogalmazását.

Mig egyszer az élet törvényeszerű járása szerint azt is abba hagyta. Végleg.

Eltemették az öreg urat. Cifra, rangos temetése volt. A vármegyé testületileg jelent meg s lerótt a végtisztességet kidült nemes tagjának.

Alkonyulatba hajlott a nap, a mire a vármegyeházi urak a temetőből hazafelé mentek. Az alispán, — mint ahogyan mulatságról menet szoktunk beszélni — csakhogy éppen mondjon valamit, megjegyezte:

— Megint elmúlt egy nap.

Találkozás.

(Folyt. és vége.)

— Ádám, pár szót még. Emlékezzék rá, midőn régen kis lánykoromban a karjaiban tartott, hányszor faggatott, valjon szeretem-e igazán? Akkor nem feleltem, most megmondom. Az uram lesie minden gondolatomat, teljesítette minden szeszélyemet s még sem szerettem, de hűséges felesége voltam s ezért az utolsó órájában is áldott. Maga volt az egyetlen férfi, az első és az utolsó, akit egész lelkemmel szerettem, akire az uram halála óta egyre vártam s akiről a mai rendkívüli találkozás után joggal hittem, hogy a sors is nekem adta és semmi se változhatja el tőlem többé. Vége, elmúlt. Hát így ismert engem, ilyen dolgokat tételezett fel rólam? Tehetek én róla, ha az apám nyílt házat visz, szereti a jó kedvű fiatal emberek társaságát s mig rála lakom, elvárja tőlem, hogy én viseljem a háziasszony tisztjét s ne zárkózzam el a szobámba, mint valami embergyűlölő. Jött volna értem, elmentem volna akár a világ végére s csak magának éltem volna. Miért nem fojtott meg inkább, ha csak pillanatig is hitte rólam, aminek az előbb ki-

fejezést adott. Nem én öltem a lelkét, az életét, hanem maga az enyém! Azt hittem, másképp végződik a sorsunk, de hiába. A mi utaink örökre szétváltak, Isten áldja.

— Majd mikor látta, hogy az asszony szó nélkül hallgatja s csak a fejét rázza némán, leborult eléje, átölelte a lábait s szenvedélyesen folytatta:

— Esedezem, mindenre kérem, felejtse el az egészet. Eljövök ide minden délután, várni fogom az erdő szélén, ott, ahol először találkoztunk. S ha egyszer eljön, tudni fogom, hogy megbocsátott. Nem akarom ezzel is befolyásolni az elhatározását, de ha látom, hogy nem tér vissza, nem szeret már, megölmöm magam, mert maga nélkül nem kell az élet. A végzet is nekem adta magát, nem lehet másé, csak az enyém. Oh, ne mondjon előre nemet, ne vegye el tőlem a reménységet.

Az asszonynak könnyű lopódzott a szemébe, de azért szilárdan válszott.

— Nem hiszem, hogy ezt valaha elfelejtem; megpróbálom, de nem hiszem. És most bocsásson.

Este van már, térjen vissza maga is. Ne kísérjen el, magamban akarok maradni a gondolataimmal. Pár perc alatt úgy is haza érek, mindenki ismer, és senki sem bánk.

Ádám lehorgasztott fővel indult hazafelé. Amint odaért az erdő szélére, megállt s leült egy kidöntött fatörzsre. A kutyája mintha megérezte volna gazdája szomorúságát, oda dörgölődött a térdéhez s fejét hizelegve dugta az ölébe.

Ádám torkát egyszerre elfojtotta valami s nem bírt tovább uralkodni magán. Fialat szíve megtelt keserűséggel s kínos, nehéz zokogás tört fel a melléből. Átölelte a vizsla nyakát s beszélt neki összefüggés nélkül a szüleiéről, akik régen meghaltak; vigasztalan gyermekkoráról, ifjúságáról, mikor egyedül, elhagyatva állott a világban; Olgáról, a kit az atyjánál, az édesanyjánál is jobban szeretett; róla, a kit az ég is a kezébe adott a mai napon, s a kit egy szörnyű félreértés miatt mégis elveszített. Panaszosan nyöszörgött s azt mondogatta a vizslájának, hogy nem maradt már senkije, a kihez még kötné valami ebben az életben. Nem maradt egyebe, csak

ő, az eb, a kutya, a Britt, aki mindig hűségesen ragaszkodott hozzá, soha el nem hagyta s akit ezentul tisztesen szeret majd, mert ő hozta valamikor a gallérja alatt, mert az ő ajándéka, az övé, aki nélkül nem tud élni.

Fáradtan hallgatott el s figyelni kezdett valami távolról hangzó, elnyújtott, folyton ismétlődő panaszos bögésre. Messze, bent az erdő mélyén szarvasbika kereste a párját. S mikor pár perre múlva az erdő másik oldaláról válasz hangzott a himszarvas hívó szavára, véghetetlen öröm fogta el.

Sejtelmes reménység fakadozott a lelkében. Maga elé susogta újra, amit alig egy fél órája mondott Olgának, hogy minden délután várni fogja itt, ezen a helyen. Majd azt kérdezte önmagától, vajjon eljön-e ide holnap, vagy valaha, vajjon visszatér-e még? S amint erre a kérdésre a saját szívtől feleletre várt, egyszerre úgy érezte, hogy megadja azt annak a szarvastehennek a bögése, az esti szellő susogása, a völgy, az erdő s mind azzal válaszol:

— "Eljön, visszatér."



SZÉPSEGAPOLÁS

A SZÉPSEG ÉS A HOSSZU ÉLET TITKA.

(Folytatás.)

Angliában és itt Amerikában szinte elmaradhatatlan kelléke a reggelnek, hogy ahhoz egy kis gyümölcsöt is adjunk. Közvetlen tapasztalatból mondhatom, hogy ez a beindítás roppant okos dolog és bár közöttünk, magyarok között is minél több követőre akadna.

A gyümölcsökben foglalt savak rendkívül üdítőleg hatnak a szervezetre, a minék oka részben ezekben a savakban található jóízű, illatos olajokra vezethető vissza. Bár nem akarok ezekbe a fejtegetésekbe mélyebben belebecsúszni, mégis némi tájékoztatás céljából azt is meg kell jegyezni, hogy az a vastartalom, amelyet egyéb tápszereinkkel viszünk a gyomrunkba, csakhamar összekötődésbe lép a gyümölcsnedvekkel és így például almasavas összekötődés jön létre, minek folytán a vas oldott állapotban vétetik fel a testnek a nedveibe. Szinte el sem lehet mondani, milyen óriási hatást fejt ki az ilyen vas például a vérszegények, a sápkórosak egészségének helyreállítására. Ismétlen tehát, együnk gyümölcsöt, még pedig bőven.

A példa kedvéért röviden meg kell emlékezni a szőlőkuráról is. Hogy ennek milyen jó hatása van a szervezetre, az kitanít már abból is, hogy a szőlőnek a nedvében nemcsak víz van, hanem szőlőcukor, savanyu borkósavas kalcium, foszfor, magnézium, vas stb. Naponta 2-3 font szőlő nemcsak a veséknek a tevékenységét mozdítja elő, hanem a bélmozgásokat is fokozza és az étvágyat jelentékeny mérvben emeli. Sokan hasmenést kapnak ettől a kúrától, a minék az oka rendszerint abban keresendő, hogy egyéb eledelkektől bizonyos mérvben tartózkodnak. Ha a kúra mellett a táplálkozás egyébként is erőtlen és megfelelő, akkor a szőlőkúra nagyon alkalmas a szervezet erejének és emelésére. A ki a szőlőkúrát a tulságos elhízás ellen tartja, annak napi 4-5 font szőlőt kell elfogyasztania és e mellett egyéb tápszerekkel igen takarékosan kell bántania.

Gyümölcskurát természetesen nem csak szőlővel lehet végezni, hanem például a belek tevékenységének fokozása céljából cseresznyével, királyszilvával, ribizskével, erdei szamóccával, málnával, földi eperrel stb. Ezt a két utóbbiti közvényű, vese- és hólyagköveknél igen dicserik, kivált, ha a beteg belőlük egy egész fontot fogyaszt el naponként. Egyébiránt a földi eper kétségtelenül üdvös hatást fejt ki a vérszegénységnél és a sápkóránál, mivel tudnillik igen sok vasat tartalmaz. Hogy az alma nagy szolgáltatót tesz az idegek és csontok felépítésénél, azt már említettem és ennek oka abban rejlik, hogy az alma foszfort és foszforosavat tartalmaz.

Még a citromról is kell néhány szót mondanom. A citrom használata annyira el van már terjedve, hogy nem is igen kell azt bővebben ajánlani. Közvény és elhízás ellen, továbbá lázas bántalmaknál enyhítés céljából szokták használni. Sokan torokgyulladásnál a torok öblítésére is citromos vizet használnak. Citromkurát csakis orvosi ellenőrzés mellett szabad végezni.

A gyümölcsféléknek nagy fontosságára való tekintetből az áfonyát is meg kell említenem, a mely mindenütt igen nagy kedveltségnek örvend. Az áfonya az erdei gyümölcsöknek leg többjében feltalálható citromsavon kívül cseresavat is tartalmaz és épen ezen tartalmánál fogva van annyira elterjedve hasmenésnél, mint háziaszer. Érett korában igen kel-

mes erdei gyümölcsnek tekinthető a földi szeder, vagy mint másképen nevezik: a hamvas szeder is.

Az édes mandula, a dió és aogyoró rendkívül nagy zsirtartalommal bír. Ezekben a viz csak nagyon kevés, ellenben több mint a felük növényi zsirból áll. Épen erre való tekintetből olyan embereknek, a kik lefogytak és újból szeretnének meghízni, nagyon ajánlatosak. Édes körtét bőven egyék az, aki székrekedésben szenved; ellenben fanyar körtét csak az egyik nagyobb mennyiségben, a kinek vagy hasmenése, vagy pedig hasmenésre való hajlandósága van, mert a fanyar körte és általában minden fanyar gyümölcs tannin tartalmaz, a tannin pedig egyike ama gyógyszereknek, a melyeket az orvosok a hasmenés ellen szoktak rendelni.

Mindenféle gyümölcs legjobb a maga érése idején. Mivel az emberek mintegy ösztönzerűleg érzik, hogy a gyümölcs milyen jótékony befolyást gyakorol az egész szervezetre, telire is el szokták tenni ugynevezett befőttes alakjában. A befőttes gyümölcs ellen lényegileg nem igen lehet kifogást emelni, legfeljebb azt, hogy a befőttesnél lehetőleg kerülni kellene a tulságosan sok cukrot, mert ez al-

kalmas a gyomorégésnek az előidézésére.

A mint az előadottakból látható, a gyümölcs az esetek többségében igen alkalmas szereknek bizonyul a szokványos székrekedésnek a leküzdésére. A székrekedésnek tudnillik az szokott az oka lenni, hogy nincs, a mi a belnek a falát megfelelő módon izgatná. Híthogy a gyümölcsfélékben nemcsak sok sav és cukor van, hanem még cellulose is, világos, hogy azo' teljese nalkalmasak a bél falának az izgatására.

Mint orvos nagyon sok embert ismerek, a kik jóformán állandóan székrekedésben szenvednek. A helyett, hogy a legenyhébb eljárási módokhoz folyamodnának, mindig használtakkal élnek, a melyeknek a használata után megint csak beáll a székrekedés. Hogy ezek az emberek igen nagy kárt tesznek beleikben, azt mindenki könnyen beláthatja. A ki azt akarja, hogy székrekedése ne okozzon kárt a szervezetében, az oly módon szüntesse azt meg, hogy igyék meg reggel éhgyomorra egy pohár vizet, majd a reggelhez egyik egyszerű kis vajas, máskor meg egy li mézes kenyéret. Legjobb a reggelit egy-két narancssal kezdeni. Ebédhez egyik főtt gyümölcsöt.

(Folytatjuk.)



KONYHA

Fácán szelettel leves.

Hozzávalók: 2 fácán, 3 és 3-16-od kvart huslé, hagyma, és egfűszeg.

A két fácán mellehusát vékony szeletekre metéljük s egy vajjal kikent lábasba rakjuk s letakarjuk vajjal kikent papirossal. A combját s a (többi részét) a huslébe rakjuk s benne megfőzzük, erre a hagymát s egfűszeget beleadjuk s a tűzhely szélén lassan tovább főzzük. Ha már puhára főtt, kiszedjük, a levest pedig egy kendőn átszűrjük, a melyet előbb langyos vízbe mártunk. — aztán a tejéről a zsirt lesedjük s ha szükséges borjúhussal megderítjük. A előre elkészített fácán mellett most óvatosan megsütjük (inkább megpirítjuk) s egy lánnyra téve kevés huslé öntünk rá, hogy a még rajta lévő vajjal leolvassza, erre lecsöpögtetjük, a leveses tábla rakjuk s a huslért ráöntjük. Vigyáznunk kell azonban, hogy a lé, ne legyen nagyon forró, mert a husszeletek különben megkeményednek és így jóságából sokat veszít.

Csirke-paprikás tejföllel.

A csirkét izekre kell vágni. Végy egy lábasba egy kanál zsirt, piríts benne hosszúra vágott vörshagymát, ha a hagyma piros, tégy bele egy kanál vörös paprikát, kavard el a hagymával, tedd bele a csirkét, sózd meg, kavard el jól és hagyd betakarva lassan forni; lehet egy kanál vizet ráönteni, hogy le ne égjen s midőn már puha, tégy egy negyed pint tejfölt bele. Ha feltálad, tedd a paprikás csirkét a tál közepére és rakd körül csipettel vagy burgonyával.

A csipedett közönséges gyurolt tésztából tojással készül; ha meggyurtuk, félujjnyi vastagra kinyújtjuk, ugyanolyan vastag csikokra felvágjuk és azt akkorára, mint egy bab szem, elcsipjük, ujaink közt megmozdítjuk, ekkor sós vízben kifőzzük, leszűrjük és leszirozzuk vagy lehet a paprikás közét kavarni és abban megfőzni.

Vanília fagyalt, tejszinnel.

Verjünk 4 tojást egy lábasban habosra, öntsünk rá lassanként 1 pint tejszint, adjunk hozzá 11 ounce finom cukrot s 2 rud, darabokra metelt vaniliát. Egyszer forraljuk föl, — folyton keverve. — huzzuk le a tűzről s kavarduk tovább, míg kihűlt, s csak langymelegen öntsük szitán át a fagyasztódobozba s állítsuk jég közé.



Jobb és szebb arc

A bőrnek fiatalos üdösége, tisztasága, sima szeplőtleneségéhez lez Önnek, ha nincsen is megáldva, mint társnője, szépséggel. — Használja az

Erdeky Liliom Krém

SZAPPANT ÉS ARCPORT. Rendelje meg még ma. Küldjön be Money Orderon \$1.35-öt e címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGYSZERÉSZ
3964 SECOND AVENUE,
PITTSBURGH, PA.



FÉLTÉKENY. Sok-sok levelet írtak már Terka nénihez erről a kérdéssel és Terka néni mindannyiszor megírta, hogy a féltékenység (abban a fokban, amelyikben már veszedelme az otthon nyugalmának) inkább betegség már, mint nevelési hiba, vagy rossz szokás. Ilyen esetekben tehát inkább orvoshoz kell fordulni, mint hozzám, mert én idegbajos emberek gyógykezeléséhez nem értek.

Levelének második része azonban, — annak dacára, hogy az előbbiekkal szoros összefüggésben van, — már olyan dolgokat tárgyal, amihez szívesen hozzászólok. Tény az, hogy a féltékenységnek 100 eset közül legalább 75-ösor semmi alapja sincs, de ez nem változtat a dolgon, mert ha ezer eset közül csak egyetlen egyszer bizonyulna indokoltnak a féltékenység, akkor is volnának betegek. Más szóval körülbelül egy áll a dolog, hogy ha ezer asszony közül csak egyetlenegy valna hütlenné az urához, ennek az egy asszonynak a büne olyan beteg idegzeti ember szemében, mint az ön férje, ha minden asszonyt nem is, de a saját asszonyukat féltelenül gyanúsá tenné.

A FÉLTÉS egészen más, mint a féltékenység. A féltés, ha a házasságok között van érzelmi kapocs, egészen természetes érzés. Minden férfi félti a párját, ha szereti a párját. Sokszor még akkor is, ha nem szereti, mert sehol se érvényesül annyira az önzés, mint — mondjuk így — a szívügyekben. (Egészen mindegy, hogy van-e hozzá köze a szívnek, vagy nincs.)

A féltékenységnek is az önzés az alapja, de abban a fokban, amelynél

már tanácsos az orvosi beavatkozás, nem önzés csupán, hanem már lelki betegség. Olyanféle, mint az üldözési mániá. Nem lehet tehát más tanácsom az ön számára, mint az, hogy menjenek orvoshoz. Az orvos meg fog próbálni mindent, hogy férje idegeit rendbe szedje s ha ez sikerül, akkor minden valószínűség szerint javulni fog a helyzet közös életükben is. Ha a férje nem volna hajlandó orvoshoz menni, menjen el ön egyedül és mondja el neki mindazt, amit hozzám intézett levelében megírt és kérje föl arra, hogy beszélje rá férjét a rendszeres orvosi kezelésre. Üdvözlö Terka néni.

GYÖNGYVIRÁG. A hajhullásnak ezerféle oka lehet és a kezelés mindig a betegség okaitól függ. Ezt pedig minden esetben orvosnak kell megállapítani. Okos ember semmiféle kurát nem használ anélkül, hogy ahaz orvosa beleegyezését ki ne kérje. Az a tanácsom tehát önnek is, hogy mielőbb keressen fel egy megbízható orvost és szigorú pontossággal kövesse tanácsait. Ez esetben valószínűleg minden jóra válik.

MENYASSZONY. Nem csak illik, de kötelesség is ilyen esetben a végényével beszélni és a beleegyezését kérni. Csak tessék szépen elmondani neki a dolgot és pedig azonnal. A menyasszony már nem rendelkezik többé úgy a maga életével, mint azelőtt, amikor még "senkihez se tartozott." Különbösen valószínű, hogy a végénye szó nélkül beleegyezzen a dologba, mert igazán nem követ el vele semmiféle bünt. Sőt!

TÖBB LEVÉLRE a jövő héten válaszol Terka néni.

ÓHAZAI MINTAJU ELŐRAJZOLT KEZI-MUNKÁK.

Abroszok, futók, kastai takarók, párnahajak, konyha díszek, pázska kendők, komakendők, nyújtófa takarók, házi áldás, ágyterítők és mindenféle színtartó pamutokat a legszebb kivitelben és jutányos áron szállítok.

Postai megrendeléseket azonnal eszkölöm a pénz előre való beküldése vagy utánvét mellett. — Megfelelő árut becserelem. Tiszteséges kiszolgálásomat bármely trentoni vagy roebliangi család igazolja.

DÉNES LIPÓT

113 Montgomery Street,

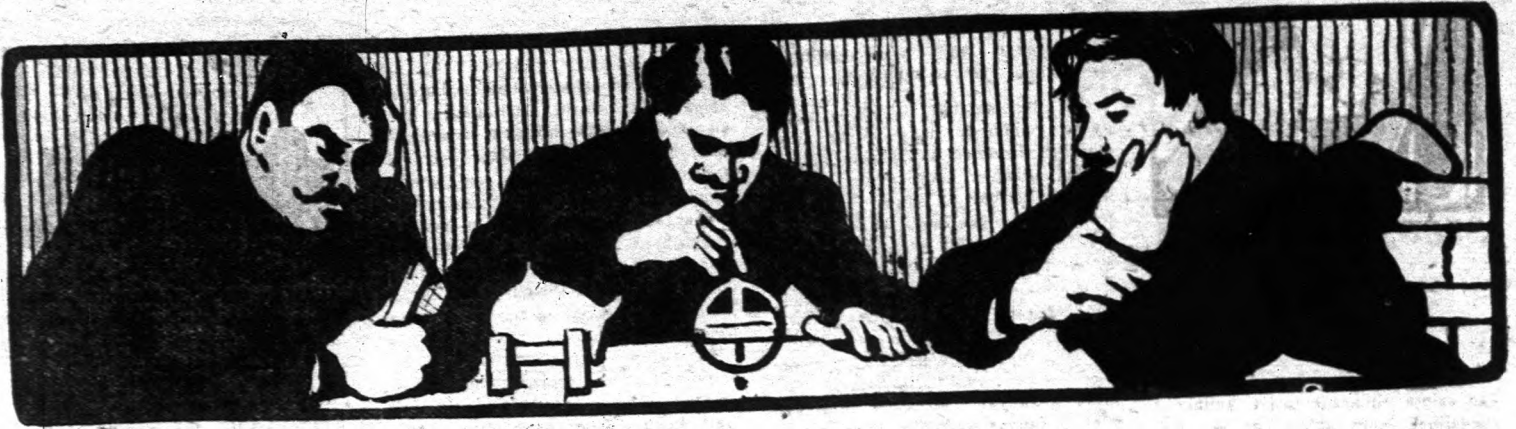
Trenton, N. J.

Márc 2, 9 16

A bekáknak meg sem kellene... bekával exper... rendje és módja... hasüregét fel... szedtem és így... működését, me... túlása után, is... Egy óra múlva... kinyitotta szem... rülnezzet, majd... kal mepenküni... A teknősbéka... ismert. Egy... beka még egy... kevésbbé birja...

Vezess a kin... nem tette, ha... gotték. Akké... tek, kizozták... el, hol van... azután bossz... dal az orrá... zéiten-kilóka... — Ma is... ismét miénk... kineset vissza... A gazda... parasztot és... ta, hogy St... is. Kátona... A paraszto... szili hősiess... levagott orra... ezer rubelt... száz rubelt... löen megf... ki-már-tuda... zat!... Ké...

Vasília us... pénzen és ko... Mindenki hit... akadt olyan... tamaskodott... ten lehurrog... nézd hát az... látja, hogy... Nemzeti hos... te meg és... rajta, hogy... bett elesyít... ker sok, pó... odábn állót... vidáman élt... ja a nép... rasztokat... a melyben... zott, mert... akart kever... A helyors... séről, kíván... lenkezik, ... se mozdult... ugy hitték... att szegény... hát, hogy... és küldött... társi nagy... ben azu... szegénykez... volt a rejt... iszték me... hasem vol...



Tudományos apróságok.

FAJDALOM-ÉRZET AZ ÁLLAT-VILÁGBAN.

A békáknak egy kis agyonverés meg sem kottyant. Egyszer egy békával experimentáltam. Annak rendje és módja szerint megöltem, hasüregét felnyitva zsigereit kiszedtem és így vizsgáltuk a szív működését, mely az állat elpusztulása után is jó ideig működik. Egy óra múlva a béka talpra állt, kinyitotta szemét, nyugodtan körülnézett, majd erőteljes ugrásokkal menekülni igyekezett.

A teknősbékák szívóssága közismert. Egy szivétől megfosztott béka még egy óráig élt. A gyíkok kevésbé bírják el a sebesüléseket

hanem önesonkitásukról ők is nevezetesek. T. i. a gyík farka könnyen letörik és hamar meg is nő. Azt hiszem nem tévedünk, ha a szívósság mértékével fordított arányban gondoljuk a fájdalomérzetek intenzitását. Mert minél kell tekintenünk a fájdalmat? A fájdalom figyelmeztető jel arra nézve, hogy a fájó helyen valami nincs rendben, vagyis ahol a szervezetben rendellenes, a rendestől eltérő állapotok jönnek létre, ott fájdalmak lépnek fel, melyektől az állat megszabadulni igyekszik. Föltehető, hogy minél nagyobb a

baj, annál nagyobb a fájdalom és annál nagyobb a reakció a szervezetben, mely az állat rendellenes magaviseletében nyilatkozik meg. Föltehető az is, hogy minél könnyebben visel el valamely szervezeten valamely sebesülést, minél hamarabb hever ki valamely rendellenes állapotot, annál kevésbé rázkódtatja meg szervezetét, veszi igénybe idegrendszerét, tehát fájdalomérzetei is annál kevésbé intenzívek. Vagyis a fenti állítás valószínűnek mutatkozik.

A tökéletes vérkeringésű állatok között a madarak a legérzékenyebbek, aztán jönnek az emlősök és végül a halak. Bár a tökéletes vérkeringésű állatok legközelebb állanak az emberhez, vizsgálatuknál emancipálnunk kell magunkat az emberi vonatkozásoktól és tisztán csak a reakciókból szabad következtetéseket vonnunk. Nem szabad megfeledeknünk a faji és egyéni szubjektivitásról. Vagyis bizonyos fajok bizonyos külső hatások iránt érzékenyebbek vagy érzéketlenebbek, mint mások. Továbbá ugyanazon faj bizonyos egyénei sem egyenlők a fájdalmak elviselésében. (Folytatjuk)

Az órásinas.

(Folyt. a 9-ik oldalról.)

Vezess a kínészekhez! Ő persze nem tette, habár halállal fenyegették. Akkor becsukták, éhezették, kineztek, de ő mégse árulta el, hol van a cár kínese. Akkor azután bosszúból levágták karddal az orrát és rongyosan, kiéhezetten kilökték a várból.

Ma is régi helyén van és ha ismét mienk lesz Port-Artur, a kínest visszaadom a cárnak.

A gazda odacsodított minden parasztot és ő hűségesen elmondta, hogy Stössel áruló lett és fölis. Katona, tiszt, aljas japánok... A parasztok addig csodálták Vaszihi hősiességét, addig keseregtek levágott orra miatt, amíg Vaszihi a port-arturi ötszáz millióból ezer-ezer rubelt ígért azoknak, a kik száz rubelt összeadnak, hogy illoen megjelenhessen a cár előtt, a ki már tudakozódott utána. Százat!... Kétszázat!

Vaszihi új egyenruhát vett a pénzen és kocsin járta a falvakat. Mindenki hitt előadásának és ha akadott olyan, aki egyért, másért tanáskodott, azt a többiek mehten lehurrogták, mondván: de nézd hát az orrát, hiszen a vak is látja, hogy karddal csapták le! Nemzeti hős lett, jöttét hír előzte meg és mindenek sajnálkoztak rajta, hogy ezt a szép, derék embert eleszifították a japániak. Mikor sok pénzt összeszedelgett, odább állott. Falról-falura járt, vidáman élt és türte, hogy imádják a nép. Azután megunta a parasztokat és olyan városba ment, a melyben helyőrség állomásozott, mert katonák, tisztek közé akart keveredni.

A helyőrség már tudott érkezéséről, kíváncsian lesték, mikor jelentkeznek, de Vaszihi napokig ki se mozdult a szállóból. A tisztek úgy hitték, a levágott orra miatt szégyenkeznek, elhatározták tehát, hogy maguk mennek hozzá és küldöttségileg biztosítják bajtársi nagyrabecsülésükről. Vaszihi-ben azonban nyoma sem volt a szégyenkezésnek, sokkal jobb oka volt a rejtőzésre. Tartott attól, a tisztek még rájönnek, hogy ő sohasem volt katona, tehát a füg-

gönyök mögül naphosszat tanulmányozta a tisztek tartását, járását, aztán tükör elé állott és addig utánozta a mozdulatokat, a mig nagyszerűen sikerültek. Igen ám, de még azt se tudta, hogy az ezredes magasabb rangú-e, vagy az őrnagy? Hát ezt ugyan kitől tudhatná meg ő, a hadnagy? Ennek is kieszelte módját. Volt a szállónak egy gimnázista fia, fölcipelte magához és nagykomolyan megkérdezte: No, öcsém, tudod-e a hadsereg rangsorát? A gimnázista ne tudta volna? Milyen boldog lett, a mikor a hadnagy megveregette a vállát és megkérte, most írja le neki, mert tudni akarja, hogy szépe az írása. Másnap díszbe öltözött és ki tudja hányadszor, próbát tartott a tükör előtt. Ezenközben törték rá a tisztek; pillanatra megzavarodott és gyorsan elugrott a tükör mellől és fészeken haptákba vágva magát, mintha vezényelné, olyan hangon mondta: éppen az ezredes urnál akartam jelentkezni! — Hát a tisztek is oda akarták vinni. Utközben ugyan álmélkodtak, miért olyan fészec az az Izgoj, mint az egy napos kadét, de hát Izgoj bizonyára gögös és van-e ember, a kinek több oka lenne gögösnek lenni, mint neki.

Vitték mindenféle: ezredesné, őrnagyé barátságosan mosolygott rá, ő pedig kinlódva fészeggett, mert mi történik, ha egyszer Vaszihit mond Jeneresak Izgoj helyett, vagy ha vita kerekednék a szolgálatról, nem tűnik-e föl, hogy ő soha nem nyitja ki a száját? Nagyon vigyázott, nagyon sokat hallgatott, de az orra, a levágott orra beszélt helyette és pedig hősiességről, a cár kínésnek védelmezéséről. Sokat nógatták, lépne be aktív szolgálatba, de hiába, hanem ha unaloműzőnek hívták gyakorlatra, éjjeli inspekcióra, kész örömet vállalkozott. Így lett ő legnagyobb pajtás és így tanulta meg lassan a katonaelet titkait. Nemsokára nyeregben érezte magát, vidám, fészelen lett és akkor történt, hogy az egyik főhadnagynak megállott az

órája. Jeneresak Izgojban öntudatlanul megélemedett Vaszihi, az órásinas, élkeré az őráte fölnyitotta a födeleket és késsel piszkálni kezdett a kerekék között. Ejjnye, de nagyszerűen áll kezében az óra; — csodálkozott egy hadnagy.

Vaszihi elvörösödött és szándékosan olyan ügyetlenül babrált az órával, hogy a főhadnagy kétségbeesetten kapta ki a kezéből. — Hiszen tönkre teszed, te szerencsétlen! — kiáltott rá.

Néhány hónappal később bevonult csapatszolgálatra. Most már fizetése, rangja, mindene volt. Társaságokba járt, a lányok eleinte ugyan irzótkat tőle, de a port-arturi kínese, a róla szálló legendák megszipitették csakhamar; azután pedig valósággal vadászni kezdtek rá, hogy az ezredes kijelentette, Pétervárra viszi és bemutatja a cárnak. A házasságkövetitők kitünő partikkal jöttek lakására. soronkívül főhadnagy lett és pajtsái, a társaságok dédelgették valósággal. Elégedetten élt és ha magára maradt, mindjárt tükör előtt nézegette orrát, melynek hiánya olyan nagy szerencsésére van mostan.

Az ezredes egy napon csakugyan fölvitte a cár elé. Mint dobogott a szíve! Mi lesz, ha kiderül, hogy Port-Arturban nem is volt hadikínese soha, vagy ha az őrség elvitte volna magát? És ha szembesíteni találják Stössellel és Stössel nem ismeri meg? Ámde visszafordulni lehetetlen volt és Vaszihi ott állott a cár előtt. Remegése még segítette, hiszen alattvalói tiszteletnek nyilvánulása az! Előadását figyelmesen hallgatta a cár, közbevetve megjegyezte, hogy a kínese, a mit Vaszihi érejtett, nem lehetett hadipénztár. Vaszihivel forgott a világ, de nem lett baj, mert a cár azzal folytatta, hogy az ötszáz milliót bizonyosan összelopták. A szentséges hadur végül megnézte az orrát, igen sajnálkozott rajta és kárpótlásul, mert hiszen a cári vagyon védelmezésében csufult meg, kinevezte őrnagynak. V-

gen még megkérdezte, hogy bizonyosan tudja-e, hogy a japánok soha nem akadnak az ötszáz millióra. Bizonyos! Ezért a választás és még az örök titoktartásért hat-ezer rubel évi-járadékot kapott. Vaszihi legfőként annak örült, hogy elkerülhetett végre a cár előtt, hanem másnap már tudta méltányolni a hátezer rubelt is, harmadnap pedig rájött, hogy neki nem szabad aktív katonának tovább maradni, mert a gyors előléptetésért irigykedni kezdenek rá, már pedig nincs agár, a melyiknek olyan szimatja lenne, mint az irigységnek. Lemondott hát, bajtársai még inkább megszerették és olyan bucsulakomát csaptak tiszteletére, hogy csak.

Igy került a városba, a melyben órásinasságon kezdte. A helyi lapok bőségesen kiszínezték életének történetét, a polgármester — egykori gazdája — díszebédet rendezett tiszteletére. Az ebéden azután annyira ünnepezték, hogy elhatározta, itt fog megtelepedni. Nosza, erre lett nagy öröm, legfőként pedig a polgármester magasztalta, mert egyszer ellátogatott a boltjába és igen leereszkedően érdeklődött a családjá iránt. A kis kékszemű régen asszony volt és Vaszihi nem is sajnálkozott ezen. Később feleségül vette a város leggazdagabb leányát és menyegzője napján olvasta az ujságban, hogy Gregort Szibériába deportálták. Meggyilkolták a pallért, a kinél dolgozott és elrabolták ötszáz rubel-jét. A gyanu valahogy Gregorra esett: házkutatás közben ötszáz rubelre akadtak nála. Ez hát több volt, mint teljes bizonyosság, mert ugyan egy napszamos honnan gyűjtött volna ötszáz rubelt? A pénzt ugyan boritékban találták s a boritékra ez volt írva: Vaszihi pénze! de hát ki emlékezett volna Vaszihira, az orra-vesztett órásinásra a napon, a melyen lakodalmát tartotta Jeneresak Izgoj tartalékos őrnagy, a cár kegyence, a port-arturi hős, aki arcát olyan csodálatosan érdekessé teszi, hogy éles karddal levágták az orrát.

REJTVÉNYEK.

1. BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Kozma József, Youngstown, O.

bb e r m y
bb e é y

2. VERSEK REJTVÉNY.

Beküldte Szalai Kálmán, Youngstown, O.

Kiesi vagyok, könnyű vagyok
Mégis mindig olyan vagyok,
Hogy nincs ember, ki tenyeren
Meggérné, hogy mennyit nyomok.

3. SZÓ-REJTVÉNY.

Beküldte: Hepp János, Bannock, O.

Aranyos-Marót, Győr, Rimaszombal, Arad,
Mezőtúr, Rákóc, Szeged, Orsova, Aszód, Garam-
szeg, Zólyom, Eled, Acsakürt, Mánd, Hetes, Zom-
bor, Almás, Margitfalu, Ajta.

A 19 magyarországi helyiség nevét, ha helye-
sen rendezzük, a kezdőbetűk felülről lefelé egy
szép vers kezdő sorát adják.

A megfejtők között három rendkívül értékes
könyvet sorsolunk ki, tehát minden héten három
pályázó nyer egy-egy könyvet.

A megfejtések március hó 7-ig küldendők be
a Szabadság heti mellékletének szerkesztőségébe.
Aki legalább egy rejtvényt helyesen fejt, meg-
részt vesz a rejtvény-pályázaton.

Ha olvasóink saját maguk készítenek ilyen
rejtvényeket, szívesen látjuk, ha jők.

A megfejtéseket kérjük lehetőleg levele 5-
lapon és mindig a Szabadság Melléklet Rejtvény-
pályázatához címezve küldeni. Kérjük olvasóinkat,
hogy ezzel kapcsolatban mást ne írjanak.

Február 16-án megjelent számunkban közötti
rejtvények megfejtései: 1. Szégyense fel; 2. Csiz-
ma; 3. Petőfi Sándor.

Helyesen fejtették meg: Illés István, Youngs-
town, O. Beneze Mihály, Ind. Harbor, O. Jakab J.,
Medina, O. R. Nándorné, Chicago, Ill. Taylor An-
na, Akron, O. Bódó Gábor, Akron, O. Pillarik M.,
Chicago, Ill. Baragy Jánosné, Youngstown, O.
Vály László, New York, N. Y. Kozma József,
Youngstown, O. Nagy Károly, Passaic N. J. Stolez
Marionné, Trenton, N. J. Szalai Kálmán, Youngs-
town, O. Hepp János, Bannock, O. Kováts Kál-
mán, Medina, O. Jámbor Jánosné, Cleveland, O.
Horváth Lászlóné, Buffalo, N. Y. Ká már Ferenc-
né, Monessen, Pa. Márk Lajos, Youngstown, O.
Kiss Ferencné, Buffalo, N. Y. Zoltán Pálné, Chi-
cago, Ill. Kosztirub N. Ferenc, Elizabeth, N. J.
Fried Dezsőné, Cleveland, O. Kovács Istvánné, Mil-
waukee, Wis. Kása Boriska, Cleveland, O. Mor-
zsa János, Cleveland, O. Smith Mariska, Hamil-
ton, O. Ipacs Lajos, Cleveland, O. Varga J.-né, Cle-
veland, O. Mészáros Lajos, Atlanta, Ga. Lipták

Markit, Cleveland, O. Buksa Lukács, Wharton, N.
J. Kiss István, Palmerton, Pa. Fedák Ernő, Cleve-
land, O. Horváth Ferenc, Racine, Wis. Csárda Já-
nosné, Palmerton, Pa. Beckes Albertné, Fairmont,
W. Va. Kóbor Miklós, Throop, Pa. Prickel János,
Dayton, O. Kocsis János, Shawn, Pa. Román Hon-
ka, Resmore, Pa. Kulcsár Istvánné, Wledi, Pa.
Matuscsák Sándorné, Scranton, Pa. Sándor Já-
nosné, Cleveland, O.

A pályázaton kitűzött díjakat sorshuzás útján
Vály László, new yorki, Kiss Ferencné, buffaloi
és Csárda Jánosné, palmertoni előfizetőink nyer-
ték meg. A díjakat postára adtuk.

Szerkesztői üzenetek.

Fedák Ernőné. Nagyon elkoptatott rejtvény.
Ujabbat is kapunk mi öntől.

Morcsik János. Csak olyan rejtvényeket köz-
lünk, a melyeknek a megfejtését is megkapjuk.
Küldje be újra a megfejtéssel együtt.

Weichandt Mihály. Sok rejtvény vár még a
sorára.

Szalai Kálmán. Az egyiket felhasználjuk. A
többi gyenge.

Matány J. A sürgetett dolgot már régen el-
küldtük. Azóta bizonyosan megkapta.

Hepp J. Kö lésre kerül.

Kozma József. Az egyik — egy kis átirással —
kapott helyét. A másik gyenge.

Vadossy I. Közölni fogjuk.

Jakab J. Jobbakat várunk mi öntől.

Nászut.

(Folytatás a 4-ik oldalról.)

gukban. Ő nem tűri a eselések
pofáit...

Stefi: Oriási!

Niki: Hihetetlen, mi? Vannak
ilyen asszonyok, barátom. Ez
olyan szemérmes, mint egy tizen-
hét éves lány... Olyan szemér-
mes, mint az esküvők napján
volt, pedig nincs még két ember,
a ki úgy szeretné egymást, mint
mi.

Stefi: Igen. És?

Niki: És? En kértem: könyör-
ögtem neki, udvaroltam neki.
Nem használt. A végén — elesá-
bitottam.

Stefi: Tessék?

Niki: Elesábitottam, barátom;
elesábitottam a feleségemet. Előbb
arra kértem, jöjjön le hozzám éj-
jel, ha már mindenki elaludt.
Nem, mondta, azt nem teheti,
mindenképpen keresztül kellene
mennie egy szobán; vagy az
anyám ébredne föl, vagy a gyere-
kek; megkérdeznék, hová megy;
az inasom is itt alszik a szomszéd
szobában... Tehát ezt nem. És
meddig akar így élni? Ő nem tud-
ja, ő nem tehet róla, majd lesz
valahogyan... Azonban sehogy-
sem volt. Megkértem tehát, jöjjön
le hozzám egyszer délután, a mi-
kor én hivatalosan, orvosi tanács-
ra aludtam. Ekkor esendes a ház;
meleg szeptember vége — az idő,
ilyenkor mindenki a szobájában
van... Lejött. És elesábitottam.

Stefi: Igen. És?

Niki: És... hát abba bele-
egyezett, hogy néha, néha, ha a
ház felé nincs otthon, a másik fe-
le a szobájában van, akkor le-
szökik hozzám. Le is szökött egy
párszor, a mig meg nem történt a
baj; lábujjhegyen, lopózkodva
szivdobogva jött, mintha találká-
ra ment volna, ijedezett, hallga-
tozott. Elragadó volt. Kedves,
Piatalos. Szép. Mámorító.

Stefi: Igen... de, miesoda baj
volt az, a miről...

Niki: Miesoda baj? Hát ez. Egy
délután lelopóztott hozzám. Teljes
esend volt az egész házban. Én
boldogan vártam. Elragadó volt.
Nálam volt vagy egy félóraja, a
mikor egyszerre azt mondja,
logy a hálószobánk ajtaja előtt
a folyosón süttognak. Dehogy, —
mondom én — ez képzelődés. De

igen, — mondja ő — bizonyosan
ugy van és halk lépéseket vagy
csoszogást is hall. Nem tudtam
megnyugtanni. Feláll, kifelé
megy, én megyek mögötte, kinyit-
ja az ajtót; az ajtó előtt ott áll
az anyám, a két gyerek, az inas-
som, a portás, a francia kisasszony
a szobalány és a kocsis.

Stefi: Nem értem. Hát hogyan?

Niki: Hát így: — a kocsis ész-
revette, hogy a pineékn ablakán
füst jön ki. Ott ég valami. Szalad
a portáshoz. A portás keresi a
házvezetőnőt, annál van a kulcs.
Az nincs otthon. A pineének van
még egy kulcsa, az be van zárva
valami szekrénybe, a szekrény
kulcsa a feleségemnél van. A por-
tás a szobalányhoz szalad, a szo-
balány be az anyámhoz, az anyám
a kis szobában nem találja a fe-
leségemet; azt hiszi, hogy a gye-

rekeimnél van. Ott nincs. Siet le
a földszintre — mögötte a meg-
ijedt gyerekek és a francia kis-
asszony — és be akar jönni, hoz-
zám. A folyosón találkozik az
inasommal. Keresi a feleségemet.
A méltóságos asszony — mondja
c: a diszkrét gazfickó — bent
van a méltóságos urnál, ilyenkor
le szokott hozzá jönni, de ő azt
hiszi, hogy nem szabad hálforgat-
ni; ő azt hiszi, — a diszkrét tök-
firkó — hogy a méltóságos ur
esragudnék... A társaság meg-
hökken, megállnak, tanácskoznak,
éppen be akarnak kopogtatni, a
mikor a bezárt ajtó kinyílik és
nyole álmélködő szempár előtt ki-
líp az én szégyenlős feleségem —
mögötte én. Tableau!

Stefi: És?

Niki: Mit? És? A feleségem meg
akart halni szégyenletében. Előbb

A VILÁG LEGDRÁGÁBB PIACA.

A piaci árakkal sehol a világon
nincsenek megegyezve a gazdaszom-
nyok. Nálunk sem hallani néha hét-
számra egyebet, mint hogy megint
drágább lett a hus, a tojás, a liszt,
nem is szólva a csirkekről. Pedig az
amerikai állapotok még csak tőrhe-
tők. De mit szóljanak Paz de Ayacu-
cho városka asszonyai? Ez a furesz
nevű városka a Córdillákban fek-
szik és a legnagyobb városa Bolíviá-
nak. Paz de Ayacucho városa arról

nevezetes, hogy a világon sehol sem
olyan drága a megélhetés, mint ott.
Legfeljebb ostromlott városokban
emelkedhetik oly magasra az élelmi-
cikkék ára, így például egy tyúkért
20 dollárt, egy tojásért 50-60 cen-
tet kérnek a piacon, egy üveg sör
ára 8 dollár, egy üveg asztali boré
15-20 dollár, egy kiló liszté pedig
2-4 dollár. Ezekből a rettenetes árak
ból talán némi vigasztalást meríthet-
nek a nagy drágaság miatt sópáncoldó
asszonyaink.

Orvosok.

(Folytatás az 5. oldalról.)

mozdulatlanul nézte a halottat.
Félóra hosszat ült szemben a ha-
lottal; legalább ennyi idő kellett;
félóra mulya föllállott. Kiment a
másik szobába.

— Meghalt, — mondta esen-
desen.

Az asszony ajakán fölszabadult,
hangos zokogás tört ki; az öreg
doktor néhány szót mondott még
neki, megsimogatta, aztán kifelé
indult. Lassan kiment az udvarra;
az udvar és a kert fűdött a va-
kító szeptemberi napfényben.
Délután három óra volt.

A SZABADSÁG ENGRAVING OSZTÁLYA

fotografiák és rajzok után, a legolcsóbb áron készít
cutokat. Rendeléseket a szerkesztőség címén kérünk.



Egy folyócska...
50 évvel ezelőtt
5 fiával. Dani, egy
nem volt éppen...
rek. A hátán hál...
selt. De jó fia...
és hűséges termé...
gozott napestéig...
lőja mellett, járt...
mezőre, járt hál...
és amikor összes...
ezt hűségesen be...
eladni.

Az özvegy...
messze volt egy...
A tulajdonosa hál...
mi gróf.

Ez a nagy ur...
nyökölt kis leány...
ablakára.

Eppen arra hál...
városba viendő...
gény Dani gyerek...
A hatalmas ur...
gott, amikor látt...
fütt. Aztán lez...
ben.

— Mit viszel...
kocsikában.

A pupos gyere...
lett.

— Halat uram...
csak halat.

És hogy a gróf...
a szavának, kiny...
megmutatta porté

A nagy ur meg...
De abban az idő...
hatalmas urnak...
ze. Neki sem volt...
hogy a grófnak...
azért bevitt mag...
udvarmesterhez.

Hát ezt már...
kastélyban.

A fru szorgalm...
lyóhoz.

Most is álmo...
parton a hálója...
Gondolatai a k...
a gróf szép kis...
körül.

Amint gondol...
zik, a vállára u...

Hátranéz. A...
melléte egy fat...
kének esunya...
hosszu szakálla

— No nézzé...
gában a flu...

kobold. Azt hiu...
már kivestett...

De az ember...
— Jónapot...

barátom?

— Nézem;...
galmatoskodol...

csizmáddal! A...
megszólítottal...

— En...

Dehogy. En...
dek és nem...

hátad mögött...

— Olaj...

ke — tudom...

hogy hátrané...

hipp-hopp elu...

Azzal, hogy...

tegye a frány...
ta a kezével...

— Na mos...

kis barátom...

lőn. Mert...



Mese a fenyves aljáról.

Egy folyócska partján élt hosszú évekké azelőtt egy özvegy az ő fiával. Dani, így hívták a fiát, nem volt éppen valami szép gyerek. A hátán hatalmas pupot viselt. De jó fiu volt. Szorgalmas és hűséges természetű. Ott eldől-gozott napestéig az anyja kony-hója mellett, járt a jószággal a mezőre, járt halászni a patakra és amikor összeszerezték valamit, ezt hűségesen bevitte a városba eladni.

Az özvegy konyhájától nem messze volt egy büszke kastély. A tulajdonosa hatalmas ur, valami gróf.

Ez a nagy ur egy napon kikö-nyökölt kis leányával a kastélya ablakára.

Eppen arra haladt el, hátán a városba viendő aprósággal a sze-gény Dani gyerek.

A hatalmas ur előbb mosoly-gott, amikor látta azt a furcsa fiut. Aztán leszólt neki jókedvé-ben:

— Mit viszel fiu abban a zsá-kozsában.

A pupos gyerek tisztelettel fe-lt:

— Halat uram, semmi mást, csak halat.

— És hogy a gróf jobban higgyen a szavának, kinyitotta zsákját és megmutatta portékáját.

A nagy ur megkívánta a halat. De abban az időben még az ily hatalmas urnak sem volt sok pén-ze. Neki sem volt. A jó fiu látta, hogy a grófnak megtetszett a hal, azért bevitt magával néhányat az udvarmesterhez, azzal, hogy nem kíván érte semmit.

Hát ezt már el is felejtették a kastélyban.

A fiu szorgalmasan járt le a fo-lyóhoz.

Most is álmódva üldögélt a parton, a hálóját sem vetette ki. Gondolatai a kastélyban jártak és a gróf szép kis leánya, Magduska körül.

Amint gondolkodik, gondolko-zik, a vállára üt egy valaki.

Hátranéz. Apró emberke ült mellette egy fatörzsön. Az ember-kenék csunya sárga ábrázata és hosszú szakállá volt.

— No nézzék már — szólt ma-gában a fiu, — tessék, ime egy kobold. Azt hinné az ember, hogy már kivessz a fajtája és...

De az emberke közbeszólt:

— Jónapot, mit bámulsz ugy barátom?

— Nézem, hogy hogyan szor-galmatoskodol azzal a parányi csiznáddal! Aztán meg te eugem megszólítottál.

— Én — felelt a kobold. — Dehogy. Én a művészetemnek élek és nem tréfálok. Hanem a hátad mögött...

— Ohó, — nevetett a legény-ke — tudom már. Azt akarod, hogy hátranézzek s te azalatt hipp-hopp eltűntél!

Azzal, hogy csakugyan meg ne tegye a fránya emberke, megfog-ta a kezével a törpécskét és az izákjába szorította.

— Na most, ki a kincsekkel, kis barátom. Mondd meg, hol ta-lálnom. Mert különben itt a bies-

kám, egy életem, egy halálom, de beléd mártom!...

— Jaj! — kiáltott föl a kis tör-pe. — Megmondom, de mond meg csak, ki leselkedik le onnan a fa tetejéről.

— Ohó, engem nem bolondítasz, — felelt a ravasz fiu. — Ide azok-al a kincsekkel!

— És már a zsebébe is nyult és kivette a fejevári csillagos bies-káját.

— Jaj, — kiáltott még egyszer a kis emberke. — Megmondanám szívesen, de tedd előbb el azt a fene kést!

A fiu megtette.

— Nohát, — nyögött a törpe — eredj el a szarvas-szík alá, ott sokat találsz. Tudod merre van? Nahát ott majd ássál, ássál sokáig és akkor találsz egy ma-lomkőre, azt kiemeled és alóla ki-

az édesanyjának, hogy hogyan járt.

A mama ismerte jól az ember-keket, azért azt a tanácsot adta neki:

— Ne busulj, hanem várd be türelemmel, míg eljön. Akkor az-tán fogd meg a kravátlíját, nyomd háttal egy fához és fenyegezd, hogy a fejevári bieskádál izibe a fához szögezed, ha nem mondja meg, hol a kincs. Erre majd meg-látod, hogy megjuhászodik!

Dani másnap megint kiment a folyó partjára. Most megint szép halakat fogott és megint elvitte azt a szép Magduska apjához. Szí-vesen látták, de pénzt bizony nem adtak neki.

A nyanyó már azt hitte odaha-za, hogy a fiát egészen megszálta az a kobold és az lopja el tőle a szép halakat.

— fának a kis embert. — Mondd csak, a ragyogódat, izibe, hol tudsz sok pénzt, de addig mond meg, míg huszat számlálok, mert máskülönbben mindjárt ide szegez-lek ehhez a fához lá.

Csakugyan kezdte ám komolyan számolni a mi Danink.

— Egy, kettő, három...

— Megállj! — kiáltott most már megijedve a kobold. — Meg-állj! Hiszen te vagy a szerenese fia! Tudod azt!

Dani őszintén mondta:

— Nem én!

— Nohát én mondom neked, hogy az vagy. Hanem azt ajánla-m, hogy mással többet ne tegy így, mint ahogy engem megfog-tál. Mert mi, tudod olyan jó fiuk vagyunk, akikért, ha megölsz se bánt senki, de más, ha te igazi embertől követelsz igazságtalanul. Érted-e?

— Érttem, — mondja szégyen-kezve a Dani.

A kobold most meglegedetten szólt:

— Na, hiszen, tudtam én, hogy te nem vagy rossz fiu. Azért meg-jutalmazlak. Hunyd be a szemé-det és számolj három!

Dani engedelmesskedett.

— És mire fölnyitotta a szemét, ott állott előtte egy gyönyörű tündérke, aki a kötényébe egész esomó körmöcsei aranyat tartott. Még ki sem dörgölte jól a sze-meit Dani, amikor a tündér azt mondta:

— Dani barátom, hunyd be megint a szemédet, ha szép akarsz lenni.

Dani kiesít vonakodott, de hogy ránézett a tündér komoly arcára, megint lehunyta a szeméit. Most néhány pereig úgy érezte magát, mintha valami nehéz álma volna. S olyan jól érezte magát, mikor fölébredt.

A tündérek eltűntek előle, ha-nem előtte feküdt egy gyönyörű aranyos eszpagház, amely színültig volt tele aran yés gyémánt dara-bokkal.

Alig bírta hazacipelni Dani a drága kincset, utközben bizony még el is szőrogatott jókedvében belőle.

Amint lépked hazafelé, elbámul, hogy milyen idegenül néz rá az anyja:

— Ki vagy te szép urigyerek? — kérdezi.

— Én-e! — riad föl a fiu. Majd eléjtette a pénzes kagylót. — Én-e? Hát az édesanyám fia! A kigyelmed fia, a Dani.

— Igaz-e? — ujjongott a jó asszony és alig merete az édes fiát megölelni.

Bezzeg volt hegyen-völgyön la-Eodalom. A dárídó hangját még én is idehallottam Budapestre.

No persze, hogy amikor kisza-ladni való ideje akadt a Daninak, ment és megvásárolta a gróf kö-rül az összes földeket. Aztán meg lovás hintóval berobogott a kas-télyba és megkérte a szép Mag-duska kezét.

No hogy aztán itt micsoda bol-dogság volt, az az én pennám (a nagy lakadárétól még most is bo-kázik) sehogyse bírja leírni!...

— Nini, hát megint a halászfiu! No — beszélj — mit találtál a szarvas-szík alá?

— Hunyul! — kiáltott rá a mi Danink — még tréfázz! De en-gem ugyan nem csapsz be többet!

— Még jobban neki szorította a

— No megállj huncut, — akarta mondani, de mire a zacsokjára nézte, a kobold eltűnt, mint a kánfor!

— Ejjnye adta rusnya fűzfán fopogóját! — boszankodott Dani.

— Kerülj csak még egyszer a ke-zem közé!

Szomoruan ballagott haza a ha-lászfiu.

— Halat se vitt, meg aztán ilyen csunyán rászédtek. Elpanaszolta

Az első történelmi vizsga eredménye.

Pár héttel ezelőtt egy szép képet között a Vasárnap gyermek-rovatában Józsi bácsi és felhívta kis olvasóit, hogy vizsgázzanak le, ki tudja a legszebben elmondani pár sorban, hogy mit jelent ez a kép. Több, mint 250 válasz érkezett a kérdésre és bizony alig sikerült meg-állapítanunk, ki az első, mert egyik jobb volt, mint a másik. Három legjobb válasz között nem is tudtunk különbséget tenni. Ugy oldottuk meg tehát a dolgot, hogy mind a háromnak küldünk egy-egy mese-könyvet.

A három legjobb választ **ILLÉS JULISKA** so. bendi, (Ind.), **SZABÓ ERZSIKE**, clevelandi (2777 E. 73. Str.) és **CHEFKO JOLANDA**, water-towni, (N. Y.) kis olvasóink küldték be, de kitűnően vizsgáltak le a kö-vetkezők is:

Gobocsy Ilona, Cleveland, O.
Gremis Erzsike, Windsor, O.
Reisman Rudika, Danville, Pa.
Zsembery Laci, E. Pittsburgh, Pa.
Dezső Eszti, Cleveland, O.
Tóth Mariska, Braznell, Pa. és
Preiczner Ilonka, Pittsburgh, Pa.

A február hó 16-iki számban küért mese-pályázat eredményét jövő számunkban közöljük.

Rejtélyes öngyilkosság.

(SZÍN: SHERLOCK HOLMES TÁRGYALÓ SZOBÁJA.)

Első felvonás.

A beszélő halott.

Ismeretlen látogató (belép): Uram, az ön világhírű nyomozó és analízáló géniuszát akarom igénybevenni, hogy világosságot teremtsen egy rejtélyes és megfoghatatlan bűnügyben. Immáron tíz éve, hogy mint egyszerű, de tisztességes szárdinia-hóhér tengődöm és...

Sherlock: Szárdinia-hóhér?

Ismeretlen látogató: Valóban: egy nagy halkonzervgyárban birom e felelősségteljes állást. Mielőtt a szárdiniákat csomagolják a dobozba, nekem kell leszedni a fejüket. Az évek során végre idegbeteggé tett e véres foglalkozás: újra és újra látni a lehulló halfejeket. Elhatároztam, hogy öngyilkos leszek. De mielőtt folytatnám elbeszélésemet, egy kérdést. Mondja meg, de egészen őszintén: látható vagyok szabad szemmel?

Sherlock némi vizsgálat után: Igen. Teljesen látható. És ez természetes is. Hiszen ön nem átlátszó.

Ismeretlen látogató: Mindjárt másképpen beszél majd ön, ha megtudja, hogy mintegy két óra óta halott vagyok.

Sherlock: Ugyan. Érdekes eset.

Ismeretlen látogató: Ugyan van, a hogy mondtam. Ma reggel végrehajtottam öngyilkos tervemet. Erős zsinég segítségével lakásom ebédlőszobájának lámpavasára akasztottam magam. Bimbó utca 7, második emelet 9.

Sherlock (némi megfontolás után): Ez valószínűtlen. Hiszen ön él és beszél.

Ismeretlen látogató: Hát hiszen éppen ez az. Két óra előtt felakasztottam magam, otthon lógoz az ebédlőben és mégis itt vagyok és beszélek.

Sherlock: Mindez nagyon sajtóságos, mondhatnám szokatlan. Ha megengedi, felkeresem önt a lakásán, hogy személyesen meggyőződjék róla, vajjon szabályszerűen felakasztotta-e magát és igazán ott lóg-e az ebédlő lámpavasán. De már most annak a hirtelen támadt gyanúmnak adok kifejezést, hogy éles következtetésem eszmémeté szerint ön egy erős hallucináció áldozata és csak képzelődik. Kérem, várjon meg itt és mulasson jól addig. Azonnal visszatérek.

Második felvonás.

A titok kipattan.

(Szín: Ugyanott.)

Sherlock (visszajön): Uram önnek igaza volt. Az ön hullája valóban ott lóg az ebédlő lámpavasán.

Ismeretlen látogató: Na ugye, mit mondtam. De hát akkor ki vagyok én? Ki vagyok én?

Sherlock: Nyugodjék meg, — hogy ne mondjam, nyugodjék békében. Visszajövet kezesimben gondolkodtam az eseten és levontam következtetésemet. Ön kétségkívül szelleme annak a hullának, mely lakásán lóg. Öngyilkossága után azonnal újra testet öltött az ön szelleme, a mint azt a spirítiszták is lehetségesnek tartják. — ruhástul, testestül, mindenestül materializálódott az ön szelleme. Mégis, van egy részletkérdés, a mit még eddig nem tudtam tisztázni.

Ismeretlen látogató (aggó dalmással): S mi az?

Sherlock: A maga lábán

sárga cipő van. — már pedig az ön ebédlőjében lógó hullá fekete cipőt hord.

Ismeretlen látogató: Fekete!... Hogy mondta ön?... Fekete cipő!

Sherlock: Igen, fekete. Már most, a következtetésem eszmémeté szerint...

Ismeretlen látogató: Menjen a fenébe a következtetésem eszmémetével! Hiszen most már mindent értek! Hiszen én gyilkos vagyok!

Sherlock: Gyilkos!

Ismeretlen látogató: Gyilkos, Hajó 29

igen. Együtt szoktam aludni az ikerestvéremmel. Annyira hasonlítunk, hogy csak cipőnk színéről ismerjük meg magunk is, melyik a másik. Már most világos: mikor a nyakamra akartam tenni a hurkot, felfelé néztem, nem láttam a cipőket, eltévesztettem a nyakat és...

Sherlock: És kedves fivére nyakára tette a hurkot, ha jól következtetek.

Ismeretlen látogató: Igen. Össze eseríttem magam az ikerestvéremmel és őt akasztottam fel. Micsoda szórakozottság!

A hibás kapcsolat.

A telefon-mizériák historikumába vág ez a történet, amelynek pörre való jogi formáit most keressük. Abban a városban ugyanis, a hol megesezt, állandó a panasz a hibás telefonkapcsolások miatt s különösen sokat zaklatták az: a bohémeket, a ki későn aludt el, szeretett pár órán át csöndben pihenni, de a kit azért folyton felesőngettek.

— Pardon, tévedés! — esicseregte ugyan egy bájos hang ilyenkor, azonban a nyugalmat nem adta vissza a pardon.

Történik, hogy egy reggel — már hat órákor örülten zug a telefon. Az ember felugrik, odarohan és tigris megfagyasztó hangon ordítja bele:

— Ki az? Mi tetszik?

Egy egész nyugodt hang válaszol.

Megállapodás szerint ugyan csak holnap kellene szállítanunk mind az ötezer zsákot, azonban készen vannak máris. Elküldhetjük?

Azonnal kitészett, hogy a központ már megint rosszul kapcsolt. De miért verik föl a rendőrséget tévedésből? Miért eszik az én életemet? — lázongott a bohém.

Boszút, boszút! kiabálta benne valami, akárci ellen, de boszút kell állani. Hirtelen nagyon komoly lett.

Hát kérem szeretettel, nincs szükségem a zsákokra.

Nincs? Ön azt mondja, hogy nincs?

Egészen világosan tudom, hogy mit beszélek. Süssék meg az egész pondrófészket.

A zsákjaink először is nem pondrósak. De tessék meg magyarázni, miért nem kellenek?

Nézzé, fiam, mit beszél-

jek itt délig? Halálosan unom a maguk pofáját, nekem ne merészkedjenek a közlembem, mert rugás lesz a vége.

— Ezért külön számolunk. A zsákokat pedig szerezzé be ezután ott, a hol tudja. Ránk ne számítsen! Ezt a transportot is azonnal küldjük a Bánádba.

— Akasszák föl magukat Topolyán! — ordított négy egyet a bohém és leesapta a kagylót.

...A másnapi borzalmas összeveszés után (mert a zsákokat csakugyan eladták s hiányoztak a rendelőnek, mikor kellett volna nagyon) a két kereskedő kibékült ugyan, majd kinyomozva a tettést, most próbálják, hogyan lehetne behajtani rajta az okozott jelentékeny kárt? Ám ha pör is lesz belőle, azon fordul meg az egész, hogy a bohémtól egyszer sem kérdezték meg: ki beszél? — Csak a telefonban

bizva, egyszerűen nekironítottak, hogy kellene-e már a zsákok? A világ legtermészetesebb felelete az volt, hogy nem.

A LERÁZHATATLAN UTAZÓ

Az élelmes utazó-ügynök végzetekadatlant ajánlatait végkép megsokalva, a szegény megzaklatott ember imigy formed rá a tolakodóra:

— Mondtam már, kérem, hogy nem kell semmi! Hagyjon nekem békét! Nem találok szavakat, hogy fölháborodásomnak...

— Hogyan mondta, uram, — vág közbe az ügynök, — nem talál szavakat? Azon is segíhetek, mert épen nálam van a Larousse-féle szótár egy mutatványpéldánya, amelyet olcsó áron...

— Menjen a pokolba a szótárával, már egészen rekedt kiabáltam magam.

— Ah, értem uram, ön rekedt! A rekedtség ellen legjobb szer a Geroval-féle pasztilla, amelynek képviselőtében van szerencsém...

— Uram, ha el nem takarodik most tüstént, hát a botomat töröm el a hátán...

— Micsoda, hát önnek olyan silány a botja? Kérem, méltóztassék megpróbálkozni a Hacon-féle gyártmányokkal, melyekből nyomban rendelkezhet nálam egy tucatra való!

— De most már elég legyen ám! Ép a guta kerülget mérgemben...

— Arra az esetre is van ajánlatom! Van szerencsém egy kitűnő temetkezési vállalat képviselőtében önnek elsőrendű, de olcsó temetést följajláni. Ime, itt van az illusztrált árjegyzék.



— Tekintetes uram, ezek az emberek avégből gyűttek, hogy a perbenyiki árendást ne temessék el a községi temetőbe, mert minden igazhitű kalomista megfordul a sírjában...

— Csak menjenek kentez haza nyugodtan. Azótatu jogossá lesznek nyugalomban a boldogult perbenyikiek, ha az árendás is ott lesz már a községi temetőben...